

jaarverslag 2017

Voorwoord 3

Woord van de afgevaardigd bestuurder 3

#1 7 #2 27

De voornaamste wetenswaardigheden over de FPIM

Opdracht	9
Strategie	10
Structuur	11
Hoogtepunten van 2017	18
Kerncijfers	21
Vooruitzichten en verwezenlijkingen in 2018	24

Financieel verslag

Statutaire jaarrekening op 31 december 2017	28
Verslag van de commissaris	40
Geconsolideerde jaarrekening op 31 december 2017	45
Verslag van de commissaris	51

#3 57 #4 75

Bestuur

Aandeelhouderschap en Algemene vergadering	58
Raad van bestuur	58
Het strategisch comité	61
Het auditcomité	62
Het bezoldigingscomité	62
Verslag van de onafhankelijke bestuurders	63
Verslag van het bezoldigingscomité	65
Risicobeheer	66
Reglement van belangenconflicten	69
Compliance	70
Ambitie inzake maatschappelijke verantwoordelijkheid	71

Activiteitenverslag

Investeringsmaatschappij	77
Overheidsholding	155
Gedelegeerde opdrachten	177

Koenraad Van Loo

Woord van de afgevaardigd bestuurder

2017, een scharnierjaar... Zeker!

In 2017 vestigde de FPIM misschien wel een record wat het aantal investeringen betreft, want er waren 16 nieuwe participaties, waarvan er een aantal ook nog eens een historisch resultaat neerzetten. Ik zou er dan vooral Brussels Airport willen uitpikken, dat ondanks de schade aan zijn infrastructuur na de aanslagen van maart 2016, een recordaantal van bijna 25 miljoen passagiers mocht verwelkomen. Onder de leiding van onze raad van bestuur werd een zorgvuldige selectie van dossiers doorgevoerd, zodat we voor het 10e jaar op rij een positief resultaat, van ruim 100 miljoen EUR, kunnen laten optekenen, waarvan de opbrengst gedeeltelijk naar de begroting van de federale staat, onze enige aandeelhouder, zal gaan.

De Biotech- en MedTech-sector drukten in grote mate hun stempel op het afgelopen jaar. Het succes van Ogeda, ons partnership met Orgenesis om van Masthercell de Europese referentie-CDMO te maken, de fusie van Axiogenesis met Pluriomics waaruit Ncardia ontstond, en niet te vergeten PharmaFluidics, Nucleis, Miracor Medical, Synergia, PDC Line Pharma en Endo Tools: stuk voor stuk partnerships die het bewijs leveren van het aantrekkelijke en veelzijdige karakter van de portefeuille van de FPIM, waar-

door die steeds meer een begrip wordt in het rijke ecosysteem van ons land als het over de levenswetenschappen gaat.

Nog steeds in het domein van de biowetenschappen waren we ook erg actief in de fondsen. We hebben voortaan participaties in Newton Biocapital, Vesalius III en Biodiscovery 5. Naast de track record die we koppelen aan de ervaring die de beheerders van deze fondsen kunnen voorleggen, kunnen de FPIM en haar medewerkers hierdoor zelf expertise en wetenschappelijke kennis opdoen die uiterst waardevol is bij een gezamenlijke investering, waardoor haar geloofwaardigheid versterkt wordt.

De FPIM zorgt eveneens voor een doorbraak in initiatieven ter ondersteuning van zko's (met hoog tewerkstellingspotentieel) en kmo's die in een groeifase verkeren. Daarmee wil ze op één lijn zitten met de zowel federale als regionale acties om de groei en ontwikkeling van het Belgische economische weefsel te bevorderen. De fondsen Seeder Fund en ProFinpar hebben getoond dat ze heel wat potentieel herbergen of synergieën kunnen losmaken, wat ons verheugt. De investeringen in Imec.xpand en SmartFin Ventures sluiten aan bij de vernieuwende visie die de FPIM wil uitdragen in de zogeheten economie 'van morgen', de 'new economy'.

Doordat de FPIM daarnaast goed blijft samenwerken met bestaande participaties als Ion Beam Applications (IBA), Sonaca en Fluxys, kon ze de groei van deze ondernemingen in minder vertrouwde regio's ondersteunen, waardoor ze hun positie als leader of bevoorrechte partners in hun activiteitensector wisten te versterken.

We gingen ook voort met het rationaliseren van onze participaties. Naast Sopima in 2017 zal de onderneming Credibe, met de steun van haar management en haar raad van bestuur, in de loop van 2018 door de FPIM worden opgeslorpt. Voorts ondersteunt onze dochter Certi-Fed, die meer werkmiddelen kreeg, de activiteiten van de Belgische Maatschappij voor Internationale Investing (BMI), waarvan de medewerkers hopelijk tegen eind 2018 hun intrek zullen kunnen nemen in de lokalen van de FPIM.

Op het vlak van de gedelegeerde opdrachten werd 2017 vooral gekenmerkt door de geslaagde verkoop op 4 mei, in uitstekende samenwerking met de voogdij van de FPIM, van ongeveer 2,5% van de aandelen van BNP Paribas. Dat bracht bijna 2 miljard EUR op voor de Belgische Staat, die zo haar schuld kon afbouwen.

Met veel plezier en grote trots vat ik het jaar 2018 aan, waarin mijn tweede mandaat aan het

hoofd van de FPIM afloopt. Uit de cijfers en de activiteit blijkt dat onze vennootschap in goede gezondheid verkeert. In 2017 zijn we er echter vooral in geslaagd om ons team te versterken met nog enkele talentvolle profielen, en op een concurrerende markt als de onze geeft het des te meer voldoening dat hun integratie op een buitengewoon serene manier is verlopen.

We durven alvast stellen dat we in 2018 verder zullen groeien, want ondanks de talloze uitdagingen doet het prima begin van deze 1ste jaarhalf het beste verhopen voor de rest van het jaar.

Nu al staat vast dat we de kaap van 100 participaties zullen ronden, ook al zullen enkele pronkstukken uit onze portefeuille verdwijnen.

Met de steun van een nieuwe Voorzitter sinds mei 2018 en van het uitvoerend comité dat in de loop van het jaar vorm zal krijgen, zullen we nog meer blijf kunnen geven van de soepelheid, de verbeeldingskracht en de rigoureuze aanpak die we, misschien wel in verspreide orde, altijd aan de dag hebben gelegd. We hebben de ambitie om de voorspelbaarheid voor onze klanten en onze partners, en het vertrouwen van onze aandeelhouder dankzij onder meer de toekomstige beheersovereenkomst te versterken. Voorts willen we blijven luisteren naar wat er leeft bij de

bevolking, naar haar legitieme verwachtingen op het vlak van transparantie en haar verlangen naar een betere wereld die nog steeds in evolutie is (maatschappelijke bekommernis).

Persoonlijk vind ik het belangrijk om meer aansluiting te zoeken bij de academische kringen, en om zelfs, bovenop ons mecenaat, ons financieringsbeleid te durven overstijgen en, waarom niet, een FPIM-beurs voor steun aan het onderzoek te lanceren, en na te denken over hulp bij de overdracht van bedrijven om het economische weefsel en de werkgelegenheid in België te versterken.

Kortom, de FPIM heeft in 2017 getoond dat ze een meerwaarde heeft op de investeringsmarkt. Gesterkt door het vertrouwen van haar raad van

bestuur zal zij verder groeien om haar opdracht te vervullen, met respect voor het voorrecht van de gewestelijke instanties, met de bedoeling het label 'made in Belgium' mee op te waarderen en met haar gezond beheer bij te dragen tot de budgettaire inspanning die van ons land gevraagd wordt.

Tot slot wens ik onze Voorzitster, mevrouw Laurence Glautier, te bedanken voor haar aandeel in het tot stand komen van deze knappe balans. Het aantreden van onze nieuwe Voorzitter, de heer Pascal Lizin, zal zeker de ambitie voeden om op de ingeslagen weg verder te gaan.

Koenraad Van Loo
Afgevaardigd bestuurder

#1

**De voornaamste
wetenswaardigheden
over de FPIM**

In november 2006 is de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (FPIM) ontstaan uit de fusie door overname van de Federale Participatiemaatschappij door de Federale Investeringsmaatschappij overeenkomstig de wet van 26 augustus 2006.

Opdracht

De FPIM is een holdingmaatschappij waarvan de federale overheid de enige aandeelhouder is, en die de opdracht heeft om het economisch overheidsinitiatief te bevorderen, om private ondernemingen bij te staan, om bij te dragen tot het industrieel beleid van de Staat en om advies te verlenen op verzoek van de federale regering.

Bevordering van het economisch overheidsinitiatief

Een van de luiken van de opdracht van de FPIM wordt gekenmerkt door haar doelstelling die erin bestaat om publieke economische initiatieven te bevorderen door middel van financiële investeringen. Het is binnen dit luik dat men de opdracht van de FPIM als overheidsholding moet situeren.

Het winst oogmerk is essentieel, maar moet hier wel worden genuanceerd: de financiële levensvatbaarheid is inderdaad onontbeerlijk opdat de FPIM haar rol van holdingmaatschappij kan vervullen, maar in haar hoedanigheid van overheidsholding heeft de FPIM eveneens een maatschappelijke verantwoordelijkheid, wat rechtvaardigt dat het maatschappelijke belang soms het louter economische belang overstijgt.

Bijstand aan private ondernemingen

De FPIM heeft als doel om, in het belang van de Belgische economie, de reorganisatie of de uitbreiding van private ondernemingen te bevorderen en dit door een investeringsbeleid te voeren dat op een optimale manier de rentabiliteit en toegevoegde waarde voor de economie en de Belgische maatschappij combineert.

De FPIM, die wil bijdragen tot de creatie van een klimaat van algemene economische welvaart, heeft derhalve ook als investeringsmaatschappij de opdracht om een duidelijk en verantwoord evenwicht te vinden tussen haar doelstellingen van winstgevendheid en haar maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Bijdrage aan het industrieel beleid van de Staat

Het derde luik van de opdracht van de FPIM bestaat uit het uitvoeren van de opdrachten die haar door de Staat worden toevertrouwd, de zogenaamde "gedelegeerde opdrachten".

In geval van een gedelegeerde opdracht realiseert de FPIM investeringen op basis van een formele beslissing van de overheid. Hoewel de FPIM de gedelegeerde opdrachten uitvoert voor rekening van de Staat, handelt zij in haar eigen naam.

Dit principe houdt in dat de Staat de FPIM de financiële middelen moet verstrekken die nodig zijn ter uitvoering van haar opdrachten en ter dekking van de kosten die daaruit voortvloeien.

In de boekhouding van de FPIM worden de verrichtingen die de FPIM uitvoert in toepassing van de gedelegeerde opdrachten, afzonderlijk – zijnde buitenbalans – opgenomen.

Adviesverlening op verzoek van de federale regering

De FPIM heeft eveneens een adviesbevoegdheid op verzoek van de federale regering.

Strategie

In de loop van het jaar 2014 heeft de FPIM haar strategie bijgewerkt en heeft zij de volgende strategische doelstellingen bepaald:

Strategische investeringssectoren

De FPIM heeft haar investeringsstrategie herzien om deze te focussen op bepaalde prioritaire sectoren en om samenwerkingsverbanden te versterken, in het bijzonder met de regionale investeringsmaatschappijen, maar tevens met de Belgische Maatschappij voor Internationale Investering (BMI) en de Regie der Gebouwen bijvoorbeeld. De investeringssectoren die werden weerhouden, zijn de volgende: luchtvaart, vastgoed, netwerken (onder meer de bevoorradig en de infrastructuur), innovatie (onder meer in biotechnologie en IT) en internationale investeringen.

Bovendien richt de FPIM zich vooral op investeringen in ondernemingen waarin private ondernemingen mede-investeren.

Rechtstreekse investeringen in mature vennootschappen

De rechtstreekse investeringen van de FPIM in ondernemingen en individuele projecten richten zich in principe voortaan op meer mature ondernemingen, waarbinnen het management zijn waarde en capaciteiten reeds heeft bewezen.

Onrechtstreekse investeringen in Venture Capital-vennootschappen en start-ups

De investeringen in Venture Capital-vennootschappen en start-ups worden in principe voortaan vooral gerealiseerd door middel van investeringen in investeringsfondsen. Bovendien wil de FPIM haar verbintenissen als investeerder in fondsen van universitaire spin-offs verdiepen ter ondersteuning van de innovatie, en mikt zij ook op gespecialiseerde fondsen die zich richten op kleine start-ups.

Investeringsfondsen in internationale investeringsfondsen

De investeringen in internationale investeringsfondsen laten toe om het Belgische imago in het buitenland te ondersteunen, maar verlenen de Belgische ondernemingen eveneens toegang tot die markten en trekken buitenlandse investeringen in België aan, wat een krachtige katalysator is voor de groei van een kleine open economie zoals die van België.

Oprichting van een pijler vastgoed en infrastructuur

De FPIM wenst een nieuwe pijler vastgoed en infrastructuur op te richten, onder andere rond de hergroepering van Credibe en het Fonds voor

Spoorweginfrastructuur, en door zich te richten op segmenten die meer financieringsproblemen ondervinden via de privésector en de banksector, bijvoorbeeld langetermijnprojecten die een meerwaarde bieden aan de federale regering en aan de maatschappij in haar geheel, zoals ziekenhuizen, opvangcentra of gevangenissen. Anderzijds wil de FPIM een rol spelen in de gedeeltelijke verankering in ondernemingen die strategische activiteiten uitvoeren voor het land, zoals (lucht)havens, energie- of financiële netwerken (Fluxys of Euronext).

In het kader van de uitwerking van de beheersovereenkomst tussen de FPIM en zijn enige aandeelhouder, de Belgische Staat, is een update van de strategische focus in voorbereiding.

Het versterken en de professionalisering van de structuur voortzetten

De FPIM heeft eveneens als permanente doelstelling het versterken en de professionalisering van de interne structuur, teneinde haar strategie te kunnen uitrollen en een kostensynergie te realiseren tussen de verschillende vennootschappen binnen de FPIM-groep.

In deze context is de FPIM in de fase van het oprichtingsproces van een executief comité, zoals voorzien door haar organieke wet, om zich in dit kader te versterken met een CFAO (Chief financial and administrative officer) en twee CIO's (Chief investment officer, de ene voor de nieuwe economie (venture) en de andere voor de meer mature ondernemingen (private equity)), die, samen met de CEO, het executief comité zullen vormen.

Structuur

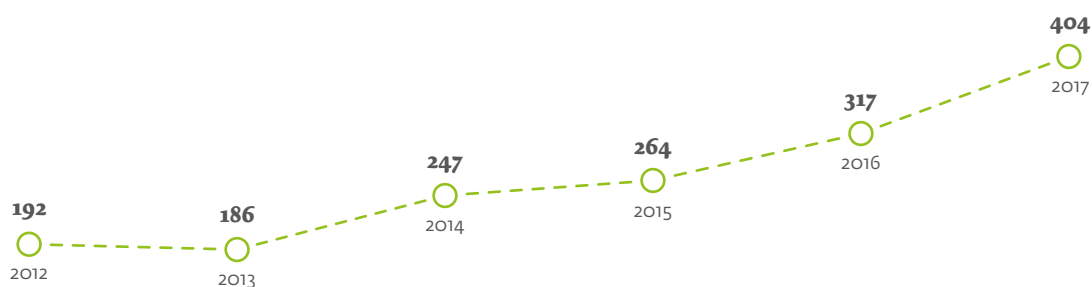
De FPIM vervult dus drie functies: ze handelt in haar hoedanigheid van investeringsmaatschappij, ze neemt de functie van overheidsholding op zich en ze voert alle opdrachten uit die haar worden toevertrouwd door bijzondere wetten of door Koninklijke Besluiten. Deze drie pijlers hebben elk hun eigen kenmerken en verschillen.

De FPIM in haar hoedanigheid van investeringsmaatschappij

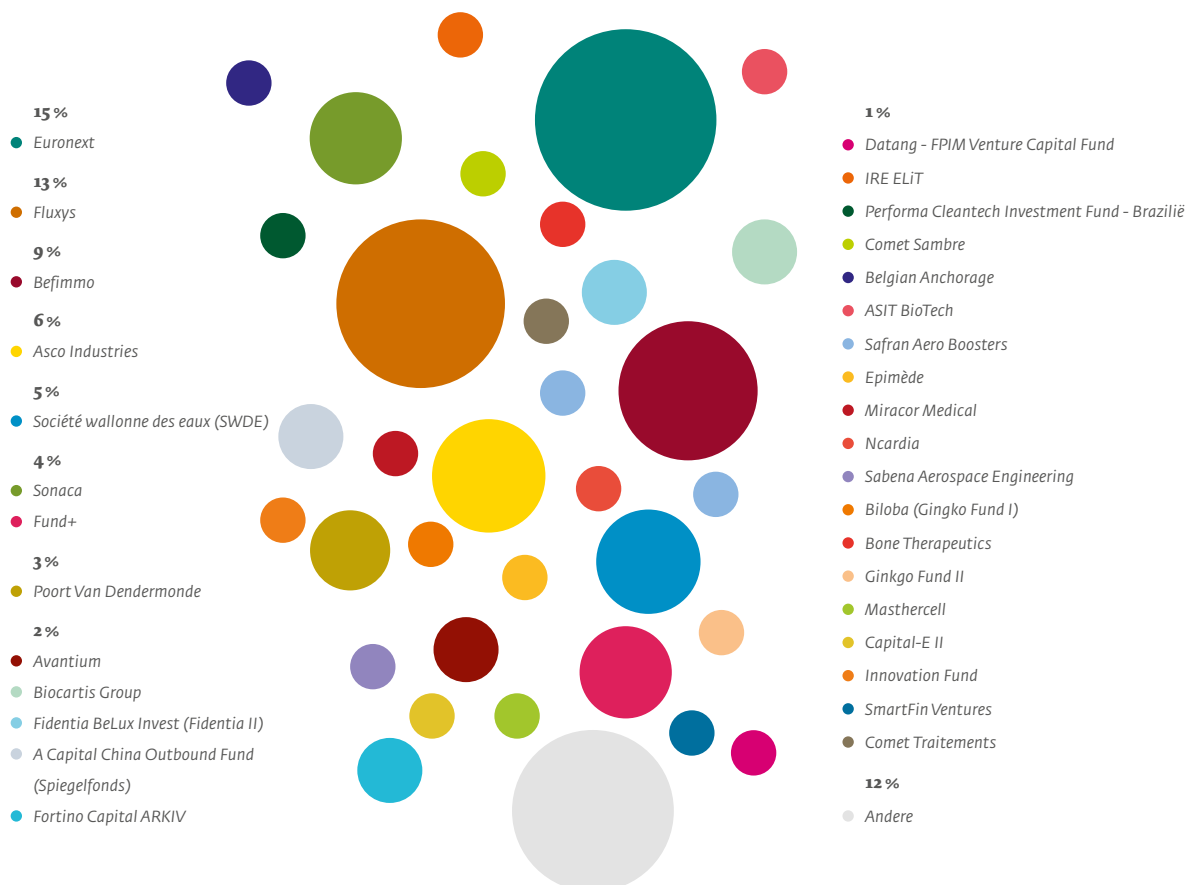
In haar hoedanigheid van investeringsmaatschappij tracht de FPIM bij te dragen aan de ontwikkeling van private ondernemingen die een interessante maatschappelijke meerwaarde kunnen bieden. Binnen dit segment van activiteiten handelt de FPIM volledig discretionair.

De gedetailleerde informatie over de portefeuille van de investeringsmaatschappij op 31 december 2017 vindt u op pagina 77 t.e.m. 154.

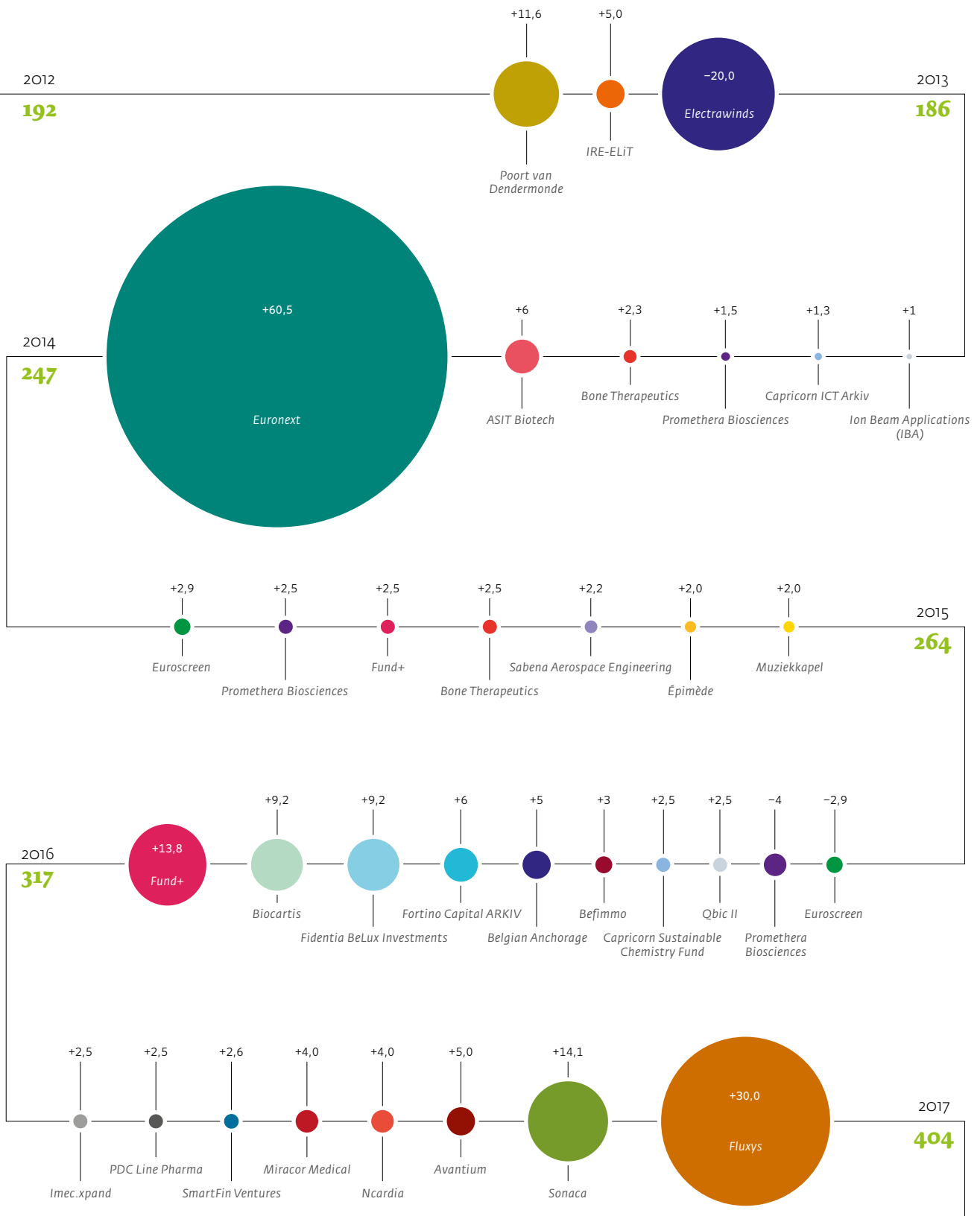
Grafiek 1: Globale evolutie van de portefeuille van de investeringsmaatschappij van 2012 tot 2017, in miljoen EUR

Grafiek 2: Aandeel van de deelnemingen binnen de portefeuille van de investeringsmaatschappij op 31 december 2017

Grafiek 3: Belangrijkste bewegingen van de portefeuille van de investeringsmaatschappij van 2012 tot 2017, in miljoen EUR

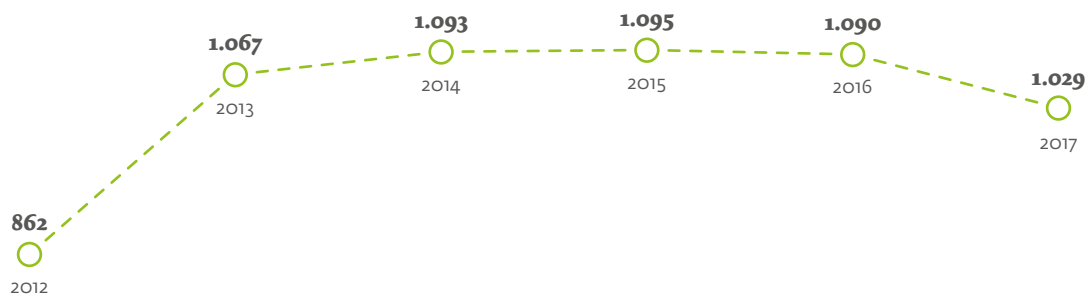
De FPIM in haar hoedanigheid van overheidsholding

In haar hoedanigheid van overheidsholding verworft de FPIM deelnemingen in samenspraak met de overheid. In de meeste gevallen betreft het deelnemingen die werden genomen tijdens de periode voorafgaand aan de fusie tussen de FIM en de FPM die in november 2006 heeft plaatsgevonden; de belangrijkste uitzondering betreft de overdracht van een deel van de aandelen van BNP Paribas, die in 2013 werd uitgevoerd (zie hieronder). Binnen dit activiteitendo-

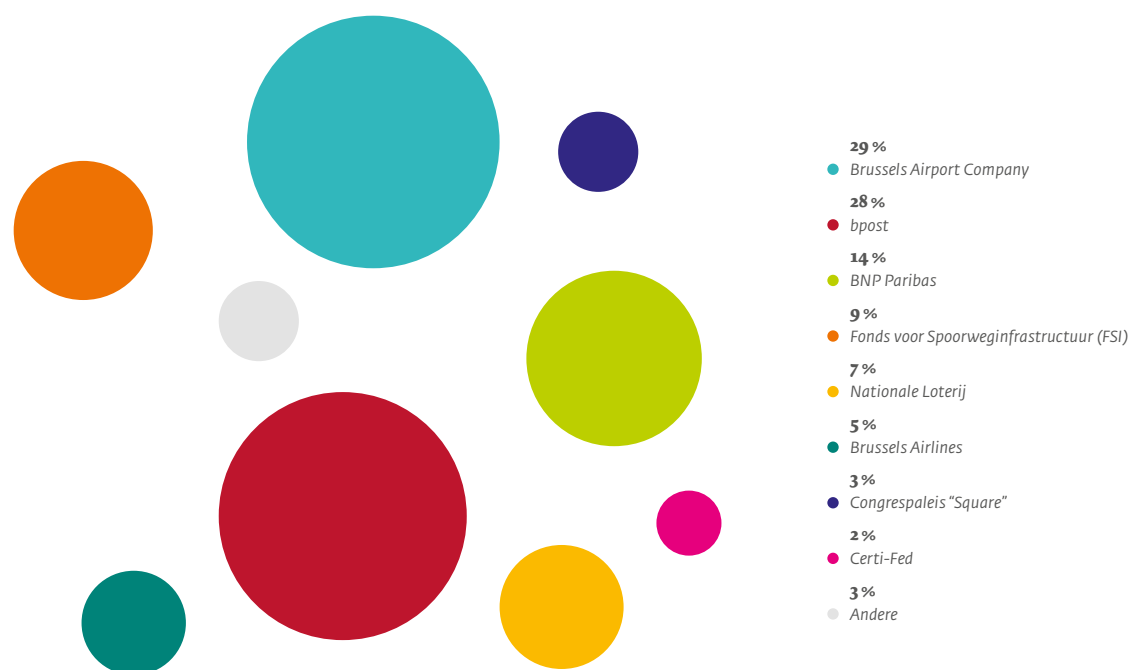
mein zijn er tevens deelnemingen die door de overheid in het kapitaal van de FPIM werden ingebracht na de fusie, in het kader van het nastreven van een rationeel en centraler beheer van de staatsdeelnemingen.

De gedetailleerde informatie over de portefeuille van de overheidsholding op 31 december 2017 vindt u op pagina 155 t.e.m. 176.

Grafiek 4: Globale evolutie van de portefeuille van de overheidsholding van 2012 tot 2017, in miljoen EUR

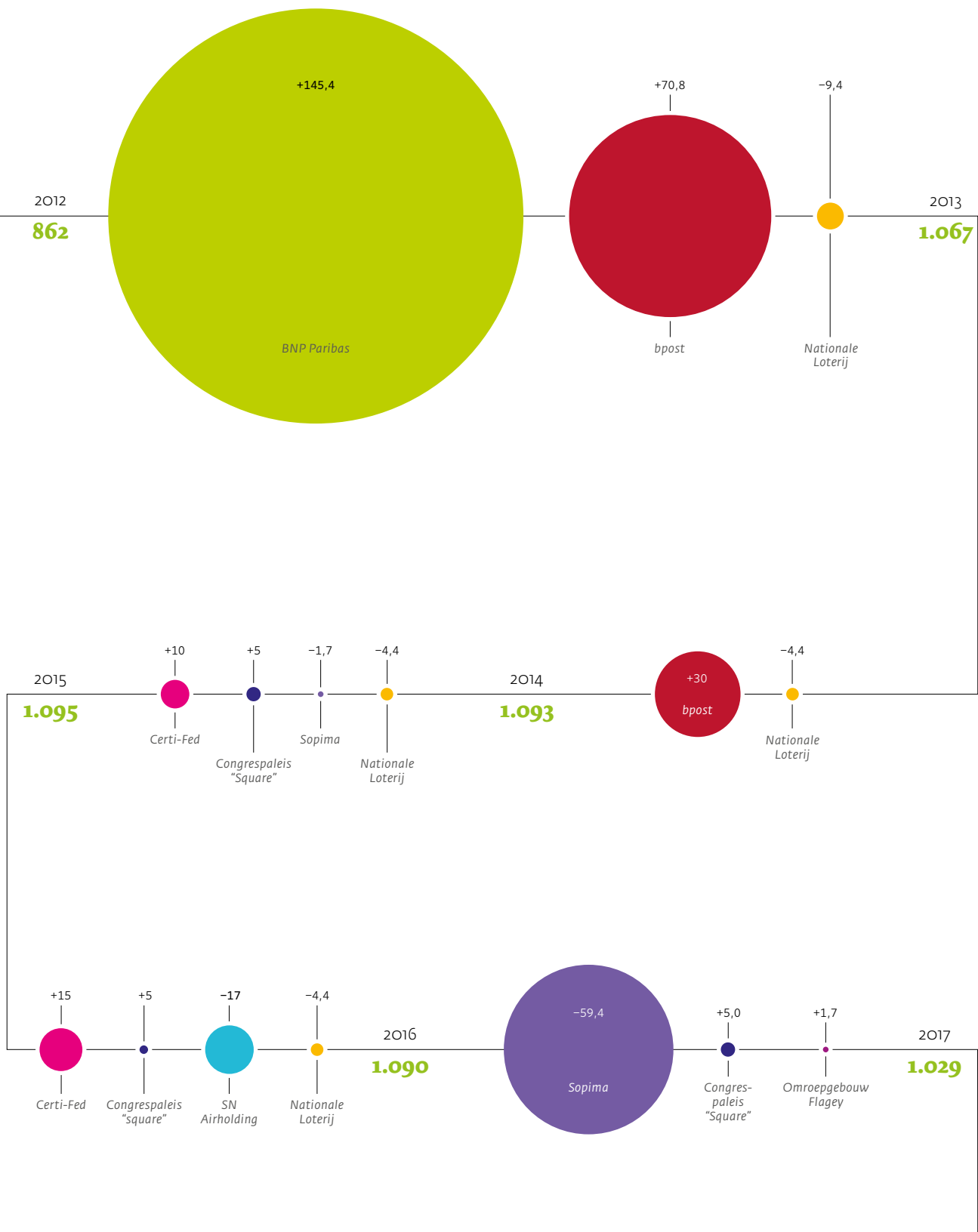

Grafiek 5: Aandeel van de deelnemingen binnen de portefeuille van de overheidsholding op 31 december 2017

Grafiek 6 : Belangrijkste bewegingen van de portefeuille van de overheidsholding van 2012 tot 2017, in miljoen EUR

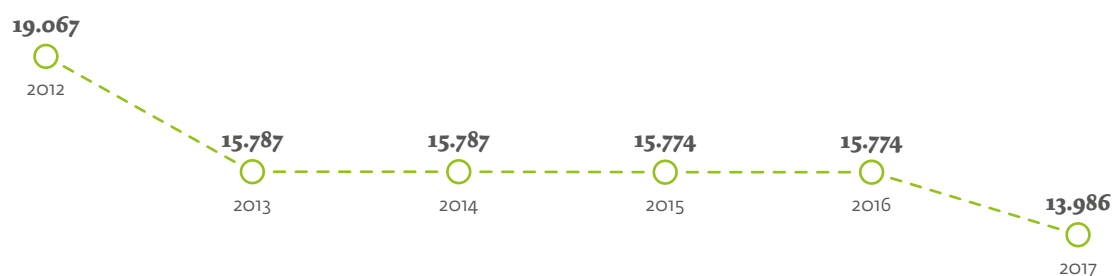
De FPIM als mandataris van de overheid (gedelegeerde opdrachten)

Binnen dit activiteitensegment neemt de FPIM deelnemingen en doet zij investeringen op basis van een formele beslissing van de overheid. Voor elke gedelegeerde opdracht stelt de overheid de nodige fondsen ter beschikking van de FPIM. Doorgaans doet de Staat een beroep op deze mogelijkheid wanneer de betrokken investeringen ofwel te risicovol zijn, ofwel de middelen van de FPIM overschrijden, maar volgens de regering beantwoorden aan een belangrijke maatschappelijke behoefte.

De financiering van deze investeringen, de risico's die eraan zijn verbonden en de opbrengst ervan komen toe aan de overheid. De verrichtingen voor rekening van de overheid worden door de FPIM tegen hun initiële investeringswaarde en buiten balans geboekt.

De gedetailleerde informatie over de portefeuille van de gedelegeerde opdrachten op 31 december 2017 vindt u op pagina 177 t.e.m. 190.

Grafiek 7: Globale evolutie van de portefeuille van gedelegeerde opdrachten van 2012 tot 2017, in miljoen EUR

Grafiek 8: Aandeel van de deelnemingen binnen de portefeuille van de gedelegeerde opdrachten op 31 december 2017

Grafiek 9 : Gedetailleerde evolutie van de portefeuille van de gedelegeerde opdrachten van 2012 tot 2017, in miljoen EUR

Hoogtepunten van 2017

Nieuwe investeringen

In 2017 realiseerde de FPIM zestien nieuwe investeringen, voor een totaal bedrag van 65,25 miljoen EUR:

Imec.xpand : 10 miljoen EUR

Imec.xpand is een vernieuwend initiatief met de bedoeling te investeren in jonge innovatieve bedrijven, dat alle voordelen van traditioneel venture capital, corporate venture capital en technologie-transfers combineert. Imec.xpand zal investeren in vernieuwende ideeën en projecten die verband houden met nanotechnologie. De FPIM besliste om in Imec.xpand 10 miljoen EUR te investeren, waarvan 25% in 2017 werd vrijgegeven.

Vesalius Biocapital III : 10 miljoen EUR

Vesalius lanceerde in de zomer van 2016 een derde fonds, Vesalius Biocapital III, met de bedoeling te investeren in bedrijven uit de sector van de biotechnologie, waarvoor mogelijkheden tot waardeschepping op korte en middellange termijn zijn vastgesteld. De FPIM besliste om in dit fonds 10 miljoen EUR te investeren, waarvan 1,5 miljoen EUR in de eerste helft van 2017 werd opgevraagd.

Newton Biocapital : 7 miljoen EUR

Newton Biocapital is een fonds dat zich richt op ondernemingen die zich toeleggen op de behandeling van chronische ontstekingsziekten, neurodegeneratieve aandoeningen, hart- en vaatziekten en kanker. De FPIM besliste om 7 miljoen EUR te investeren in Newton Biocapital waarvan 1,75 miljoen EUR werd vrijgegeven in 2017. Een bijkomende enveloppe werd gereserveerd om een koppeling te maken met het ticket dat de Development Bank of Japan in Newton Biocapital zou kunnen investeren.

Biodiscovery 5 : 7 miljoen EUR

Biodiscovery 5 is een fonds waarvan het doel is om te investeren in de ontwikkeling van therapeutische producten en medische/diagnostische apparatuur. De FPIM besliste om 7 miljoen EUR te investeren in het fonds Biodiscovery, waarvan 10% werd vrijgegeven in 2017.

Profinpar : 5 miljoen EUR

Het fonds Profinpar helpt familiale kmo's om succesvol te groeien. De oprichters van dit fonds zorgen voor coaching en opvolging, om de overdracht of de groei van de beoogde ondernemingen optimaal te laten verlopen. De FPIM heeft zich verbonden tot een investering van 5 miljoen EUR in dit fonds en heeft hiervan 1 miljoen EUR vrijgegeven in 2017.

SmartFin Ventures : 4,5 miljoen EUR

SmartFin Ventures is een fonds dat als doel heeft minderheidsparticipaties te nemen in early stage bedrijven die actief zijn in zogeheten intelligente nieuwe technologieën toegepast op de financiële sector (FinTech). De FPIM deed in de eerste helft van 2017 een investering van 4,5 miljoen EUR in dit fonds, waarvan 2,63 miljoen EUR werd opgevraagd. Bovendien heeft de FPIM bijkomend 2,5 miljoen EUR geïnvesteerd in de eerste helft van 2018, waarvan er reeds 0,6 miljoen EUR werd vrijgegeven.

Miracor Medical : 4 miljoen EUR

Miracor medical ontwikkelt medische apparatuur voor de verzorging van patiënten met zware hartziekten, om hen de kans te bieden opnieuw een normaal leven te leiden. In 2017 heeft de FPIM 4 miljoen EUR geïnvesteerd in de vennootschap Miracor Medical, waarvan 2 miljoen EUR in kapitaal en 2 miljoen EUR via het toekennen van een lening.

Ncardia : 4 miljoen EUR

Ncardia is een biotechbedrijf dat een productieproces ontwikkelde voor geïnduceerde pluripotente stamcellen waardoor geen gebruik hoeft te worden gemaakt van dierenproeven. De FPIM investeerde in 2017 een bedrag van 4 miljoen EUR in Ncardia.

Endo Tools Therapeutics : 3 miljoen EUR

Endo Tools Therapeutics legt zich toe op de strijd tegen obesitas, door een ingreep langs de maag voor te stellen die door een gastro-enteroloog kan worden uitgevoerd, met de bedoeling de maag te verkleinen via een hechting van de binnenwanden. De FPIM heeft beslist om 3 miljoen EUR te investeren in de vennootschap Endo Tools Therapeutics. De FPIM deed in 2017 alvast een kapitaalinvestering van 1 miljoen EUR in Endo Tools Therapeutics.

PDC Line Pharma : 2,5 miljoen EUR

PDC Line Pharma is een spin-off, die actief is op het vlak van de immuno-oncologie en de celtherapie. Ze ontwikkelt therapeutische vaccins tegen kanker. De FPIM heeft 2,5 miljoen EUR geïnvesteerd in deze spin-off in 2017.

Seeder Fund : 2,5 miljoen EUR

Seeder Fund is een fonds dat in 2016 werd opgericht om te investeren in innovatieve Belgische start-ups. Seeder Fund heeft als doelstelling de groei van deze ondernemingen te bevorderen. Na zijn investering van 2,5 miljoen EUR in 2017, waarvan 0,6 miljoen werd vrijgegeven tot op vandaag, heeft de FPIM, in de eerste helft van 2018, opnieuw bijgedragen tot de groei van Seeder Fund, met een bijkomende inbreng van 0,5 miljoen EUR, waarvan 0,1 miljoen EUR werd vrijgegeven tot op heden.

Nucleis : 1,5 miljoen EUR

De onderneming Nucleis werd in juni 2017 opgericht. Ze legt zich toe op de productie in een GMP-omgeving van radiofarmaceutische geneesmiddelen voor menselijk gebruik (met inbegrip van nucleaire of niet-nucleaire medi-

sche beeldvorming). Ze is het resultaat van een "spin-off" proces van het Centre de Recherche du Cyclotron aan de ULg. De FPIM heeft tot nu 0,7 miljoen EUR geïnvesteerd in het kapitaal van Nucleis.

PharmaFluidics : 1,45 miljoen EUR

PharmaFluidics is een spin-off van de VUB, opgericht in december 2010. Het ontwikkelt chromatografische methoden om het gebruik van microvloeistoffen in biotechnologische en farmaceutische procédés te vergemakkelijken. De FPIM heeft 1,45 miljoen EUR geïnvesteerd in 2017 in PharmaFluidics.

NxtPort : 1,3 miljoen EUR

NxtPort is een platform van gegevens, gelanceerd in januari 2017, op initiatief van de actoren van de haven van Antwerpen. De doelstelling is om alle beschikbare gegevens in de verschillende stadia van de logistieke ketting van de haven van Antwerpen te centraliseren en uit te wisselen, deze data te analyseren en te commercialiseren op een meer efficiënte wijze. De FPIM heeft beslist om 1,3 miljoen EUR te investeren, waarvan 1,1 miljoen EUR onder de vorm van een lening en 0,2 miljoen EUR in kapitaal. In 2017 werd 0,6 miljoen EUR vrijgegeven op de lening.

Epigan : 0,8 miljoen EUR

Epigan is een spin-off van Imec, opgericht in 2010 en actief in het domein van de halfgeleiders. Epigan is één van de pioniers in de toepassing van technologische oplossingen in galliumnitraat. De FPIM heeft 0,8 miljoen EUR geïnvesteerd in deze spin-off in 2017.

BeCentral : 0,7 miljoen EUR

BeCentral is een project dat zich richt op maatschappelijke innovatie, in het bijzonder in het kader van projecten voor het gebruik van nieuwe technologieën, alsook een onderwijs- en bezielingscentrum voor nieuwe technologieën, die jonge Belgische groeiende technologische ondernemingen kan ontvangen, alsook venture capital fondsen en grote internationale spelers

in de technologische sector. Eind 2016 werd beslist om 0,70 miljoen EUR te investeren. Deze investering werd gerealiseerd in 2017.

Opvolgingsinvesteringen en vrijgave van kapitaal

De FPIM heeft in 2017 voor een bedrag van 84,41 miljoen EUR opvolgingsinvesteringen gedaan, waarvan de voornaamste verrichtingen hieronder worden opgenomen:

Fluxys : 30 miljoen EUR

De FPIM heeft een achtergestelde lening toegeestaan van 30 miljoen EUR aan de vennootschap Fluxys in 2017, met als doelstelling de verdere ontwikkeling van de vennootschap te ondersteunen.

Sonaca : 15 miljoen EUR

De groep Sonaca heeft de vennootschap LMI Aerospace (Verenigde Staten) gekocht in juni 2017. De FPIM heeft bijgedragen tot deze aankoop via een kapitaalsverhoging van 15 miljoen EUR.

Fund+ : 8,37 miljoen EUR

Een deel van de inkomsten voor de FPIM, die werden verkregen na de exit van Ogeda uit Fund+, werd geherinvesteerd via twee kapitaalsverhogingen voor een totaalbedrag van 8,37 miljoen EUR.

Avantium : 5 miljoen EUR

De beursgang van Avantium werd in 2017 doorgevoerd. Een deel van de aandelen, in handen van de FPIM, komt voort van de omzetting van de obligatielening (5,6 miljoen EUR). De overige aandelen in handen van de FPIM werden rechtstreeks onderschreven bij de IPO, voor een bedrag van 5 miljoen EUR.

Congrespaleis "Square" : 5 miljoen EUR

Overeenkomstig de statuten van het Congrespaleis "Square" geeft de FPIM, die 100% van de aandelen bezit, elk jaar, op vraag van de raad van bestuur van het Congrespaleis "Square", 5 miljoen EUR vrij aan kapitaal.

Ginkgo Fund II : 2,39 miljoen EUR

De FPIM heeft beslist om 10 miljoen EUR te investeren in Ginkgo Fund II, waarvan 0,83 miljoen EUR werd opgevraagd in 2016, 2,39 miljoen EUR werd opgevraagd in 2017 en 2,54 miljoen EUR in het eerste semester van 2018.

Innovation Fund : 2,28 miljoen EUR

De FPIM heeft 0,75 miljoen EUR van de oorspronkelijke investering van 1,5 miljoen EUR, die werd gerealiseerd bij de oprichting van het fonds in 2015, vrijgegeven in 2017. Bovendien heeft de FPIM ook deelgenomen aan de kapitaalsverhoging van Innovation Fund in 2017 voor een bedrag van 1,98 miljoen EUR, waarvan 1,53 miljoen EUR werd vrijgegeven tot op vandaag.

Masthercell : 2 miljoen EUR

De FPIM heeft deelgenomen aan de kapitaalsverhoging van Masthercell voor 3,93 miljoen EUR, waarvan 2 miljoen EUR werd vrijgegeven in 2017. Tevens werd ook de omzetting van de lening in kapitaal van 1 miljoen EUR gerealiseerd in 2017.

Transactie in gedelegeerde opdracht

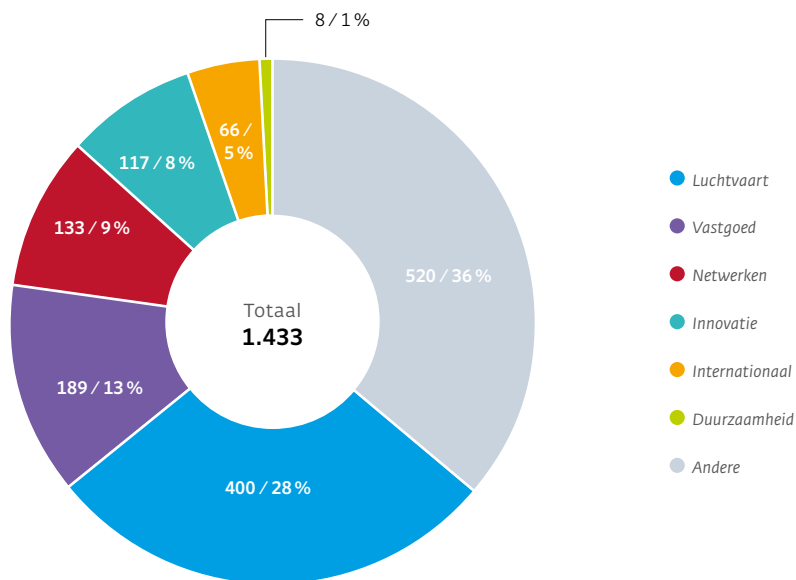
BNP Paribas : gedeeltelijke verkoop van aandelen aangehouden door de FPIM in gedelegeerde opdracht

De gedeeltelijke verkoop van de aandelen in BNP Paribas (BNPP) die de FPIM bezit in gedelegeerde opdracht, werd op 4 mei 2017 doorgevoerd in de vorm van een "forward sale". Het ging daarbij om 31.198.404 aandelen van BNP Paribas, dit is ongeveer 2,5% van alle aandelen van de groep BNPP, verkocht tegen de prijs van 62,40 EUR per aandeel, zonder dividend. De FPIM ontving 1.946.718.012,80 EUR voor deze verkoop en stortte dat bedrag terug aan de Staat. Deze transactie zorgde voor een meerwaarde op de verkochte aandelen, terwijl de dividenden erop behouden werden, namelijk 84,2 miljoen EUR, ten gunste van de begroting van de Staat voor 2017. Sinds deze operatie, bezit de FPIM ongeveer 7,74% van het kapitaal van BNP Paribas.

Kerncijfers

Sectorale verdeling

Grafiek 10 : Sectorale verdeling van de investeringsportefeuille in de hoedanigheid van investeringsmaatschappij en overheidsholding in 2017, in miljoenen EUR en in procenten

In totaal vertegenwoordigen de belangrijkste investeringssectoren zoals gedefinieerd in de strategie van de FPIM, 63% van de waarde van de portefeuille van de FPIM, terwijl de overige 37% enerzijds verband houdt met de sector van de duurzame ontwikkeling (1%), waarvan de strategie van de FPIM in 2014 is afgeweken (maar de reeds aanwezige investeringen blijven vooralsnog behouden), en anderzijds verband houdt met de deelnemingen in de volgende vennootschappen (36%):

- bpost (20%), de Nationale Loterij (5%) en de BOZAR (1%). Deze deelnemingen dateren hoofdzakelijk van vóór de fusie van de FPM en de FIM;
- BNP Paribas (10%), wat het resultaat is van overeenkomsten met de overheid als gevolg van de terugkoop door de FPIM van de koopoptie van Ageas op de aandelen BNP Paribas aangehouden door de FPIM in gedelegeerde opdracht.

Evolutie van het eigen vermogen

De toename van het eigen vermogen van de FPIM tussen het boekjaar 2017 en het boekjaar 2016 bedraagt 27,07 miljoen EUR en stemt hoofdzakelijk overeen met de winst van het boekjaar 2017, zijnde 115,21 miljoen EUR, waarvan een dividend van 28,80 miljoen EUR (25%) werd uitgekeerd, gedeeltelijk gecompenseerd door de kapitaalvermindering van - 59,34 miljoen EUR, naar aanleiding van de fusie met Sopima.

Tabel 1 : Evolutie van het eigen vermogen van de FPIM van 2012 tot 2017, in miljoen EUR

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kapitaal	1.533	1.533	1.533	1.533	1.533	1.473
Winst over het boekjaar	23	182	109	84	112	115
Dividenden	-20	-20	-20	-20	-20	-29
Reserves	234	237	399	488	552	644
Eigen vermogen	1.770	1.932	2.021	2.085	2.176	2.203

Evolutie van het personeel

In de loop van 2017 werd de interne structuur versterkt doordat twee investeringsbeheerders, een jurist en een boekhoudster in dienst werden genomen.

Tabel 2 : Evolutie van het aantal werknemers van 2012 tot 2017

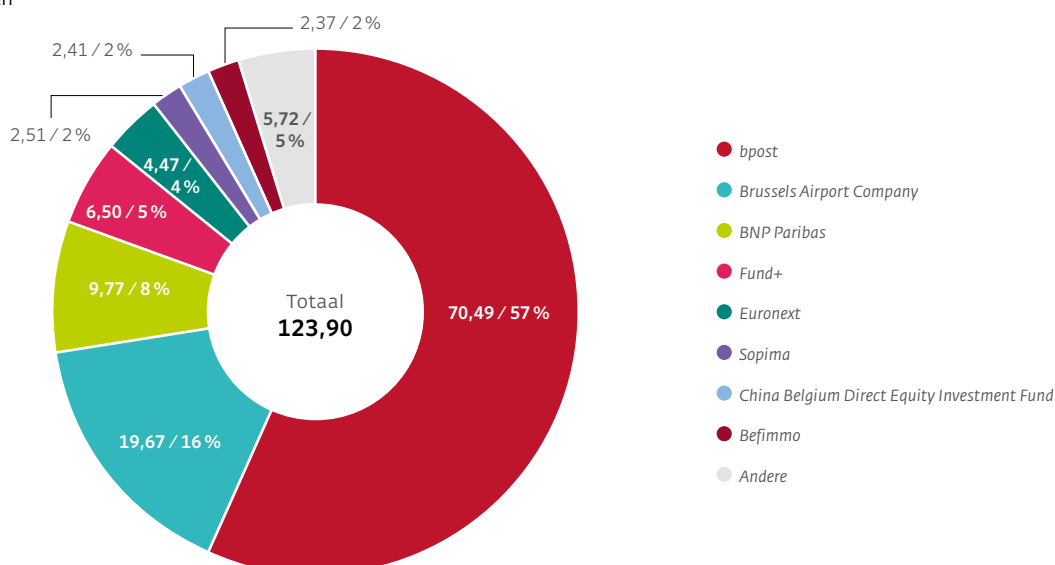
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal aantal op de balansdatum	9	10	9	11	13	17

Daarnaast bestaat er een structurele samenwerking met deskundigen binnen bijzondere domeinen, zoals een deskundige binnen de verzekeringssector, een deskundige in de biotechnologie en een deskundige binnen het internationale domein.

Bijdrage aan het resultaat 2017

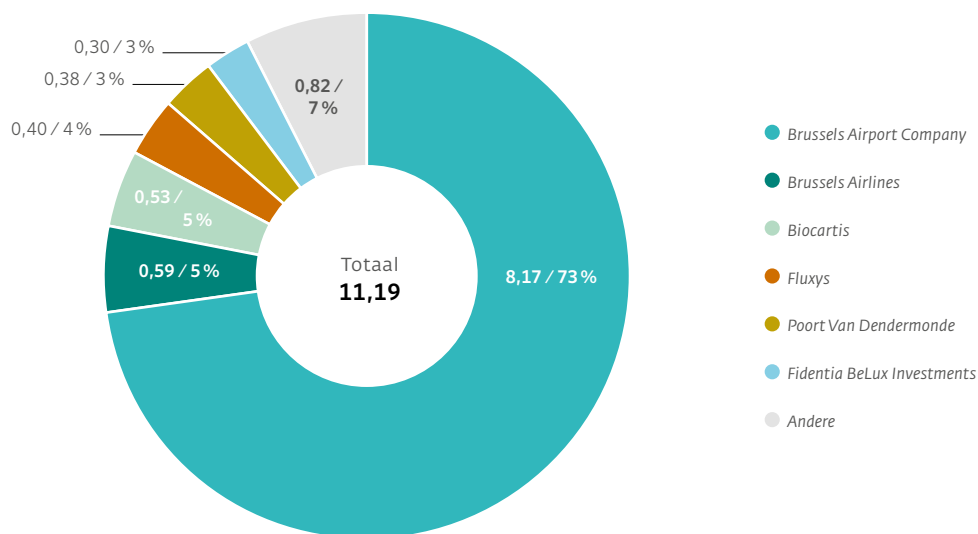
De door de FPIM ontvangen brutodividenden in 2017 bedragen 123,90 miljoen EUR. De interesten op schuldvorderingen die de FPIM in 2017 heeft ontvangen, zijn goed voor een bedrag van 11,19 miljoen EUR.

Grafiek 11 : Bijdrage van de deelnemingen aan het totaal van de brutodividenden ontvangen in 2017, in miljoen EUR en in procenten

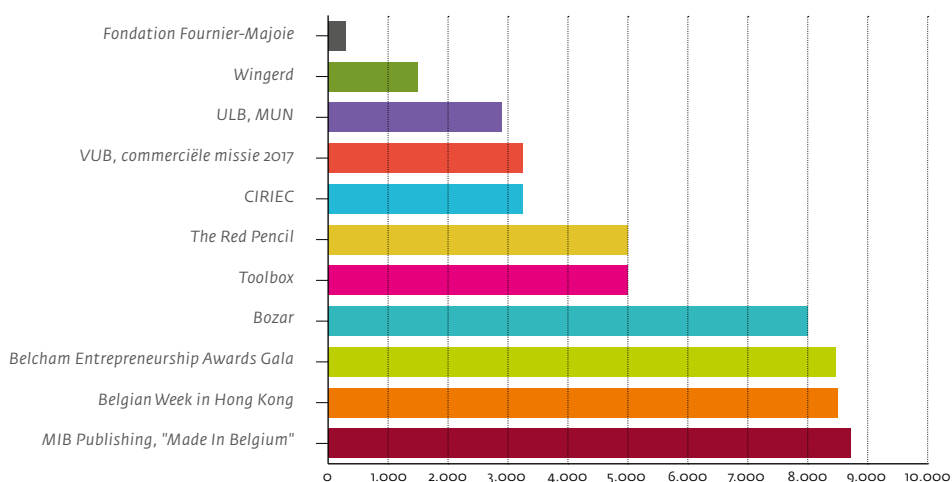
Grafiek 12 : Bijdrage van de deelnemingen aan het totaal van de in 2017 ontvangen intresten, in miljoen EUR en in procenten

Mecenaat

In 2017 werd er voor een totaalbedrag van 54.920 EUR aan financiële steun geboden. Met deze gerichte steun versterkt de FPIM haar imago in haar rol als federale speler in de domeinen waarvoor zij bevoegd is.

Grafiek 13 : Financiële steun die in 2017 door de FPIM werd geboden, in euro

Vooruitzichten en verwezenlijkingen in 2018

Investerings 2018

Tijdens de eerste vijf maanden van 2018, besliste de FPIM om de volgende belangrijke investeringen te doen:

Certi-Fed : 25 miljoen EUR

De FPIM nam deel aan de kapitaalsverhoging van Certi-Fed voor 25 miljoen EUR in 2018, om de activiteit van Belgische Maatschappij voor Internationale Investering (BMI) te ondersteunen.

Kebony : 7,79 miljoen EUR

Kebony is een Noors bedrijf, actief in de houtindustrie. Het heeft een innovatieve technologie ontwikkeld die toelaat om sparrenhout, dat afkomstig is van duurzame houtwinning, vergelijkbare kwaliteiten te geven als tropisch hardhout, via een milieuvriendelijk procedé van transformatie. Het bedrijf bouwt momenteel een fabriek in Antwerpen, omwille van de aanwezigheid van de haven. De FPIM heeft 7,79 miljoen EUR geïnvesteerd in Kebony in het eerste semester van 2018. De investering zal aangevuld worden met een lening van ongeveer 2,5 miljoen EUR.

UnifiedPost : 5 miljoen EUR

UnifiedPost is een Belgische onderneming, gespecialiseerd in het optimaliseren van de elektronische processing van documenten (inkomende en uitgaande) die tussen de bedrijven en hun leveranciers, klanten, bankiers en dienstverleners uitgewisseld worden. De FPIM gaat akkoord om te investeren in deze onderneming voor 5 miljoen EUR.

Iteos : 5 miljoen EUR

Iteos is actief in het domein van de immunotherapie gericht op het diagnosticeren van kanker (immuno-oncologie). De raad van bestuur van

de FPIM stemde in met een investering van 5 miljoen EUR in Iteos.

Air Belgium : 2,5 miljoen EUR

Air Belgium is een Belgische luchtvaartmaatschappij, opgericht in februari 2016, die tot doelstelling heeft geregeld langeafstandsvluchten uit te voeren tussen België en China. De FPIM heeft zich geëngageerd eind 2017 om 2,5 miljoen EUR te investeren in Air Belgium, waarvan 1,25 miljoen EUR werd vrijgegeven in maart 2018.

Synergia Medical : 2 miljoen EUR

Synergia Medical is een onderneming die medische systemen in het domein van de neurostimulatie ontwikkelt en commercialiseert. De FPIM heeft 2 miljoen EUR geïnvesteerd in Synergia Medical in het eerste semester van 2018.

QBIC II Fund Arkiv : 2 miljoen EUR

De FPIM heeft zijn akkoord gegeven om een toekomstige investering te doen van 2 miljoen EUR in het fonds QBIC II Fund Arkiv.

De FPIM werkt eveneens actief rond twee grote fondsprojecten:

- Een investeringsfonds in de infrastructuur met AG Real Estate en Synatom, dat kadert in de filosofie van het Juncker Plan en het investeringsplan van de federale regering, en waarvan de modaliteiten van co-financiering met de Europese Investeringsbank (EIB) werden onderzocht (de FPIM heeft tot 50 miljoen EUR voor dit fonds gereserveerd);
- Een dakfonds dat zich concentreert op de financiering van scale-ups, en waarvoor de FPIM bereid is om mee te investeren tot een maximaal bedrag van 150 miljoen EUR.

#2

Financieel verslag
op 31 december 2017

Statutaire jaarrekening op 31 december 2017

Balans

ACTIVA (in duizenden EUR)	2017	2016
VASTE ACTIVA	1.370.559	1.339.053
Materiële vaste activa	96	126
Financiële vaste activa	1.370.463	1.338.927
Verbonden ondernemingen	162.944	161.646
<i>Deelnemingen</i>	162.944	161.646
Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	785.653	814.884
<i>Deelnemingen</i>	628.722	661.994
<i>Vorderingen</i>	156.931	152.890
Andere financiële vaste activa	421.866	362.397
<i>Aandelen</i>	374.864	348.324
<i>Vorderingen en borgtochten in contanten</i>	47.002	14.073
VLOTTENDE ACTIVA	875.679	878.520
Vorderingen op meer dan één jaar	50.575	50.071
Overige vorderingen	50.575	50.071
Vorderingen op ten hoogste één jaar	16.735	23.643
Handelsvorderingen	106	44
Overige vorderingen	16.629	23.599
Geldbeleggingen	476	10.476
Overige beleggingen	476	10.476
Liquide middelen	806.573	793.470
Overlopende rekeningen	1.320	860
TOTAAL VAN DE ACTIVA	2.246.238	2.217.573

PASSIVA (in duizenden EUR)	2017	2016
EIGEN VERMOGEN	2.203.409	2.176.340
Kapitaal	1.473.399	1.532.741
Geplaatst kapitaal	1.473.399	1.532.741
Uitgiftepremies	28.894	28.894
Reserves	133.677	127.916
Wettelijke reserve	133.677	127.916
Overgedragen winst	567.439	486.789
SCHULDEN	42.829	41.233
Schulden op ten hoogste één jaar	42.821	41.221
Handelsschulden	817	642
<i>Leveranciers</i>	817	642
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	245	3.497
<i>Belastingen</i>		3.314
<i>Bezoldigingen en sociale lasten</i>	245	183
Overige schulden	41.759	37.082
Overlopende rekeningen	8	12
TOTAAL VAN DE PASSIVA	2.246.238	2.217.573

Resultatenrekening

KOSTEN (in duizenden EUR)	2017	2016
BEDRIJFSKOSTEN	6.382	4.989
Diensten en diverse goederen	3.987	3.299
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	2.216	1.596
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	73	61
Andere bedrijfskosten	44	33
Niet-recurrente bedrijfskosten	62	
FINANCIELE KOSTEN	18.289	33.021
Recurrente financiële kosten	2.556	567
<i>Kosten van schulden</i>	10	43
<i>Waardeverminderingen op vlottende activa</i>	5	0
<i>Andere financiële kosten</i>	2.541	524
Niet-recurrente financiële kosten	15.733	32.454
BELASTINGEN OP HET RESULTAAT	2.852	4.004
Belastingen	2.852	4.004
TOTAAL VAN DE KOSTEN	27.523	42.014
OPBRENGSTEN (in duizenden EUR)	2017	2016
BEDRIJFSOPBRENGSTEN	4.313	20.870
Andere bedrijfsopbrengsten	4.313	20.870
FINANCIËLE OPBRENGSTEN	138.425	132.736
Recurrente financiële opbrengsten	135.304	130.709
<i>Opbrengsten uit financiële vaste activa</i>	134.131	118.254
<i>Opbrengsten uit vlottende activa</i>	1.052	11.327
<i>Andere financiële opbrengsten</i>	121	1.128
Niet recurrente financiële opbrengsten	3.121	2.027
TOTAAL VAN DE OPBRENGSTEN	142.738	153.606
Te bestemmen winst van het boekjaar	115.215	111.592

Commentaar bij de statutaire rekeningen

De Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (FPIM) sluit haar boekjaar 2017 af met een balanstotaal van 2.246,24 miljoen EUR in vergelijking met 2.217,57 miljoen EUR op 31 december 2016; deze stijging van + 28,67 miljoen EUR is voornamelijk het resultaat van de volgende bewegingen:

AAN DE ACTIVAZIJDE

Een toename van de vaste activa met + 31,51 miljoen EUR, zodat deze 1.370,56 miljoen EUR op 31 december 2017 bedragen, en een daling van de vlottende activa met - 2,84 miljoen EUR, zodat deze 875,68 miljoen EUR op 31 december 2017 bedragen.

De stijging van de vaste activa vloeit met name voort uit de toename van de financiële vaste activa met + 31,54 miljoen EUR, die wordt verklaard door de volgende variaties :

1. In de verbonden ondernemingen		1.298.113
1.1. Deelnemingen		1.298.113
Opvolgingsinvestering		5.000.000
• Congrespaleis "square"	5.000.000	
Waardeverminderingen		-3.701.887
• Congrespaleis "square"	-3.629.000	
• Kasteel Cantecroy Beheer	-63.947	
• Zephyr-Fin	-8.940	
2. Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat		-29.231.252
2.1. Deelnemingen		-33.272.177
Aanschaffingen en opvolgingsinvesteringen		41.333.556
• Fund +	8.372.240	
• Ncardia	3.999.919	
• SmartFin Ventures	2.625.000	
• PDC Line Pharma	2.500.008	
• Imec.xpand	2.500.000	
• Ginkgo Fund II	2.387.600	
• Innovation Fund	2.280.000	
• Masthercell	2.000.000	
• Newton Biocapital	1.750.000	
• Omroepgebouw Flagey	1.687.500	
• Performa Cleantech Investment Fund - Brazilië	1.576.699	
• Vesalius Biocapital III	1.500.000	
• PharmaFluidics	1.450.014	
• iStar Medical	1.250.000	
• Profinpar	1.000.000	
• Tara IV	916.458	
• Nucleis	700.000	
• Seeder Fund	625.000	

• Vives II	500.000	
• Capricorn ICT Arkiv	500.000	
• Fortino Capital Arkiv	396.778	
• Qbic Feeder Fund	349.600	
• SwiMove	300.000	
• A Capital China Outbound Fund	121.185	
• BeCentral	45.555	
Conversie van de lening bij de kapitaalsverhoging		<u>1.070.000</u>
• Masthercell	1.070.000	
Fusie		<u>-59.443.000</u>
• Sopima	-59.443.000	
Verkoop		<u>-54.000</u>
• ASIT Biotech	-54.000	
Terugbetaling van kapitaal		<u>-11.598.944</u>
• Fund+	-8.995.995	
• Capricorn Health Tech Fund	-2.400.000	
• Qbic Feeder Fund	-202.949	
Transfer categorie		<u>2.800.000</u>
• iStar Medical	1.250.000	
• Omroepgebouw Flagey	1.175.000	
• Innovation Fund	375.000	
Waardeverminderingen		<u>-9.750.163</u>
• Nationale Loterij	-4.379.000	
• ASIT Biotech	-2.605.525	
• IRE ELiT	-2.039.100	
• Xylowatt	-397.360	
• Cissoid	-159.330	
• Qbic Feeder Fund	-140.501	
• Vives II	-28.506	
• Performa Cleantech Investment Fund - Brazilië	-841	
Terugneming van waardeverminderingen		<u>2.370.374</u>
• A Capital China Outbound Fund	1.848.374	
• Capricorn Health Tech Fund	522.000	
2.2. Vorderingen		<u>4.040.925</u>
Aanschaffingen en opvolgingsinvesteringen		<u>4.040.925</u>
• Epimède	1.686.480	
• Bioxedes	1.000.000	
• SwiMove	700.000	
• BeCentral	654.445	

3. In de andere financiële vaste activa

59.469.583

3.1. Deelnemingen

26.540.385

Aanschaffingen en opvolgingsinvesteringen		<u>26.135.249</u>
• Sonaca	15.000.000	
• Avantium	4.999.000	
• Miracor	2.000.000	
• Endo Tools Therapeutics	1.002.150	
• Capital-E II	892.200	
• Epigan	800.003	

• Biodiscovery 5	700.000	
• Vesalius Biocapital I	500.000	
• V-Bio Ventures Fund	241.895	
• Novopolymers	2	
Conversie van de lening bij de kapitaalsverhoging		<u>5.580.995</u>
• Avantium	5.580.995	
Terugbetaling van kapitaal		<u>-36.168</u>
• Belgian Anchorage	-36.168	
Verkoop		<u>-424.482</u>
• Biocartis	-372.642	
• IBA	-51.840	
Transfer categorie		<u>-2.800.000</u>
• iStar Medical	-1.250.000	
• Omroepgebouw Flagey	-1.175.000	
• Innovation Fund	-375.000	
Waardeverminderingen		<u>-2.261.782</u>
• Sonaca	-948.550	
• Avantium	-756.919	
• Vesalius Biocapital I	-304.500	
• Nanocyl	-109.420	
• Muziekkapel	-107.900	
• Novopolymers	-34.493	
Terugneming van waardeverminderingen		<u>346.574</u>
• Bone Therapeutics	346.574	
3.2. Vorderingen		<u>32.929.198</u>
Aanschaffingen en opvolgingsinvesteringen		<u>33.750.050</u>
• Fluxys	30.000.000	
• Miracor Medical	2.000.000	
• Sabena Aerospace Engineering	1.750.000	
• Huurgarantie	50	
Gekapitaliseerde intresten		<u>525.000</u>
• Biocartis	525.000	
Terugbetaling van vorderingen		<u>-1.345.852</u>
• Comet Sambre	-701.168	
• Comet Traitements	-358.969	
• Sabena Aerospace Engineering	-285.714	

De daling van de vlottende activa ten belope van -2,84 miljoen EUR is voornamelijk het gevolg van de vermindering van de vorderingen op ten hoogste één jaar (- 6,91 miljoen EUR) te verklaren hoofdzakelijk door de conversie in kapitaal van de lening toegekend aan Avantium, gedeeltelijk gecompenseerd door de stijging van de liquide middelen met + 3,10 miljoen EUR.

AAN DE PASSIVAZIJDE

Een toename van het eigen vermogen met + 27,07 miljoen EUR tot een bedrag van 2.203,41 miljoen EUR op 31 december 2017 en een toename van de schulden met + 1,60 miljoen EUR tot een bedrag van 42,83 miljoen EUR op 31 december 2017.

De stijging van het eigen vermogen is een gevolg van de resultaatbestemming die hieronder wordt voorgesteld (+ 86,41 miljoen EUR) gedeeltelijk gecompenseerd door de kapitaalvermindering (- 59,34 miljoen EUR) naar aanleiding van de fusie met Sopima.

De schulden ten bedrage van 42,83 miljoen EUR komen hoofdzakelijk voort uit de hieronder voorgestelde dividenden (28,80 miljoen EUR), wat overeenkomt met 25% van het nettoresultaat van het boekjaar 2017, en van het saldo van de lopende rekening van de Staat (10,21 miljoen EUR). De stijging van de schulden met + 1,60 miljoen EUR wordt voornamelijk verklaard door de verhoging van de schuld met betrekking tot het dividend (+ 8,80 miljoen EUR), gedeeltelijk gecompenseerd door de vermindering van de schuld tegenover de Staat (- 4,13 miljoen EUR) en de daling van de fiscale schuld (- 3,31 miljoen EUR).

Het boekjaar 2017 wordt afgesloten met een winst van 115,21 miljoen EUR, in vergelijking met een winst van 111,59 miljoen EUR op 31 december 2016, hetzij een toename van + 3,62 miljoen EUR.

De opbrengsten van het boekjaar 2017 bedragen 142,74 miljoen EUR (in vergelijking met 153,61 miljoen EUR in 2016) en bestaan uit de volgende elementen:

- Financiële opbrengsten ten belope van 138,43 miljoen EUR (in vergelijking met 132,74 miljoen EUR in 2016), namelijk:
  - Ontvangen dividenden: 123,90 miljoen EUR (in vergelijking met 118,25 miljoen EUR in 2016; verhoging hoofdzakelijk verklaard door het uitzonderlijk dividend van Fund+);
  - Intresten op schuldvorderingen: 11,19 miljoen EUR (in vergelijking met 11,05 miljoen EUR in 2016);
  - Intresten op geldbeleggingen en thesauriemiddelen: 0,09 miljoen EUR (in vergelijking met 0,28 miljoen EUR in 2016);
  - Niet-recurrente financiële kosten: 3,12 miljoen EUR (in vergelijking met 2,03 miljoen EUR in 2016):
    - Terugneming van de waardeverminderingen op de financiële vaste activa: 2,72 miljoen EUR (in vergelijking met 1,75 miljoen EUR in 2016; verhoging hoofdzakelijk verklaard door de terugneming van de waardevermindering op de participatie in A Capital China Outbound Fund);
    - Meerwaarde bij de verkoop van vaste activa: 0,40 miljoen EUR (in vergelijking met 0,27 miljoen EUR in 2016);
  - Andere financiële opbrengsten: 0,12 miljoen EUR (in vergelijking met 1,13 miljoen EUR in 2016), vermindering veroorzaakt door wisselkoersverschillen.
- Overige bedrijfsopbrengsten ten belope van 4,31 miljoen EUR (in vergelijking met 20,87 miljoen EUR in 2016), vertegenwoordigen hoofdzakelijk beheersvergoedingen. De daling wordt voornamelijk verklaard door de beheersvergoeding van Belfius, wat neerkomt op de jaarlijkse 0,1% van het nominale bedrag aanvankelijk geïnvesteerd door de FPIM (4 miljard EUR), af te houden van het dividend betaald door Belfius; de beheersvergoeding die geboekt werd in 2016 heeft betrekking op de jaren 2011-2016, voor 19,76 miljoen EUR, en is het gevolg van de uitbetaling van het eerste dividend van Belfius. De beheersvergoeding van Belfius voor 2017 bedraagt 3,70 miljoen EUR (- 16,06 miljoen EUR).

De kosten van het boekjaar 2017 bedragen 27,52 miljoen EUR (in vergelijking met 42,01 miljoen EUR in 2016) en bestaan uit:

- Financiële kosten van 18,29 miljoen EUR (33,02 miljoen EUR in 2016):
  - Recurrente financiële kosten: 2,56 miljoen EUR (in vergelijking met 0,57 miljoen EUR in 2016, verhoging veroorzaakt door wisselkoersverschillen);
  - Niet-recurrente financiële kosten: 15,73 miljoen EUR (in vergelijking met 32,45 miljoen EUR in 2016), deze hebben betrekking op de waardeverminderingen van de financiële vaste activa. De vermindering van deze post verklaart zich voornamelijk door de waardevermindering geboekt in 2016 op de participatie in SN Airholding naar aanleiding van de uitoefening van de call door Lufthansa;
- Bedrijfskosten ten belope van 6,38 miljoen EUR (in vergelijking met 4,99 miljoen EUR in 2016), hetzij:
  - Diensten en diverse goederen: 3,99 miljoen EUR (in vergelijking met 3,30 miljoen EUR in 2016);
  - Bezoldigingen en sociale lasten: 2,22 miljoen EUR (in vergelijking met 1,60 miljoen EUR in 2016), wat met name het gevolg is van bijkomende aanwervingen;
  - Afschrijvingen en andere kosten: 0,07 miljoen EUR (in vergelijking met 0,06 miljoen EUR in 2016);
  - Overige bedrijfskosten: 0,11 miljoen EUR (in vergelijking met 0,03 miljoen EUR in 2016, een stijging hoofdzakelijk te verklaren door de fusie met Sopima);
- Belastingen ten bedrage van 2,85 miljoen EUR (4,00 miljoen in 2016).

Bestemming van de winst

De raad van bestuur van 12 juni 2018 stelde aan de gewone algemene vergadering van 20 juni 2018 voor om de winst van het boekjaar 2017, zijnde 115,21 miljoen EUR, als volgt te bestemmen: 5 % (5,76 miljoen EUR) aan de wettelijke reserve; daarnaast stelde de raad van bestuur ook aan de algemene vergadering een dividend van 28,80 miljoen EUR voor. Het saldo wordt overgedragen.

RESULTATENVERWERKING (in duizenden EUR)	2017	2016
TE BESTEMMEN WINST SALDO	602.004	512.369
Te bestemmen winst saldo van het boekjaar	115.215	111.592
Overgedragen winst van het vorig boekjaar	486.789	400.777
TOEVOEGING AAN HET EIGEN VERMOGEN	5.761	5.580
Aan de wettelijke reserves	5.761	5.580
OVER TE DRAGEN RESULTAAT	567.439	486.789
VERGOEDING VAN HET KAPITAAL	28.804	20.000

Evolutie van de belangrijkste balansposten en resultaten van de FPIM sedert 2012

BALANS (in miljoen EUR)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ACTIVA	1.804,8	1.959,8	2.049,2	2.114,3	2.217,6	2.246,2
Financiële vaste actia	994,2	1.182,6	1.274,2	1.296,5	1.338,9	1.370,5
Schuldvorderingen op lange termijn	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,6
Schuldvorderingen op korte termijn	16,2	28,6	33,9	23,7	23,6	16,7
Thesaurie	740,2	696,4	689,7	743,2	803,9	807,0
Andere posten	4,2	2,2	1,3	0,9	0,9	1,4
PASSIVA	1.804,8	1.959,8	2.049,2	2.114,3	2.217,6	2.246,2
Eigen vermogen	1.770,2	1.931,8	2.021,1	2.084,7	2.176,3	2.203,4
<i>Kapitaal</i>	1.532,7	1.532,7	1.532,7	1.532,7	1.532,7	1.473,4
<i>Uitgiftepremies</i>	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9	28,9
<i>Reserves</i>	103,7	112,7	118,2	122,3	127,9	133,7
<i>Overgedragen resultaat</i>	104,9	257,5	341,3	400,8	486,8	567,4
Schulden op korte termijn	34,5	27,9	28,1	29,6	41,2	42,8
<i>waarvan schuld voor dividend</i>	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	28,8

RESULTATEN (in miljoen EUR)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Bedrijfsopbengsten	0,5	0,6	0,6	0,6	20,9	4,3
Bedrijfskosten	-8,1	-7,5	-6,7	-5,2	-5,0	-6,4
Bedrijfsresultaat	-7,6	-6,9	-6,1	-4,6	15,9	-2,1
Financiële opbrengsten	90,4	125,8	135,5	112,1	130,7	135,3
Financiële kosten	-1,2	-2,8	-0,7	-1,7	-0,6	-2,6
Uitzonderlijke opbrengsten	9,6	108,2	4,9	0,8	2,0	3,1
Uitzonderlijke kosten	-66,8	-42,3	-23,9	-22,3	-32,4	-15,7
Resultaat voor belastingen	24,4	182	109,8	84,3	115,6	118,1
Belastingen en regularisering belastingen	-1,2	-0,4	-0,5	-0,6	-4,0	-2,9
Nettoresultaat	23,2	181,6	109,3	83,7	111,6	115,2
Dividend over het boekjaar	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	28,8

Waarderingsregels

ACTIVA

Oprichtingskosten

De oprichtingskosten worden ten laste genomen van het boekjaar waarin ze worden gemaakt.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden geboekt tegen de aanschaffings-, de vervaardigings- of de inbrengwaarde, behalve wat de bijkomende kosten betreft: die worden ten laste genomen in het boekjaar.

De afschrijvingen worden vastgesteld in functie van de verwachte nuttigheids- of gebruiksduur en worden lineair of degressief toegepast tegen de volgende percentages:

- gebouwen – lineaire methode: 3 %
- meubilair – degressieve methode: 2 x 10 %
- kantoomateriaal – degressieve methode: 2 x 20 %
- rollend materieel – lineaire methode: 20 %
- inrichting van de gehuurde lokalen – degressieve methode: 2 x 11 %

De afschrijvingspercentages worden vastgesteld overeenkomstig de eisen van voorzichtigheid, oprechtheid en goede trouw.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

De deelnemingen en aandelen worden geboekt tegen hun aanschaffingswaarde of tegen hun inbrengwaarde, behalve wat de bijkomende kosten betreft: die worden volledig ten laste genomen in het boekjaar.

Op het einde van elk boekjaar wordt een individuele waardering van elke deelneming gemaakt, opdat ze op een doeltreffende manier de toestand, de rentabiliteit en de vooruitzichten weerspiegelt van de maatschappij waarin de aandelen en deelnemingen worden aangehouden.

De participatieoverdracht wordt uitgevoerd door individualisering van elk bestanddeel volgens de 'lijn per lijn'-methode.

De toegepaste waarderingsmethoden voor een effect worden systematisch van boekjaar tot boekjaar zonder wijziging toegepast, behalve wanneer een wijziging zich opdringt door de evolutie van de omstandigheden. Wanneer de wijziging in methode significante gevolgen heeft, worden die in de toelichting vermeld.

Wanneer de waardering ten opzichte van de inventariswaarde een duurzame minwaarde toont, wordt een waardevermindering geboekt gelijk aan het duurzame deel van de minderwaarde.

Indien later de geraamde waarde hoger ligt dan de verminderde inventariswaarde en als de meerwaarde een duurzaam karakter heeft, zal een waardevermindering teruggenomen worden.

De niet-opgevraagde bedragen zijn afzonderlijk geboekt.

De dividenden van deelnemingen worden als opbrengsten van het boekjaar erkend, nadat de vennootschap van de toekenning in kennis gesteld werd.

De waardering van elke beursgenoteerde participatie van de FPIM wordt bij de afsluiting van elk boekjaar vergeleken met het gemiddelde van de beurskoers over de laatste tien beursdagen (waarop het aandeel ook effectief werd verhandeld) van dat boekjaar.

De FPIM zal duurzame waardeverminderingen vertalen in haar waardering van de betrokken participatie, waarbij een waardevermindering door de raad van bestuur op haar duurzaam karakter getoetst wordt op basis van de volgende criteria:

- een neerwaartse afwijking van de voormelde gemiddelde beurskoers met meer dan 20% ten opzichte van de bestaande waardering in de boeken van de FPIM;
- een neerwaartse afwijking van de voormelde gemiddelde beurskoers gedurende twee opeenvolgende jaren met minstens 5% ten opzichte van de bestaande waardering in de boeken van de FPIM, waarbij de gemiddelde beurskoers van het einde van het tweede jaar in aanmerking wordt genomen. De raad van bestuur zal de waardevermindering boeken indien een van de bovenvermelde situaties zich voordoet, tenzij ze op basis van een gemotiveerde analyse anders beslist, waarbij onder meer evoluties na het boekjaar kunnen in aanmerking komen.

Indien de voormelde gemiddelde beurskoers boven de waardering van de FPIM uitkomt, zal de FPIM de waardering in principe niet aanpassen, tenzij (en maximaal in de mate dat) er in het verleden reeds waardeverminderingen geboekt werden. Mochten er feiten zijn, ook na het boekjaar, die aanleiding geven tot een vaststaande en duurzame waardeverhoging van de participatie, dan kan de raad van bestuur wel beslissen om herwaarderingsmeerwaarden te boeken.

Vorderingen

Vorderingen worden geboekt tegen hun nominale of aanschaffingswaarde. Waardeverminderingen worden toegepast in geval van onzekerheid over hun gedeeltelijke of gehele betaling op de vervaldag.

Vorderingen op meer dan één jaar

De vorderingen worden gewaardeerd volgens dezelfde criteria als die van de rubriek Financiële vaste activa. Overeenkomstig artikel 67 van het KB van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van Vennootschappen, wordt een disconto in de boeken opgenomen op renteloze of abnormaal laagrentende vorderingen. Overeenkomstig artikel 68 van het voornoemde KB worden waardeverminderingen toegepast op deze vorderingen, indien er voor het geheel of een gedeelte van de vordering onzekerheid bestaat over de betaling ervan op de vervaldag, of wanneer hun realisatiewaarde op de datum van de jaarafsluiting lager is dan hun boekwaarde.

Vorderingen op ten hoogste één jaar

De vorderingen worden geboekt tegen nominale waarde of aanschaffingswaarde voor de vastrentende effecten. Overeenkomstig artikel 67 van het KB van 30 januari 2001 tot uitvoering van het

Wetboek van Vennootschappen, wordt een disconto in de boeken opgenomen op renteloze of abnormaal laagrentende vorderingen. Overeenkomstig artikel 68 van het voornoemde KB worden waardeverminderingen toegepast op deze vorderingen, indien er voor het geheel of een gedeelte van de vordering onzekerheid bestaat over de betaling ervan op de vervaldag, of wanneer hun realisatiewaarde op de datum van de jaarafsluiting lager is dan hun boekwaarde.

Geldbeleggingen en liquide middelen

De vorderingen bij instellingen worden gewaardeerd tegen hun nominale waarde. De effecten worden gewaardeerd tegen de aanschaffingswaarde, zonder rekening te houden met bijkomende kosten. Op geldbeleggingen en liquide middelen worden waardeverminderingen toegepast wanneer de realisatiewaarde op de datum van de jaarafsluiting lager is dan de aanschaffingswaarde.

PASSIVA

Vorzieningen voor risico's en kosten

Op het einde van het boekjaar bepaalt de raad van bestuur de aan te leggen voorzieningen voor risico's en kosten waaraan de onderneming onderhevig is.

De voorzieningen voor risico's en kosten beogen – naar hun aard duidelijk omschreven – verliezen of kosten te dekken die op de balansdatum waarschijnlijk of zeker zijn, maar waarvan het bedrag niet vaststaat.

De voorzieningen voor risico's en kosten moeten voldoen aan de eisen van voorzichtigheid, oprechtheid en goeder trouw.

Schulden

Schulden op meer dan één jaar

De schulden worden geboekt tegen hun nominale waarde.

Schulden op ten hoogste één jaar

Deze schulden worden gewaardeerd volgens dezelfde regels als de schulden op meer dan één jaar.

ORDEREKENINGEN

Hier vindt men per categorie de verbintenissen en de verhaalrechten zoals gewaardeerd door de raad van bestuur. Deze rubriek vermeldt ook, per categorie, de verbintenissen en de rechten, de bedragen van de participaties en de vorderingen die worden aangehouden voor rekening van de Staat.

Eveneens onder deze rubriek horen de bedragen betreffende de taken die aan de FPIM door speciale wetten of Koninklijke Besluiten worden toevertrouwd, zoals voorzien in artikel 2 § 3 van de wet van 2 april 1962, om bij te dragen aan de uitvoering van het beleid van de Staat.

De orderekeningen die verband houden met de gedelegeerde opdrachten voor rekening van de Staat worden geboekt tegen de historische aanschaffingswaarde. Zij worden enkel gewijzigd op duidelijk verzoek van de Staat.

De kosten en de opbrengsten van deze missies zijn voor de Staat.

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij nv over het boekjaar afgesloten op 31 december 2017

In het kader van de wettelijke controle van de jaarrekening van FPIM-SFPI nv (de "vennootschap"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de controle van de jaarrekening alsook het verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Deze verslagen zijn één en ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 15 juni 2016, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2018. Wij hebben de wettelijke controle van de jaarrekening van FPIM-SFPI nv uitgevoerd gedurende 11 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de controle van de jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de jaarrekening van de vennootschap, die de balans op 31 december 2017 omvat, alsook de resultatenrekening van het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting, met een balanstotaal van € 2.246.238.250,35 en waarvan de resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van € 115.214.941,26.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de vennootschap per 31 december 2017, alsook van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor de jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor het implementeren van de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de vennootschap om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze jaarrekening, beïnvloeden.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;

- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen ;
- het concluderen dat de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de vennootschap om haar continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven ;
- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening, en van de vraag of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het bestuursorgaan onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Verlag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag voor het naleven van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding, alsook voor het naleven van het Wetboek van vennootschappen en van de statuten van de vennootschap.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (Herzien in 2018) bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag, alsook de naleving van bepaalde verplichtingen uit het Wetboek van vennootschappen en van de statuten te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de jaarrekening voor hetzelfde boekjaar en is opgesteld overeenkomstig de artikelen 95 en 96 van het Wetboek van vennootschappen.

In de context van onze controle van de jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen in de controle, of het jaarverslag een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

Wij formuleren geen enkele vorm van assurance-conclusie omtrent het jaarverslag.

Vermelding betreffende de sociale balans

De sociale balans neer te leggen bij de Nationale Bank van België overeenkomstig artikel 100, § 1, 6°/2 van het Wetboek van vennootschappen, bevat, zowel qua vorm als qua inhoud alle door dit Wetboek voorgeschreven inlichtingen en bevat geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

Tevens wensen we het volgende te melden:

- voor de opmaak van de sociale balans steunt de entiteit op informatie afkomstig van het sociaal secretariaat en uitzendkrachtkantoren;
- de gegevens inzake opleidingsinspanningen steunen ten dele op ramingen gemaakt door het management.

Vermelding betreffende de overeenkomstig artikel 100, §1, 5° en 6°/1 van het Wetboek van vennootschappen neer te leggen documenten

De volgende documenten, neer te leggen bij de Nationale Bank van België overeenkomstig artikel 100, §1, 5° en 6°/1 van het Wetboek van vennootschappen, bevatten – zowel qua vorm als qua inhoud – de door dit Wetboek vereiste informatie en bevatten geen van materieel belang zijnde inconsistenties ten aanzien van de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat:

- een stuk met de volgende gegevens, tenzij die reeds afzonderlijk in de jaarrekening worden vermeld:
  - a) het bedrag, bij de jaarafsluiting, van de schulden of van de gedeelten van schulden, gewaarborgd door de Belgische overheid;
  - b) het bedrag, op dezelfde datum, van de opeisbare schulden bij de belastingbesturen en bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, ongeacht of uitstel van betaling is verkregen;
  - c) het bedrag over het afgesloten boekjaar van de kapitaal- en rentesubsidies uitbetaald of toegekend door openbare besturen of instellingen;
- een lijst van ondernemingen waarin de vennootschap een deelneming bezit.
- Het remuneratieverslag.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening verricht, en ons bedrijfsrevisorenkantoor is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de vennootschap.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de jaarrekening bedoeld in artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de jaarrekening.

Andere vermeldingen

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.
- De resultaatverwerking, die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van vennootschappen zijn gedaan of genomen.
- De beslissingen van het bestuursorgaan waarbij bestuurders rechtstreeks of onrechtstreeks een belangenconflict hadden worden opgenomen in het jaarverslag onder punt 5.

Berchem, 13 juni 2018

Mazars Bedrijfsrevisoren
Commissaris
Verantwoordigd door

Anton Nuttens
Bedrijfsrevisor

Geconsolideerde jaarrekening op 31 december 2017

Geconsolideerde balans

ACTIVA (in duizenden EUR)	2017	2016
VASTE ACTIVA	1.223.721	1.170.355
Oprichtingskosten		
Immateriële vaste activa		
Positieve consolidatieverschillen	5.010	10.021
Materiële vaste activa	11.111	4.523
Terreinen en gebouwen		
Installaties, machines en uitrusting	162	167
Meubilair en rollend materieel	715	789
Overige materiële vaste activa	3.380	3.567
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	6.854	
Financiële vaste activa	1.207.600	1.155.811
Vennootschappen waarop vermogensmutatie is toegepast	581.232	629.364
<i>Deelnemingen</i>	434.565	482.549
<i>Vorderingen</i>	146.667	146.815
Andere ondernemingen	626.368	526.447
<i>Deelnemingen, aandelen en deelbewijzen</i>	554.501	492.977
<i>Vorderingen</i>	71.867	33.470
VLOTTENDE ACTIVA	1.084.872	1.089.730
Vorderingen op meer dan één jaar	67.219	59.835
Handelsvorderingen	1.851	1.986
Overige vorderingen	65.368	57.849
Vorraden en bestellingen in uitvoering	36.451	36.581
Vorraden	36.451	36.581
<i>Handelsgoederen</i>		
<i>Onroerende goederen bestemd voor verkoop</i>	36.451	36.581
Vorderingen op ten hoogste één jaar	24.848	37.406
Handelsvorderingen	1.582	2.379
Overige vorderingen	23.266	35.027
Geldbeleggingen	34.394	44.369
Overige beleggingen	34.394	44.369
Liquide middelen	918.305	908.380
Overlopende rekeningen	3.655	3.159
TOTAAL DER ACTIVA	2.308.593	2.260.085

PASSIVA (in duizenden EUR)	2017	2016
EIGEN VERMOGEN	2.269.528	2.210.391
Kapitaal	1.473.399	1.532.741
Geplaatst kapitaal	1.473.399	1.532.741
Uitgiftepremies	28.894	28.894
Herwaarderingsmeerwaarden	64.588	57.722
Geconsolideerde reserves	638.896	527.282
Negatieve consolidatieverschillen	63.498	63.499
Kapitaalsubsidies	253	253
BELANGEN VAN DERDEN	15.458	15.371
Belangen van derden	15.458	15.371
VOORZIENINGEN, UITGESTELDE BELASTINGEN EN BELASTINGLATENTIES	1.314	9.548
Voorzieningen voor risico's en kosten	1.314	9.548
Pensioenen en soortgelijke verplichtingen		
Grote herstellings- en onderhoudswerken	1.314	9.343
Overige risico's en kosten		205
Uitgestelde belastingen en belastinglatenties		
SCHULDEN	22.293	24.775
Schulden op ten hoogste één jaar	18.275	20.362
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen		
Financiële schulden		
Handelsschulden	1.396	1.177
<i>Leveranciers</i>	1.396	1.177
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		3
Schulden m.b.t. belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	430	3.631
<i>Belastingen</i>	64	3.359
<i>Bezoldigingen en sociale lasten</i>	366	272
Andere schulden	16.449	15.551
Overlopende rekeningen	4.018	4.413
TOTAAL DER PASSIVA	2.308.593	2.260.085

Geconsolideerde resultatenrekening

GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING (in duizenden EUR)	2017	2016
Bedrijfsopbrengsten	7.261	24.631
Omzet	2.270	3.115
Andere bedrijfsopbrengsten	4.991	21.516
Bedrijfskosten	11.632	19.127
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen		617
<i>Aankopen</i>		
<i>Afname(toename) van voorraad</i>		617
Diensten en diverse goederen	10.217	9.487
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	2.997	2.471
Afschrijvingen en waardeverminderingen	621	599
Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering	131	
Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)	-8.029	124
Andere bedrijfskosten	685	675
Afschrijvingen op positieve consolidatieverschillen	5.010	5.154
Niet-recurrente bedrijfskosten		
Bedrijfswinst (Bedrijfsverlies)	-4.371	5.504
Financiële opbrengsten	43.220	37.623
Recurrente financiële opbrengsten	39.661	36.316
<i>Opbrengsten uit financiële vaste activa</i>	36.328	22.431
<i>Opbrengsten uit vlottende activa</i>	2.383	11.848
<i>Andere financiële opbrengsten</i>	950	2.037
Niet-reccurente financiële opbrengsten	3.559	1.307
Financiële kosten	8.517	21.718
Recurrente financiële kosten	2.682	672
<i>Kosten van schulden</i>	23	60
<i>Waardeverminderingen</i>	5	38
<i>Andere financiële kosten</i>	2.654	574
Niet-reccurente financiële kosten	5.835	21.046
Winst uit de gewone bedrijfsuitoefening, vóór belasting	30.332	21.409
Onttrekking aan de uitgestelde belastingen en belastinglatenties		
Belastingen op het resultaat	3.071	4.036
Belastingen	3.072	4.036
Regularisatie belastingen	-1	
Winst van het boekjaar	27.261	17.373
Aandeel in het resultaat van de vennootschappen waarop vermogensmutatie is toegepast	103.996	97.775
Winstresultaten	106.114	99.290
Verliesresultaten	2.118	1.515
Geconsolideerde winst (verlies)	131.257	115.148
Aandeel van derden	87	328
Aandeel van de groep	131.170	114.820

Commentaar bij de geconsolideerde rekeningen

INLEIDENDE BEMERKING

Overeenkomstig artikel 107 § 1 van het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 van het Wetboek van vennootschappen, zijn de participaties van minder dan 10 miljoen EUR (~0,5% van het geconsolideerd totaal van de FPIM) niet meer in de consolidatie opgenomen. Deze regel is van toepassing sinds het jaar 2013.

CONSOLIDATIEKRING EN -METHODE

De consolidatiekring ziet er op 31 december 2017 als volgt uit:

Integrale consolidatie:

- Congrespaleis "Square"
- Fonds voor Spoorweginfrastructuur (FSI)
- Belgische Maatschappij voor Internationale Investering (BMI)
- Kasteel Cantecroy Beheer
- Certi-Fed

Toepassing van vermogensmutatiemethode:

- Brussels Airport Company
- bpost
- IRE ELIT
- BOZAR
- Fidentia Green Buildings
- Nationale Loterij
- Fund+

Aangezien Zephyr-Fin en Credibe hun activiteiten de facto hebben stopgezet, werden deze ondernemingen uitgesloten van de consolidatie. Om echter een getrouw beeld van de groep te geven, werd een herwaardering van de meerwaarde van 57,7 miljoen EUR van Credibe opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2017.

De overige participaties van minder dan 20% werden niet in de consolidatie opgenomen.

COMMENTAAR BIJ DE GECONSOLIDEERDE REKENINGEN

Het balanstotaal stijgt met + 48,5 miljoen EUR en gaat van 2.260,1 miljoen EUR naar 2.308,6 miljoen EUR, een stijging van + 2 .

De voornaamste wijzigingen zijn de volgende:

AAN DE ACTIVAZIJDE

- Vermindering van de positieve consolidatieverschillen met - 5 miljoen EUR, verklaard door de geboekte afschrijvingen in 2017 met betrekking tot bpost;
- Verhoging van de materiële vaste activa met + 6,6 miljoen EUR;
- Verhoging van de financiële vaste activa met + 51,8 miljoen EUR als gevolg van:
  - Voor de vennootschappen waarop de vermogensmutatiemethode is toegepast: - 48,1 miljoen EUR, namelijk:
    - Aandeel in het resultaat van het boekjaar: + 104,1 miljoen EUR, waarvan bpost voor + 78,3 miljoen EUR en Brussels Airport Company voor + 14,8 miljoen EUR;
    - Eliminatie van de ontvangen dividenden: - 96,7 miljoen EUR, namelijk bpost (- 70,5 miljoen EUR), Brussels Airport Company (- 19,7 miljoen EUR) en Fund+ (- 6,5 miljoen EUR);
    - Andere wijzigingen: - 55,5 miljoen EUR, waarvan de voornaamste betrekking heeft op de fusie van Sopima door de FPIM (- 61,9 miljoen EUR) en de inlijving van de herwaarderingsmeerwaarden van Brussels Airport Company (+ 6,8 miljoen EUR);
  - Voor de andere ondernemingen: + 99,9 miljoen, namelijk:
    - Aanschaffingen van participaties: + 90,5 miljoen EUR (waarvan Sonaca + 15 miljoen EUR, Avantium + 10,6 miljoen EUR en Imec.xpand + 10 miljoen EUR);
    - Mutaties van niet-opgevraagde bedragen: - 22,9 miljoen EUR (waarvan Imec.xpand -7,5 miljoen EUR en Biodiscovery 5 - 6,3 miljoen EUR);
    - Netto verhoging van de vorderingen: + 38,4 miljoen EUR (waarvan Fluxys + 30 miljoen EUR);
    - Overdrachten van participaties: - 3,5 miljoen EUR;
    - Waardeverminderingen: - 5,4 miljoen EUR;
    - Terugname en annulatie van waardeverminderingen: + 2,7 miljoen EUR;
    - Overboekingen van een post naar een andere: + 0,1 miljoen EUR;
- Verhoging van de vorderingen op lange termijn met + 7,4 miljoen EUR;
- Vermindering van de vorderingen op korte termijn met - 12,6 miljoen EUR.

AAN DE PASSIVAZIJDE

- Verhoging van de geconsolideerde reserves met + 111,6 miljoen EUR, als gevolg hoofdzakelijk van het aandeel van de groep in het geconsolideerde resultaat (+ 131,2 miljoen EUR) en de toekenning van het dividend van de FPIM aan de Staat (- 20 miljoen EUR);
- Vermindering van het kapitaal met -59,3 miljoen EUR, als gevolg van de kapitaalsvermindering van de FPIM naar aanleiding van de fusie met Sopima;
- Vermindering van de voorzieningen met - 8,2 miljoen EUR;
- Verhoging van de herwaarderingsmeerwaarden met + 6,9 miljoen EUR, hoofdzakelijk afkomstig van Brussels Airport Company;
- Vermindering van de schulden met - 2,5 miljoen EUR.

GECONSOLIDEERD RESULTAAT

De geconsolideerde winst bedraagt 131,3 miljoen EUR tegenover 115,1 miljoen EUR vorig jaar, wat neerkomt op een stijging met + 16,2 miljoen EUR.

Het aandeel van de groep kwam uit op een winst van 131,2 miljoen EUR, vergeleken met 114,8 miljoen EUR in 2016, wat neerkomt op een verhoging van + 16,4 miljoen EUR. Het aandeel van de derden wordt berekend op een winst van 0,1 miljoen EUR, tegenover van 0,3 miljoen EUR in 2016.

Deze geconsolideerde winst vloeit voort uit:

	miljoen EUR
FPIM	21,29
Globale integratie	
Fonds voor Spoorweginfrastructuur (FSI)	8,91
Certi-Fed	0,48
Belgische Maatschappij voor Internationale Investing (BMI)	0,21
Kasteel Cantecroy Beheer	-0,06
Congrespaleis "Square"	-3,63
Vermogensmutatiemethode	
bpost	78,29
Brussels Airport Company	14,79
Fund+	10,66
Nationale Loterij	2,38
BOZAR	-0,01
IRE ELiT	-2,04
Fidentia Green Buildings	0,00

Verlag van de commissaris aan de algemene vergadering van de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij nv over het boekjaar afgesloten op 31 december 2017

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van FPIM-SFPI nv (de "vennootschap") en haar filialen (samen "de Groep"), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de controle van de geconsolideerde jaarrekening alsook het verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde rapporteringsvereisten in hoofde van de commissaris. Deze verslagen zijn één en ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 15 juni 2016, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2018. Wij hebben de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van FPIM-SFPI nv uitgevoerd gedurende 11 opeenvolgende boekjaren.

Verlag over de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de Groep, die de geconsolideerde balans op 31 december 2017 omvat, alsook het geconsolideerd overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten, het geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting, met de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige informatie-verschaffing, waarvan het totaal van de geconsolideerde balans KEUR 2.308.593 bedraagt en afsluit met een geconsolideerde winst van het boekjaar van KEUR 131.257.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening van de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij nv per 31 december 2017 een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van het geconsolideerd geheel alsook van diens resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie "Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening" van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor de geconsolideerde jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de Groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van de commissaris voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de Groep;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen ;
- het concluderen of de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Groep om zijn continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Groep zijn continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld;
- het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de Groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met het bestuursorgaan en met het auditcomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Verlag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde rapporteringsvereisten in hoofde van de commissaris

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (herzien in 2018) bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheid uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar en is opgesteld overeenkomstig het artikel 119 van het Wetboek van vennootschappen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen in de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

Wij drukken geen enkele mate van zekerheid uit over het jaarverslag.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening verricht en is in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Groep.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle bedoeld in artikel 134 van het Wetboek van Vennootschappen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Antwerpen, 15 juni 2018

Mazars Bedrijfsrevisoren
Commissaris
Vertegenwoordigd door

Anton Nuttens
Bedrijfsrevisor

Bestuur

Overeenkomstig de wet van 2 april 1962 en de regels van deugdelijk bestuur is de raad van bestuur evenwichtig samengesteld en wordt hij bijgestaan door drie comités. Aan belangenconflicten wordt de nodige aandacht besteed, alsook aan de transparantie van de bezoldigingen. De FPIM hecht bovendien een bijzondere waarde aan de relatie met haar aandeelhouder.

Aandeelhouderschap en Algemene vergadering

Relatie met de overheid

Alle aandelen en stemrechten van de FPIM zijn in handen van de federale overheid.

De Staat heeft ten aanzien van de FPIM twee functies: aandeelhouder en opdrachtgever in geval van gedelegeerde opdrachten.

Krachtens de organieke wet voert de FPIM immers soms operaties uit in gedelegeerde opdracht. De voorwaarden van dergelijke tussenkomsten van de FPIM worden in principe voor elk project vastgelegd in een overeenkomst. Iedere opdracht wordt uitgevoerd met de fondsen die de Staat vooraf overmaakt aan de FPIM.

Voor een vlotte werking van deze opdrachten houdt de FPIM intern een rekening-courant van de Staat aan, waarop alle inkomsten en uitgaven m.b.t. de opdrachten worden geregistreerd en die conform de wet in principe moet geprefinancierd worden door de overheid.

Raad van bestuur

Organisatie van de raad van bestuur

De raad van bestuur bestaat uit twaalf leden, waarvan twee leden het statuut van onafhankelijk bestuurder hebben. Anders dan de andere leden, die benoemd werden bij Koninklijk Besluit, zijn de onafhankelijke bestuurders benoemd door de Algemene vergadering op voorstel van een externe jury.

Er is bepaald dat de leden van de raad van bestuur maximaal drie bestuursmandaten in handelsvennootschappen mogen hebben. Ten minste een derde van de leden heeft maximaal één bestuursmandaat in een handelsvennootschap. Deze beperkingen zijn niet toepasselijk op mandaten uitgeoefend in de dochtervennootschappen en, meer in het algemeen, in het kader van opdrachten waarmee de vennootschap een bestuurder belast.

Voor de beperking van het aantal mandaten moet dus enkel rekening worden gehouden met mandaten in vennootschappen buiten de perimeter van de FPIM.

Deze verduidelijking geldt ook in omgekeerde zin, namelijk voor mandaten die bestuurders van de FPIM uitoefenen in het kader van een hoofdmandaat of -functie bij een andere entiteit dan de FPIM.

Anders gezegd, mandaten die worden uitgeoefend in het kader van de uitvoering van een hoofdmandaat bij de FPIM of een andere entiteit dan de FPIM, moeten zo worden beschouwd dat ze een enkel en zelfde mandaat vormen met dit hoofdmandaat.

De raad van bestuur telt evenveel Franstalige als Nederlandstalige leden. Ten minste een derde van de bestuurders is van het andere geslacht dan de andere leden.

De voorzit(s)ter van de raad van bestuur vervult de functie van raadgever van de gedelegeerd bestuurder en kan door de raad van bestuur gelast worden om bijzondere opdrachten uit te voeren. In de uitvoering van het dagelijkse bestuur wordt de vennootschap vertegenwoordigd door de gedelegeerd bestuurder. In de andere gevallen wordt de vennootschap vertegenwoordigd, behoudens bijzondere beraadslaging van de raad van bestuur, door de voorzit(s)ter en de gedelegeerd bestuurder, of door één van beiden én een andere bestuurder.

Er zijn drie comités waarvan de leden werden gekozen uit de raad van bestuur: het strategisch comité, het auditcomité en het bezoldigingscomité. In het auditcomité en het bezoldigingscomité wordt telkens één van de onafhankelijke bestuurders aangesteld. De onafhankelijke bestuurders stellen jaarlijks een verslag op dat in het jaarverslag wordt opgenomen.

De regeringscommissaris, die kan deelnemen aan de zittingen van de raad van bestuur, neemt kennis van alle beslissingen van de Algemene vergadering en van de raad van bestuur, en kan zich alle nuttige inlichtingen laten verstrekken.

Reglementen van inwendige orde

In het kader van een correcte en transparante toepassing van de regels inzake deugdelijk bestuur heeft de raad van bestuur de volgende documenten goedgekeurd:

- het reglement van inwendige orde van de raad van bestuur,
- het reglement van inwendige orde van de gedelegeerd bestuurder,
- het reglement van inwendige orde van het strategisch comité,
- het reglement van inwendige orde van het auditcomité,
- het reglement van inwendige orde van het bezoldigingscomité.

Samenstelling van de raad van bestuur

De leden van de raad van bestuur zijn geselecteerd volgens hun complementariteit van bekwaamheden inzake financiële analyse, juridische aspecten, economische zaken en internationale investeringen.

De raad van bestuur heeft elf zittingen gehouden in de loop van het boekjaar 2017.

Tijdens het jaar 2017 was de raad van bestuur als volgt samengesteld:

- Koenraad Van Loo, Gedelegeerd bestuurder
- Laurence Glautier, Voorzitster
- Olivier Henin, Ondervoorzitter
- Renaat Berckmoes, Ondervoorzitter
- Jeanine Windey, Onafhankelijk bestuurder
- Koenraad Dom, Onafhankelijk bestuurder¹
- Lieve Schuermans, Onafhankelijk bestuurder¹
- Laurence Bovy, Bestuurder
- Jan Verschooten, Bestuurder
- Wouter Everaert, Bestuurder
- Luc Keuleneer, Bestuurder
- Nicolas Pire, Bestuurder
- Valérie Leburton, Bestuurder

De regeringscommissaris van de FPIM, die voor elke zitting van de raad van bestuur wordt uitgenodigd, is de heer Sven De Neef, kabinetschef van de minister van Financiën.

Mevrouw Alexandra Vanhoudenhoven, die in september 2016 als juriste en adviseur bij de FPIM aan de slag ging, nam sindsdien de taak van secretaris van de raad van bestuur over.

De bezoldigingen

De voorzitster, de ondervoorzitters en de leden van de raad van bestuur ontvangen een vaste vergoeding die door de Algemene vergadering werd vastgesteld. De bezoldiging van de gedelegeerd bestuurder wordt vastgesteld door de raad van bestuur op voorstel van het bezoldigingscomité. Het bezoldigingscomité komt tevens tussen bij het vaststellen van elke vergoeding die wordt toegekend aan de leden van de beheersorganen van de vennootschap.

De bezoldiging voor de functie van de gedelegeerd bestuurder bedroeg, sinds 2014, 290.000 EUR per jaar (indexeerbaar), waaronder een variabel gedeelte en met inbegrip van de verzekeringen, een bedrijfswagen en het gebruik van de smartphone. De bezoldiging die, naast voormelde voordelen van alle aard, in 2017 aan de gedelegeerd bestuurder werd toegekend voor de uitoefening van zijn functie binnen de FPIM, bedraagt 238.383 EUR.

In het kader van de uitoefening van haar functie binnen de FPIM, werd aan de voorzitster een bezoldiging toegekend van 42.356 EUR en kon ze gebruik maken van een bedrijfswagen voor de uitoefening van haar mandaat.

De volgende vergoedingen werden toegekend aan de leden van de beheersorganen. Elke bestuurder, behalve de gedelegeerd bestuurder, ontvangt een vaste bezoldiging van 11.155 EUR per jaar. De bezoldiging die de voorzitster van de raad van bestuur ontvangt in deze hoedanigheid, bedraagt 22.310 EUR voor het jaar 2017, en de bezoldiging van de functie voor elk van de twee ondervoorzitters bedraagt 16.732 EUR per jaar.

¹ De gewone algemene vergadering van de FPIM, gehouden op 21 juni 2017, heeft mevrouw Lieve Schuermans benoemd als Nederlandstalige onafhankelijke bestuurder van de vennootschap voor een duur van zes jaar, tot de gewone algemene vergadering met betrekking tot de jaarrekeningen over het boekjaar afgesloten op 21 december 2022. Op dezelfde vergadering werd er kennis genomen van het einde mandaat van de heer Koenraad Dom, dewelke de vennootschap van harte wenst te danken voor de zeer waardevolle bijdrage die hij sinds eind 2006 heeft verleend aan de ontwikkeling van de FPIM.

De volgende vergoedingen en bezoldigingen werden aldus in 2017 uitbetaald (in EUR):

	Bezoldigingen voor functies in de vennootschap	Vergoedingen als lid van de Raad van bestuur
De voorzitter	42.356	22.310
De gedelegeerd bestuurder	238.383	
De ondervoorzitters (gezamenlijk)		33.465
De andere leden van de Raad van bestuur (gezamenlijk)		89.578

De gedelegeerd bestuurder geniet een rust- en overlevingspensioen dat door de raad van bestuur is vastgesteld. De vennootschap heeft daartoe in 2017 bijgedragen in de financiering van de verzekering voor de gedelegeerd bestuurder voor een bedrag van 60.505 EUR. De gedelegeerd bestuurder heeft daarnaast een bedrijfswagen en heeft van het gebruik van een smartphone genoten voor een voordeel in natura met een totale waarde van 5.908 EUR.

Het aanwezigheidspercentage van de bestuurders op de verschillende sessies van de raad van bestuur gedurende het jaar 2017 was als volgt:

- 82,6 % van de bestuurders aanwezig
- 12,9 % van de bestuurders vertegenwoordigd
- 4,5 % van de bestuurders verontschuldigd

Het strategisch comité

Het strategisch comité bestaat uit vier leden, namelijk de voorzitter, de twee ondervoorzitters van de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder.

De volgende leden zetelden in 2017 in het strategisch comité:

- Laurence Glautier, voorzitter
- Koenraad Van Loo
- Olivier Henin
- Renaat Berckmoes

Het strategisch comité heeft twaalf zittingen gehouden in de loop van het jaar 2017.

De leden van het strategisch comité, behalve de gedelegeerd bestuurder, ontvangen 1.200 EUR per zitting.

Vergoedingen als lid van het strategisch comité voor de zittingen in 2017 (in EUR)

De voorzitter	14.400
De andere leden (gezamenlijk)	28.800

Het aanwezigheidspercentage van de bestuurders op de verschillende sessies van het strategisch comité voor het jaar 2017 :

- 100 % van de bestuurders aanwezig

Het auditcomité

Het auditcomité bestaat uit drie leden, van wie er ten minste één het statuut heeft van onafhankelijk bestuurder.

De volgende leden zetelden in het auditcomité in 2017:

- Koenraad Dom, voorzitter²
- Lieve Schuermans, voorzitter²
- Luc Keuleneer
- Nicolas Pire

Het auditcomité heeft drie zittingen gehouden in de loop van het jaar 2017.

De leden van het auditcomité ontvangen 400 EUR per zitting en de voorzit(s)ter ontvangt 600 EUR per zitting.

Vergoedingen als lid van het auditcomité voor de zittingen in 2017 (in EUR)

De voorzit(s)ter	1.800
De andere leden (gezaamenlijk)	2.400

Het aanwezigheidspercentage van de bestuurders op de verschillende sessies van het auditcomité gedurende het jaar 2017 is:

- 100 % van de bestuurders aanwezig

Het bezoldigingscomité

Het bezoldigingscomité bestaat uit vier leden, van wie er ten minste één het statuut heeft van onafhankelijk bestuurder.

De volgende leden zetelden in het bezoldigingscomité in 2017:

- Jeanine Windey, voorzitter
- Laurence Glautier
- Renaat Berckmoes
- Jan Verschooten

Het bezoldigingscomité heeft zes zittingen gehouden in de loop van het jaar 2017.

De leden van het bezoldigingscomité ontvangen 400 EUR per zitting en de voorzitter ontvangt 600 EUR per zitting.

² De gewone algemene vergadering van de FPIM, gehouden op 21 juni 2017, heeft mevrouw Lieve Schuermans benoemd als Nederlandstalige onafhankelijke bestuurder van de vennootschap voor een duur van zes jaar, tot de gewone algemene vergadering met betrekking tot de jaarrekeningen over het boekjaar afgesloten op 21 december 2022. Op dezelfde vergadering werd er kennis genomen van het einde mandaat van de heer Koenraad Dom, dewelke de vennootschap van harte wenst te danken voor de zeer waardevolle bijdrage die hij sinds eind 2006 heeft verleend aan de ontwikkeling van de FPIM.

Vergoedingen als lid van het bezoldigingscomité voor de zittingen in 2017 (in EUR)

De voorzitter	3.600
De andere leden (gezaamenlijk)	6.800

Het aanwezigheidspercentage van de bestuurders op de verschillende sessies van het bezoldigingscomité gedurende het jaar 2017 bedraagt:

- 95,8% van de bestuurders aanwezig
- 4,2% van de bestuurders verontschuldigd

Verslag van de onafhankelijke bestuurders

De jury, samengesteld overeenkomstig het Koninklijk Besluit van 28 september 2006 inzake de samenstelling van de jury voor de selectie van onafhankelijke bestuurders voor de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij, droeg op 16 november 2006 twee kandidaten voor de functie van onafhankelijk bestuurder van de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (FPIM) voor. Gezien het voorstel, geformuleerd door voornoemde jury, benoemde de buitengewone algemene aandeelhoudersvergadering van 28 november 2006 J. Windey en K. Dom in hun hoedanigheid als onafhankelijke bestuurders die hun mandaat konden opnemen vanaf de datum van voornoemde algemene aandeelhoudersvergadering.

Het mandaat van één van hen, met een duur van drie jaar, liep af in het jaar 2009. Het mandaat van de tweede onafhankelijke bestuurder, met een duur van zes jaar, liep af in 2012. Beiden werden vervolgens, bij het eind van hun mandaat, herbenoemd voor een periode van zes jaar, met inachtneming van de te volgen procedure.

Op 21 juni 2017, werd Mevrouw Schuermans benoemd als onafhankelijke bestuurder ter opvolging van de Nederlandstalige bestuurder van wie het mandaat sinds november 2015 "in continuïteit" was. Zoals in 2006 is de tussenkomst van een jury gevraagd, waarvan de samenstelling bepaald werd bij Koninklijk Besluit van 21 november 2016, om de beslissing van de algemene vergadering voor te bereiden die deze benoeming formaliseert. Mevrouw Schuermans is benoemd voor een periode van 6 jaar, die afloopt in 2023.

Conform artikel 3bis, § 18 van het Koninklijk Besluit van 28 september 2006 ter uitvoering van artikel 8 van de wet van 26 augustus 2006 inzake de fusie van de Federale Investeringsmaatschappij en de Federale Participatiemaatschappij, stelden ondergetekenden, in hun hoedanigheid als onafhankelijke bestuurders, het verslag op met betrekking tot de uitoefening van hun mandaat gedurende het jaar 2017 dat dient te worden geïntegreerd in het jaarverslag van de vennootschap.

Het jaar 2017 werd nogmaals gekenmerkt door een toenemende activiteit van de vennootschap, hetgeen zich vertaald heeft in een groei van de balans die 2,25 miljard EUR bedraagt.

De portefeuille participaties werd nog verder uitgebreid met 16 nieuwe deelnemingen in vennootschappen en fondsen, waaronder Miracor, PDC Line Pharma, Epigan, Imec Xpand of Newton Biocapital. Deze investeringen komen overeen met financiële engagementen van ongeveer 65 miljoen EUR. Net zoals tijdens het afgelopen jaar heeft de FPIM "opvolgingsinvesteringen" gerealiseerd ten belope van een totaal bedrag van ongeveer 85 miljoen EUR, onder meer ten voordele van Fluxys en Sonaca.

Sinds begin 2018 heeft de FPIM haar groeibeleid voortgezet door belangrijke investeringen te doen in Kebony, Unified Post en haar filiaal Certi-Fed, om maar deze op te noemen.

Alle weerhouden projecten waren het voorwerp van een voorafgaande evaluatie en hun selectie gebeurde op basis van hun potentiële bijdrage aan de Belgische economische- en maatschappelijke belangen.

We onderlijnen bovendien de sleutelrol van de FPIM, handelend in gedelegeerde opdracht voor de Staat, in het kader van de verkoop van een gedeelte van de aandelen van BNP Paribas. Deze transactie die over 2 miljard EUR ging, werd uitgevoerd onder de vorm van een **forward sale**.

Het doornemen van de investeringen is de kans voor de onafhankelijke bestuurders om te preciseren dat het onderzoek van deze dossiers gebeurde op basis van voldoende gedocumenteerde informatie, die ter beschikking gesteld werd aan de bestuurders, op zodanige wijze dat deze steeds in de mogelijkheid waren om efficiënt aan de debatten deel te nemen, aangezien ze beschikten over een voldoende kennis van de dossiers. Deze vereiste werd gedurende het ganse boekjaar gerespecteerd, voor ieder dossier, en dit, zelfs indien de activiteit en de context van de FPIM soms voor gevolg hebben dat de documentatie van bepaalde dossiers slechts korte tijd vóór de zitting van de raad van bestuur ter beschikking kan gesteld worden.

Evenzo bevestigen de onafhankelijke bestuurders dat de besprekingen binnen de raad, zonder uitzondering, eerlijk en open verliepen, wat bevorderlijk is geweest voor het nemen van beslissingen waarbij een goede afweging kon worden gemaakt van de verschillende belangen.

Wat zijn werking betreft, heeft de raad van bestuur van de FPIM, naar aanleiding van de Impuls-studie, uitgevoerd door KPMG/Eubelius in 2015 - die erin bestond een benchmarking te doen van gelijkaardige vennootschappen in de buurlanden met als doelstelling er best practices uit te distilleren - een voorstel gedaan aan haar aandeelhouder, met het oog op de implementatie van de aanbevelingen die voortvloeiden uit dit verslag. Dit voorstel heeft zich geconcretiseerd door de uitwerking van de ontwerpbeheersovereenkomst, die voorzien is tussen de FPIM en de Staat, waarvan de goedkeuring door de Regering binnenkort te verwachten is. De beheersovereenkomst, die de aanbevelingen van de voornoemde studie weergeeft, bakent de verantwoordelijkheden van de FPIM beter af en de rol die de hare zal zijn in de maatschappij, voor de komende jaren.

Zonder de goedkeuring van de beheersovereenkomst af te wachten, moet de aandacht gevestigd worden op de versterking van de interne vaardigheden van de FPIM en van haar organisatiemodel, onder meer dankzij de aanwerving van nieuwe medewerkers. In dezelfde optiek is de FPIM, op het moment waarop de krijtlijnen uitgezet worden, midden in het aanwervingsproces van een CFAO en 2 CIO's die het nieuwe Executief Comité zullen vormen waarvan de oprichting tevens zal bijdragen tot de versterking van dit professionalisme. In dit kader zal de gedelegeerd bestuurder, bij het bestuur van de vennootschap, deel uitmaken van dit Executief Comité.

Tot slot vermelden de onafhankelijke bestuurders dat - voor zover zij hebben kunnen nagaan - de vennootschap op correcte wijze wordt beheerd, dat de vennootschap en alle betrokken personen correct hebben gehandeld, in overeenstemming met de wettelijke en reglementaire bepalingen en met inachtneming van de regels inzake belangenconflicten wanneer deze bestonden.

Brussel, 11 juni 2018

Jeanine Windey, onafhankelijk bestuurder

Lieve Schuermans, onafhankelijk bestuurder

Verslag van het bezoldigingscomité

Verslag van het bezoldigingscomité betreffende het jaar 2017 aan de jaarlijkse algemene vergadering van de FPIM

1.- In overeenstemming met artikel 3bis § 17 van het koninklijk besluit van 28 september 2006, tot uitvoering van artikel 8 van de wet van 26 augustus 2006 houdende fusie van de Federale Investeringsmaatschappij en de Federale Participatiemaatschappij, werd een bezoldigingscomité opgericht dat bestaat uit vier leden, onder wie een onafhankelijke bestuurder die het voorzitterschap krijgt toevertrouwd.

2.- In de loop van 2017 kwam het bezoldigingscomité 6 keer bijeen, op de volgende data: 7 februari, 21 maart, 19 april, 5 mei, 20 oktober en 21 november. Elke bijeenkomst was het voorwerp van een regelmatig goedgekeurd verslag en werd gevolgd door een advies of aanbeveling aan de eerstvolgende raad van bestuur.

Zo gaf het bezoldigingscomité bij het begin van het jaar zijn advies over het variabele deel van de bezoldiging van de gedelegeerd bestuurder, rekening houdend met het evaluatierooster dat tijdens het vorige boekjaar was opgesteld, met de bedoeling het een objectief karakter te geven. In dat verband bezorgde de gedelegeerd bestuurder aan het bezoldigingscomité zijn jaarlijkse zelfbeoordeling die steunt op het Operationele plan dat bij het begin van het boekjaar door hem werd overhandigd en aansloot bij de Strategische nota van de FPIM. Er kon worden vastgesteld dat de gedelegeerd bestuurder perfect zijn opdracht had vervuld om de rol van de FPIM in haar diverse opdrachten op te volgen. De versnelde professionalisering van de interne organisatie was een van de hoofdpijlers van het ontwikkelingsbeleid van de FPIM tijdens het afgelopen jaar.

3.- De andere bijeenkomsten van het bezoldigingscomité hadden als doel:

(i) **de verdere analyse van de diverse mandaten** die de FPIM heeft in de vennootschappen waarin ze investeerde, met de bedoeling een beter beheer van deze mandaten voor te stellen.

(ii) **opnieuw na te denken over de wijze van bezoldiging van de bestuurders**. In dat verband volgde een nieuwe vergelijking met analoge vennootschappen, waaruit bleek dat ze onder het gemiddelde bleef. Aan de raad werd voorgesteld om deze bezoldiging anders vast te leggen, door nieuwe criteria naar voor te schuiven, zoals die van de aanwezigheid. Er moet echter worden opgemerkt dat de gemiddelde aanwezigheid op de raad van bestuur meer dan 95% bedraagt.

(iii) **het voorstellen van een nieuw organisatieschema voor het beheer van de FPIM om rekening te houden met de oprichting van een Executief comité**, aanbevolen door de consultants die verslag moeten uitbrengen over een optimalisering van de organisatie van de vennootschap – studie *Impuls* – in aansluiting op de vroeger genomen beslissingen. De oprichting van dit Comité zal in de loop van 2018 leiden tot de benoeming van drie nieuwe profielen, zijnde: (1) een "Chief Financial and Administration Officer (CFAO)" met als opdracht onder meer de voorbereiding en opvolging van de jaarrekening, het beheer van de logistiek, de opstelling van de procedures voor het analyseren en de keuze van investeringen ... evenals (2) twee Chief Investment Officers (CIO), van wie de ene verantwoordelijk zal zijn voor de infrastructuur en de overheids-holding en de andere voor de nieuwe economie en maatschappelijke investeringen. Hun opdracht zal er onder meer in bestaan de dossiers van investeringen en desinvesteringen voor te bereiden en in de praktijk te brengen, erop toe te zien dat elke portefeuille in zijn vakgebied evenwichtig is gespreid om overexposures te vermijden, de investeringsdossiers op te volgen en de teams te leiden.

(iv) **het onderzoeken van de impact die de veranderingen** in de wijze van beheer van de FPIM zullen hebben op de bestaande documenten: charter, meecnaat ...

Sinds eind 2017 kan melding worden gemaakt van de volgende gebeurtenissen die de werkzaamheden van het afgelopen jaar aanvullen. Zo kreeg de oprichting van het Uitvoerend comité concreet vorm, vermits de procedure voor selectie van de kandidaten die de functies van CFAO en CIO moeten vervullen, in mei 2018 geopend werd en de door het bezoldigingscomité voorgestelde kandidaturen zouden moeten kunnen worden voorgelegd aan de volgende raad van bestuur in juli 2018.

Ten slotte waren er een aantal veranderingen in de samenstelling van het bezoldigingscomité. Na het vertrek van mevrouw Laurence Glautier als voorzitter van de FPIM, vanaf 2 mei 2018, en dat van de heer Renaat Berckmoes als lid van het bezoldigingscomité, kreeg het comité twee nieuwe leden, namelijk de heer Pascal Lizin, de nieuwe voorzitter van de FPIM, en mevrouw Lieve Schuermans, onafhankelijk bestuurder en voorzitter van het auditcomité.

Het bezoldigingscomité en zijn voorzitter wensen hen te bedanken voor hun kostbare bijdrage aan de werkzaamheden van het afgelopen jaar en in de eerste helft van 2018, want het bezoldigingscomité heeft het al die maanden behoorlijk druk gehad.

18 juni 2018,
De voorzitter,
Jeanine Windey

Risicobeheer

Hierna wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste risico's waaraan de vennootschap blootgesteld is op basis van haar activiteiten en rekening houdend met haar financiële structuur.

Gedelegeerde opdrachten

In de verrichtingen die worden uitgevoerd voor rekening van de overheid, verbindt de FPIM zich juridisch, maar komen de kosten alsook de opbrengsten toe aan de overheid. De wet van 2 april 1962 stelt dat de Staat aan de Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij de financiële middelen verschafft die nodig zijn voor het vervullen van deze opdrachten en voor het dekken van de lasten die eruit voortvloeien. De operaties die de FPIM verricht heeft om die opdrachten uit te voeren, worden op onderscheiden wijze voorgesteld in de rekeningen.

De omvangrijke operaties met de banken in 2008-2009 werden georganiseerd zoals hierboven beschreven. Voor dergelijke verrichtingen is er dan ook geen enkel financieel risico te dragen door de FPIM, aangezien de Staat de financiële gevolgen ervan draagt. De kosten van de geschillen die betrekking hebben op deze verrichtingen, zijn eveneens ten laste van de Staat.

De gedelegeerde opdrachten worden buiten balans geboekt en deze participaties worden in de rekeningen opgenomen tegen hun initiële investeringswaarde.

Solvabiliteit

De vennootschap heeft geen financiële schulden.

Financiële activa en langetermijnvorderingen

Voor het overige situeren de risico's zich op het niveau van de deelnemingen. Er is rekening gehouden met alle pertinente elementen die, op datum van dit verslag, ter beschikking waren voor het vaststellen van de eventuele waardecorrecties, en die zijn vermeld in het 'Financieel verslag' van de vennootschap. De waarderingen worden op individuele wijze berekend overeenkomstig de waarderingsregels van de vennootschap.

Rechtsvorderingen tegen SAirGroup en verscheidene vennootschappen van haar groep (in verband met het faillissement van Sabena)

De FPIM, de Belgische Staat en Zephyr-Fin hielden de volgende deelnemingen aan in Sabena:

- FPIM: 1.119.412.313 aandelen (in gedelegeerde opdracht) en 81.452.000 aandelen (voor eigen rekening);
- Belgische Staat: 640.748.000 aandelen;
- Zephyr-Fin: 895.323.084 aandelen. Het totale maatschappelijke kapitaal van Sabena werd vertegenwoordigd door 5.426.200.508 aandelen.

In het kader van de vereffening van het faillissement van Sabena werden drie types van vorderingen ingesteld: een burgerlijke vordering voor de Belgische rechtbanken tegen SAirGroup en verscheidene vennootschappen van haar groep (1), een burgerlijke vordering voor de Zwitserse rechtbanken, waarbij de eisen van de FPIM, de Belgische Staat en Zephyr-Fin werden verworpen, en strafprocedures voor de Belgische rechtbanken (2).

(1) De burgerlijke vordering voor de Belgische rechtbanken

Het Hof van Beroep te Brussel heeft op 27 januari 2011 een arrest uitgesproken dat bepaalde eisen van de FPIM, de Belgische Staat en Zephyr-Fin, met de bedoeling SAirGroup en SAirLines burgerlijk aansprakelijk te stellen, ongegrond verklaart. Bovendien heeft het Hof de beslissing aangehouden over de andere eisen verbonden aan het strafonderzoek, wegens de toepassing van de regel "le pénal tient le civil en état".

De drie voornoemde partijen zijn in hoger beroep gegaan. In zijn arrest van 4 december 2014 heeft het Hof van Cassatie helaas hun hogere beroepen afgewezen. Het arrest van het Hof van Beroep te Brussel, uitgesproken op 27 januari 2011, is bijgevolg definitief geworden wat betreft de eisen waarover het een beslissing had genomen.

De zaak komt later terug voor het Hof van Beroep te Brussel, dat zich dan zal moeten uitspreken over de eisen die nog hangende zijn.

(2) De strafprocedure voor de Belgische rechtbanken

In het strafdossier 2001/89 dat geopend werd naar aanleiding van het faillissement van Sabena wegens inbreuken op het Wetboek van Vennootschappen, valsheid in geschrifte en gebruik van valse geschriften, bedrieglijke organisatie van onvermogen, misbruik van vertrouwen, misbruik van vennootschapsgoederen, oplichting, inbreuken die verband houden met de staat van het faillissement, enz. werd geen enkele verdachte verwezen naar de correctionele rechtbank.

Gevolg gevend aan een klacht van SAirGroup en SAirLines was een tweede strafzaak, dossier 2004/82 (nu referentie 43/15), geopend inzake misdrijven in verband met de staat van faillissement en misbruik van vennootschapsgoederen.

Het lijkt erop dat alleen Sabena (als failliete vennootschap) in het kader van dit onderzoek aansprakelijk is gesteld. Met uitzondering van de naar voor gebrachte elementen door SAirGroup en SAirLines, die verwijten tegen de Belgische regering formuleerden tijdens de periode die aan het faillissement van Sabena voorafging, lijkt geen enkel element in het dossier, a priori, belastend te kunnen zijn voor de Belgische Staat, de FPIM of haar dochtervennootschap Zephyr-Fin. Volgens de meest recente informatie die bij de griffie bekomen werd, zou bijkomend onderzoek uitgevoerd dienen te worden.

Rechtsvordering tegen de FPIM betreffende de aankoop van ASTRID-aandelen

De FPIM heeft de aandelen van ASTRID verworven van de Gemeentelijke Holding, thans in vereffening, in gedelegeerde opdracht in de zin van artikel 2 § 3, van de wet van 2 april 1962. Het risico ligt bijgevolg niet bij de FPIM, maar bij de Staat.

De bepaling van de verkoopprijs van die aandelen werd in 2011 toevertrouwd aan Deloitte. Echter, ten gevolge van de precaire financiële situatie waarin de Gemeentelijke Holding zich toen bevond, werd deze zaak bij hoogdringendheid behandeld, waardoor de deskundige in zijn laatste verslag een evaluatievork naar voren schoof die tussen de 52 en de 61 miljoen EUR lag. De Gemeentelijke Holding vordert thans de betaling van 56 miljoen EUR.

Er is steeds een verschil in interpretatie blijven bestaan tussen de FPIM en de Gemeentelijke Holding over de waardering van de ASTRID-aandelen. Daardoor heeft de FPIM, conform de beslissing van de overheid en in afwachting van verdere instructies, de som van 52 miljoen EUR betaald voor de overdracht van de aandelen.

De Gemeentelijke Holding heeft nu de FPIM gedagvaard tot het betalen van het vermeende saldo van de overnameprijs, nl. 4 miljoen EUR. Rekening houdend met het feit dat de FPIM in gedelegeerde opdracht handelt voor rekening van de Belgische Staat, is de Belgische Staat in het hangende geding vrijwillig tussengekomen.

De 9de kamer van de Nederlandstalige rechtbank van koophandel Brussel heeft een beslissing genomen in de zaak bij vonnis van 8 januari 2016.

De rechtbank heeft alle vorderingen van de vereffenaar van de Gemeentelijke Holding afgewezen en eiseres veroordeeld tot de kosten van het geding.

De rechtbank heeft geoordeeld dat ingevolge het Tweede Addendum aan het oorspronkelijke contract, de partijen onherroepelijk toegestemd hebben in een verkoop van de aandelen tegen een prijs van 52 miljoen EUR. Aan de Gemeentelijke Holding om te bewijzen dat er een akkoord was tussen partijen voor een prijs van 56 miljoen EUR, bewijs dat, volgens de rechtbank, de Gemeentelijke Holding niet levert.

Op 8 juni 2016 is de vereffenaar van de Gemeentelijke Holding tegen dit vonnis in beroep gegaan. De zaak is hangende voor de 5e kamer van het Hof van Beroep te Brussel (2016/AR/998). Er werd een kalender vastgelegd voor de uitwisseling van conclusies. Alle partijen hebben hun conclusies en syntheseconclusies uitgewisseld. Sinds 15 mei 2017 is de zaak in staat om gepleit te worden. De website van het Hof van Beroep van Brussel vermeldt op dit moment een vermoedelijke pleitdatum in de maand februari 2020.

Reglement van belangenconflicten

De wettelijke regels ter preventie van belangenconflicten die gelden voor de FPIM, zijn bepaald in artikel 523 van het Wetboek van Vennootschappen.

Artikel 3 ter § 2 van de wet van 2 april 1962 schrijft bovendien voor dat een bestuurder de beraadslagingen van de raad van bestuur niet mag bijwonen, noch aan de stemming mag deelnemen indien hij, onverminderd artikel 523 van het Wetboek van Vennootschappen, rechtstreeks of onrechtstreeks een belang heeft dat strijdig is of kan worden met een ontwerp van verrichting of beslissing van de raad van bestuur.

Als specifieke preventie van conflicten voor de FPIM geldt dat iedere bestuurder zelf de nodige maatregelen neemt om ieder belangenconflict, rechtstreeks of onrechtstreeks, met de FPIM te vermijden.

Het zou eveneens kunnen voorkomen dat een verrichting die voorgelegd wordt aan de raad van bestuur, een andere vennootschap aanbelangt waarin een bestuurder een mandaat bekleedt. Dat zou in bepaalde gevallen een conflict van functies kunnen inhouden, en de FPIM oordeelt dat in zo'n geval een procedure moet worden toegepast die in grote mate geënt is op die welke is voorgeschreven door artikel 523 van het Wetboek van Vennootschappen inzake belangenconflicten.

De betrokken bestuurder stelt onmiddellijk de andere bestuurders in kennis van een dergelijke situatie. De gedelegeerd bestuurder waakt er eveneens over om op de hoogte te zijn van dergelijke situaties.

Zodra het risico is geïdentificeerd, onderzoeken de betrokken bestuurder en de gedelegeerd bestuurder samen of de procedures van "Chinese walls" die zijn aangenomen in de organisatie waarvan de betrokken bestuurder deel uitmaakt, toestaan dat hij, zonder betwisting en onder zijn eigen verantwoordelijkheid, kan deelnemen aan de vergaderingen van de raad van bestuur. Bij afwezigheid van dergelijke Chinese wall-procedures zal de bestuurder aanvaarden dat de regels inzake belangenconflicten worden toegepast en dat hij de informatie die op deze beslissing betrekking heeft, niet zal ontvangen.

De notulen van de raad van bestuur stellen de naleving van deze procedure vast of leggen de redenen uit waarom zij niet werd toegepast. Deze procedure is niet meer van toepassing zodra het risico verdwijnt.

De FPIM zetelt in de raad van bestuur van sommige van haar filialen en laat zich daarbij vertegenwoordigen door een personeelslid of een lid van haar raad van bestuur; deze laatste is aldus als bestuurder benoemd in de vennootschap om er de FPIM te kunnen vertegenwoordigen. Deze mogelijke functieconflicten worden evenwel niet aanzien als een conflict in de zin van voornoemd artikel 523.

Compliance

In het kader van haar activiteiten dient de FPIM als overheidsholding soms gevoelige informatie in te winnen over de ondernemingen waarin zij tussenkomt.

Meer in het algemeen is de FPIM door haar ervaring een kenniscentrum geworden op het vlak van overheidsparticipaties: ontwikkeling van expertise inzake complexe financiële operaties, sturing van financiële operaties en administratieve ondersteuning of bijstand aan de voogdijminister met betrekking tot het beheer van de participaties. Hoewel een deel van deze kennis tot de knowhow van anderen behoort, kan in het bijzonder de kennis die wordt verworven bij de sturing van financiële operaties of de administratieve ondersteuning van het beheer van de participaties, als gevoelige informatie worden beschouwd vanuit het oogpunt van de betrokken ondernemingen.

Het zou strijdig zijn met de principes van goed bestuur indien haar bestuurders en haar medewerkers, die via hun functie toegang (kunnen) hebben tot dergelijke gevoelige informatie, die informatie zouden meedelen aan derden, ze publiek zouden maken of ze zouden benutten om transacties uit te voeren of te laten uitvoeren met betrekking tot hun eigen vermogen of dat van derden.

Indien de informatie ondernemingen betreft waarvan de effecten zijn toegelaten tot de handel op een gereglementeerde markt, omvatten de regels betreffende marktmisbruik in de zin van de Europese Verordening nr. 596/2014 van 16 april 2014, een reeks regels die bedoeld zijn om misbruik van niet voor het publiek toegankelijke informatie te voorkomen.

Deze reglementering werd echter onvoldoende geacht in het licht van de noodzaak om een rechtvaardige toegang te garanderen tot de soms gevoelige informatie waartoe degenen die binnen de FPIM een functie bekleden, in het kader van hun activiteiten toegang hebben, en misbruik van deze informatie te voorkomen.

Daarom leek het de FPIM opportuun om, op vrijwillige basis, ad hoc-regels inzake vertrouwelijkheid en aanhouden van participaties vast te leggen, en degenen die binnen de FPIM een functie bekleden waarin zij toegang kunnen hebben tot gevoelige informatie, via een intern compliancereglement met deze regels te laten instemmen.

Deze regels zijn geïnspireerd op de eerder genoemde reglementering inzake marktmisbruik en op de MiFID-reglementering voor gereglementeerde beleggingsondernemingen.

Controle van de rekeningen

De gewone Algemene vergadering van 15 juni 2016 heeft als commissaris voor een periode van drie jaar benoemd: Mazars Bedrijfsrevisoren CVBA Berchemstadionstraat 78, 2600 Berchem, vertegenwoordigd door de heer Anton Nuttens.

De emolumenten in verband met deze controleopdracht bedragen 13.576 EUR per jaar (inclusief BTW).

Ambitie inzake maatschappelijke verantwoordelijkheid

De FPIM meent dat zij in belangrijke mate bijdraagt tot de economische groei door in haar investeringsbeleid **rekening te houden met maatschappelijke en bestuurskwesties**. Via haar participaties en investeringen wil zij de ontwikkeling van een duurzame economie in België stimuleren. Daarom geeft zij voorrang aan verantwoorde investeringen in bedrijven die zich om dit thema bekommeren, en moedigt zij de ondernemingen, waarin zij participaties bezit, aan om hun verantwoorde praktijken goed te keuren en te versterken.

Deze wens vertaalt zich in **haar investeringscharters** en in acties op diverse niveaus. De financiële ondersteuning volgt op een project dat wordt beoordeeld op basis van zowel financiële als maatschappelijke criteria (impact op de werkgelegenheid, aandacht die wordt geschonken aan ethiek en het respecteren van de mensenrechten, initiatieven om de ecologische voetafdruk te verkleinen, bevordering van diversiteit ...), waarbij het de bedoeling is een evenwicht te zoeken tussen financiële en maatschappelijke prestaties en prioriteit te verlenen aan verantwoorde investeringen.

De FPIM werkt ook mee aan **het optrekken van de normen inzake maatschappelijke verantwoordelijkheid** in de ondernemingen waarin zij een participatie aanhoudt. Zij let op de manier waarop deze ondernemingen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid opvatten en hun bestuur organiseren. En zij houdt daar dan rekening mee in al haar latere beslissingen rond het beheer van haar participaties.

Aan elke bestuurder binnen de vennootschappen waarin de FPIM een participatie aanhoudt, wordt ook gevraagd dat hij, voor zover mogelijk, de ontwikkeling van hoge normen inzake arbeid, ethiek, milieu en goed bestuur bevordert.

Deze principes werden gedurende heel het jaar 2017 door alle bestuurders en medewerkers van de FPIM toegepast en ondersteund. **Voor de doorgevoerde investeringen / verworven participaties in 2017** ging de voorkeur naar bedrijven die met een vernieuwende aanpak trachten te beantwoorden aan maatschappelijke uitdagingen: een diagnose verbeteren, ziekten voorkomen of behandelen, de digitale kloof verkleinen, het welzijn van patiënten vergroten, de ontwikkeling van technologie ten dienste van een duurzame en schonere maatschappij ondersteunen, klinische proeven op dieren beperken, of kwaliteitsvolle jobs scheppen. In 2017 schonk de FPIM ook bijzondere aandacht aan het vermijden van de risico's die verbonden zijn aan investeringen in belastingparadijzen. Verdere informatie over de bedrijven in de portefeuille van de FPIM is te vinden in de verslagen van de ondernemingen zelf. Elk bedrijf geeft namelijk een eigen concrete invulling aan Corporate Social Responsibility, afhankelijk van de aard en de lokalisering van zijn activiteiten.

Tegelijk tracht de FPIM **haar eigen gedrag te verbeteren**. In 2017 bracht ze de fundamentele waarden die ze verdedigt verder in de praktijk via haar bestuurders en medewerkers, aan wie gevraagd wordt om dagelijks hun taak te vervullen volgens de principes van haar ethische en deontologische code, haar reglement voor transacties met financiële instrumenten en haar bestuurscharter.

De FPIM voert een **inclusief personeelsbeleid**, dat steunt op talent en waarbij het welzijn van haar medewerkers vooropstaat. Ze hecht veel belang aan diversiteit en gelijke kansen en biedt op alle niveaus bevredigende kansen op persoonlijke en professionele ontwikkeling. Ze wil een verrijkende en veilige werkomgeving bieden waarin de privacy van de medewerkers gerespecteerd wordt, en ze vraagt aan iedereen om degenen met wie men samenwerkt, respectvol en waardig te behandelen.

De FPIM verwacht van haar **partners en leveranciers** dat zij blijik geven van een onberispelijke ethiek en zich houden aan de toepasselijke wetten en reglementen op fiscaal, sociaal en milieugebied. In haar supranationale betrekkingen verwijst de FPIM naar de door de internationale gemeenschap erkende principes inzake mensenrechten, gelijkheid en niet-discriminatie, de bescherming van het milieu, de strijd tegen witwassen en corruptie en de preventie van financiering van terrorisme.

De FPIM is ervan overtuigd dat diversiteit een belangrijk element vormt van een gezond bestuur, zij hecht grote waarde aan **gemengde en mekaar aanvullende capaciteiten en ervaringen bij de personen die worden aangesteld om in haar raad van bestuur te zetelen**. Naast het in acht nemen van de taalpariteit moet ten minste een derde van de leden van haar raad van bestuur van het andere geslacht zijn. De bestuurders moeten bovendien benoemd worden op basis van het complementaire karakter van hun kwaliteiten. In 2017 telde de raad van bestuur 7 mannen en 5 vrouwen, met uiteenlopende profielen en uit verschillende sectoren.

De FPIM hanteert bewust heel strenge **interne regels** inzake belangenconflicten, vertrouwelijkheid, omgaan met voordelen die kunnen worden opgevat als een vorm van corruptie, en transacties op effecten. Zij verwacht van al haar bestuurders en medewerkers in dat verband totale loyaliteit. De regels voor effectentransacties van haar bestuurders en medewerkers werden in 2017 nog versterkt. Deze laatsten verbinden zich ertoe altijd zo duidelijk mogelijk te zijn over het aanhouden (door henzelf of door personen die aan hen verbonden zijn) van effecten in alle vennootschappen waarin de FPIM investeert, zowel rechtstreeks als onrechtstreeks.

De FPIM moedigt ten slotte al haar medewerkers aan om permanent voorrang te geven aan **recycling**, het water- en energieverbruik zo laag mogelijk te houden en gebruik te maken van milieuvriendelijke technologie.

#4

Activiteitenverslag

#4.1

Investeringsmaatschappij

Investeringsmaatschappij (in alfabetische volgorde)

A Capital China Outbound Fund (Spiegelfonds)	94
Accessia GMP	138
Asco Industries	86
ASIT Biotech	103
Avantium	91
BeCentral	143
Befimmo	85
Belgian Anchorage	102
Biocartis	92
Biodiscovery 5	145
Bioxodes	126
Bone Therapeutics	110
Capital-E II	113
Capricorn Health-Tech Fund	131
Capricorn ICT Arkiv	134
Capricorn Sustainable Chemistry Fund	120
Cissoïd	150
Comet Sambre – Comet Traitements	100
Datang-FPIM Venture Capital Fund	96
Electrawinds	149
Endo Tools Therapeutics	136
Epigan	141
Épimède	105
Euronext	82
Fidentia BeLux Investments	93
Fidentia Green Buildings	140
Fluxys	84
Fortino Capital I Arkiv	95
Fund +	89
Ginkgo Fund I / Biloba	109
Ginkgo Fund II	111
Imec.xpand	121
Innovation Fund	114
Ion Beam Applications (IBA)	146

IRE ELiT	97
iStar Medical	122
Kasteel Cantecroy Beheer	116
La société wallonne des eaux (SWDE)	87
Masthercell	112
Miracor Medical	106
Muziekkapel	127
Nanocyl	151
Ncardia	107
Newton Biocapital Fund	130
Nucleis	144
NxtPort	148
PDC Line Pharma	117
Performa Cleantech Investment Fund – Brazilië	99
PharmaFluidics	133
Poort Van Dendermonde	90
Profinpar	139
Qbic Feeder Fund	125
Qbic II Fund Arkiv	119
Sabena Aerospace Engineering	108
Safran Aero Boosters	104
Seeder Fund	147
Sinnolabs Hong Kong Limited	153
SmartFin Ventures	115
Sonaca	88
SwiMove	135
Tara IV	123
Theodorus III	118
V-Bio Ventures Fund	142
Vesalius Biocapital I	124
Vesalius Biocapital III	132
Vives II	129
Xylowatt	152

Investeringsmaatschappij (per waarde in de portefeuille)

Investeringsmaatschappij	Aandeel in kapitaal (%)	Aantal in winstbewijzen	Participatie in kapitaal of in winstbewijzen (miljoen EUR)	Lening (miljoen EUR)	Waarde in de portefeuille (miljoen EUR)
Euronext	4,50	0	60,48	0,00	60,48
Fluxys	2,13	0	22,22	30,00	52,22
Befimmo	2,65	0	34,79	0,00	34,79
Asco Industries	0,00	256	24,31	0,00	24,31
La société wallonne des eaux (SWDE)	0,01	0	20,00	0,00	20,00
Sonaca	7,01	0	17,82	0,00	17,82
Fund+	20,18	0	15,67	0,00	15,67
Poort Van Dendermonde	0,81	0	0,00	11,99	11,99
Avantium	4,50	0	9,82	0,00	9,82
Biocartis Group	0,32	0	1,31	8,03	9,34
Fidentia BeLux Investments	14,32	0	4,58	4,58	9,15
A Capital China Outbound Fund (Spiegelfonds)	50,00	0	8,10	0,00	8,10
Fortino Capital I Arkiv	10,82	0	6,42	0,00	6,42
Datang - FPIM Venture Capital Fund	45,00	0	5,56	0,00	5,56
IRE ELiT	49,91	0	2,01	3,24	5,25
Performa Cleantech Investment Fund - Brazilië	14,71	0	5,05	0,00	5,05
Comet Sambre	7,03	0	2,26	2,70	4,97
Belgian Anchorage	2,92	0	4,96	0,00	4,96
ASIT BioTech	10,57	0	4,84	0,00	4,84
Safran Aero Boosters	1,78	0	4,75	0,00	4,75
Epimède	20,00	0	1,04	3,19	4,23
Miracor Medical	5,57	0	2,00	2,00	4,00
Ncardia	13,27	0	4,00	0,00	4,00
Sabena Aerospace Engineering	7,58	0	2,00	1,71	3,71
Ginkgo Fund I / Biloba	24,27	0	3,42	0,00	3,42
Bone Therapeutics	5,86	0	3,40	0,00	3,40
Ginkgo Fund II	6,15	0	3,22	0,00	3,22
Masthercell	16,67	0	3,07	0,00	3,07
Capital-E II	8,04	0	2,94	0,00	2,94
Innovation Fund	11,96	0	2,66	0,00	2,66
SmartFin Ventures	49,45	0	2,63	0,00	2,63
Comet Traitements	7,26	0	1,50	1,06	2,56
Kasteel Cantecroy Beheer	99,98	0	2,50	0,00	2,50
PDC Line Pharma	23,73	0	2,50	0,00	2,50
Theodorus III	24,69	0	2,50	0,00	2,50
Qbic II Fund Arkiv	20,79	0	2,50	0,00	2,50

Investeringsmaatschappij	Aandeel in kapitaal (%)	Aantal in winstbewijzen	Participatie in kapitaal of in winstbewijzen (miljoen EUR)	Lening (miljoen EUR)	Waarde in de portefeuille (miljoen EUR)
Capricorn Sustainable Chemistry Fund	20,00	0	2,50	0,00	2,50
Imec.xpand	17,01	0	2,50	0,00	2,50
iStar Medical	12,53	0	2,50	0,00	2,50
Tara IV	20,65	0	2,45	0,00	2,45
Vesalius Biocapital I	6,80	0	2,35	0,00	2,35
Qbic Feeder Fund	18,37	0	2,09	0,00	2,09
Bioxodes	10,93	0	1,00	1,00	2,00
Muziekkapel	3,55	0	0,39	1,50	1,89
Vives II	11,68	0	1,79	0,00	1,79
Newton Biocapital I	17,11	0	1,75	0,00	1,75
Capricorn Health Tech Fund	11,89	0	1,60	0,00	1,60
Vesalius Biocapital III	15,94	0	1,50	0,00	1,50
PharmaFluidics	10,17	0	1,45	0,00	1,45
Capricorn ICT Arkiv	15,06	0	1,40	0,00	1,40
SwiMove	49,00	0	0,31	0,70	1,01
Endo Tools Therapeutics	6,30	0	1,00	0,00	1,00
Accessia GMP	25,00	0	1,00	0,00	1,00
Profinpar	15,13	0	1,00	0,00	1,00
Fidentia Green Buildings	21,33	0	0,80	0,00	0,80
Epigan	5,77	0	0,80	0,00	0,80
V-Bio Ventures Fund	6,56	0	0,76	0,00	0,76
BeCentral	28,82	0	0,05	0,65	0,70
Nucleis	17,20	0	0,70	0,00	0,70
Biodiscovery 5	2,09	0	0,70	0,00	0,70
Ion Beam Applications (IBA)	0,19	0	0,67	0,00	0,67
Seeder Fund	16,78	0	0,63	0,00	0,63
NxtPort	0,00	0	0,00	0,58	0,58
Electrawinds	6,21	0	0,00	0,29	0,29
Cissoïd	19,77	0	0,11	0,15	0,26
Nanocyl	6,97	0	0,13	0,00	0,13
Xylowatt	11,57	0	0,10	0,00	0,10
Sinnolabs Hong Kong Limited	16,67	0	0,08	0,00	0,08
Totaal			330,92	73,36	404,28

Euronext

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

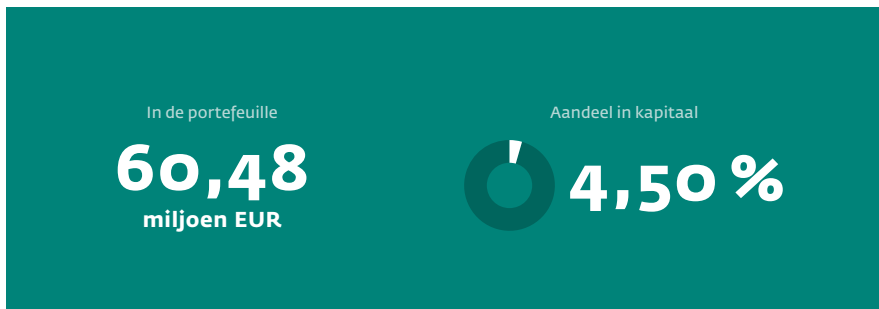
Euronext is op 27 mei 2014 naar de beurs gebracht. Voor deze beursgang heeft een groep institutionele beleggers waaronder de FPIM (collectief de referentie-aandeelhouders genoemd) in totaal 33,36% van de door ICE (Intercontinental Exchange) op de beurs gebrachte aandelen gekocht tegen een prijs van 19,20 EUR/aandeel, ofwel met 4% korting tegenover de beurskoers (20 EUR op de uitgiftedatum). Deze groep van referentie-aandeelhouders omvat naast de FPIM, Novo Banco, een filiaal van de Banco Espírito Santo SA, BNP Paribas SA, BNP Paribas Fortis SA/nv, ABN AMRO Bank nv, ASR Levensverzekering nv, Caisse des Dépôts et Consignations, Bpifrance Participations, Euroclear SA/nv, Société Générale en BancoBPI Pension Fund, en is dus de facto een Frans-Belgisch-Nederlands-Portugees consortium. De referentie-aandeelhouders zijn gebonden aan een lock-up van 3 jaar, dit wil zeggen dat ze hun deelneming in Euronext niet mochten overdragen gedurende 3 jaar tot 19 juni 2017. Acht van de voormelde aandeelhouders hebben het consortium voor 2 jaar vernieuwd, terwijl Novo Banco Banco-BPI Pension Fund en ASR Levensverzekeringen zijn uitgestapt. Sinds 21 juni 2017 hebben de referentie-aandeelhouders aldus gezamenlijk nog 23,86% van de aandelen in handen, waarbij de FPIM onveranderd 4,5% bezit.

De FPIM ontving in mei 2017 een dividend van 4,5 miljoen EUR voor haar deelname in Euronext (4,5% voor een investering van 60,5 miljoen EUR, wat een dividendrendement van ruim 7% betekent), beduidend meer dan de 3,9 miljoen EUR van het jaar voordien.

De onderneming stelde op 13 mei 2016 aan de markt haar nieuw strategisch plan tot 2019 voor, Agility for growth, dat is gericht op een versterking van haar core business (zonder initiatieven van external growth uit te sluiten).

Euronext is de belangrijkste beursuitbater in de eurozone met meer dan 1.300 emittenten die een totale beurskapitalisatie vertegenwoordigen van 3.300 miljard EUR.

Euronext beheert contantmarkten en gereglementeerde en transparante derivatenmarkten. Het aanbod omvat gevarieerde producten zoals aandelen, ETF (Exchange Traded Funds), warrants en certificaten, obligaties, aandenderivaten, grondstoffenderivaten en indices. Euronext stelt haar expertise ook ter beschikking door de levering van technologische oplossingen en diensten aan derden. Euronext omvat gereglementeerde markten, Alternext, de vrije markt en beschikt over EnterNext, een filiaal bedoeld voor de financiering van PME-ETI door de kapitaalmarkten.

De Groep wil een envelop van 100 tot 150 miljoen EUR besteden aan investeringen en overnames, om haar financiële doelstellingen waar te maken:

- De organische inkomsten van de Groep (buiten compensatieverrichtingen van afgeleide producten waarvan de inkomsten vandaag worden gegenereerd door een overeenkomst met Clearnet nv die eind 2018 vervalt) over de hele periode met gemiddeld 2% per jaar doen groeien;
- De bedrijfskosten met 22 miljoen EUR bruto verminderen (dit is ongeveer 15 miljoen EUR netto na verrekening van de inflatie die wordt geraamd op 1 % per jaar over de hele periode);
- Dankzij haar groei-initiatieven 70 miljoen EUR bijkomende inkomsten en 35 miljoen EUR EBITDA creëren;
- Een EBITDA-marge tussen 61 en 63 % bereiken op het einde van de looptijd van het strategisch plan.

In 2017 investeerde Euronext ruim 300 miljoen EUR via 8 acquisities, waarbij met name de uitbreiding van het federaal model naar de Ierse beurs in het oog springt.

De jaaromzet van Euronext in 2017 (zonder transacties met verbonden partijen) steeg met 7,2% tot 532,3 miljoen EUR (2016: 496,4 miljoen EUR). De operationele kosten exclusief afschrijvingen stegen met 10,3% tot 234,5 miljoen EUR (2016: 212,5 miljoen EUR), met name omwille van de kosten in verband met IT-investeringen en deze gelinkt aan de integratie van de nieuwe activiteiten. De EBITDA-marge daalde van 57,2% naar 55,9% in 2017, maar nominaal was er wel een stijging met 4,9% tot 297,8 miljoen EUR.

Het nettoresultaat van het boekjaar 2017 bedraagt 241,3 miljoen EUR, een stijging van 22,5% ten opzichte van het boekjaar 2016. Dit stemt overeen met een winst per aandeel van 3,47 EUR, tegen 2,83 EUR in 2016.

De uitkering van een dividend van 1,73 EUR per aandeel, wat gelijkstaat met een uitkeringspercentage van 50% op de nettowinst, is goedgekeurd door de algemene vergadering van 2018. Voor de FPIM zal dat 5,4 miljoen EUR opleveren.

Aandachtspunten voor 2018

Euronext gaat in 2018 voort met de uitvoering van zijn strategisch plan Agility for Growth en zal intensief werken aan de integratie van de 8 overgenomen activiteiten in 2017, en daarnaast aandachtig blijven voor eventuele bijkomende opportuniteiten.

© FLUXYS BELGIUM - P. HENDERYCKX

In de portefeuille

52,22
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

2,13 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Fluxys Belgium blijft het resultaat van de nv Fluxys in gunstige zin beïnvloeden. In vergelijking met 2016 had het een groter aandeel in het resultaat van de nv, onder meer dankzij betere verkoopvolumes, een hogere OLO-rente en efficiëntiewinst. We merken op dat voor Fluxys Belgium de free float voortaan beperkt wordt tot 10% en dat de regularisatierekening met 60 miljoen EUR gestegen is.

Meer algemeen onthouden we de volgende gebeurtenissen binnen de nv Fluxys:

- Transactie afgesloten op IUK (begin 2018);
- Matiging van de doorvoer op het TENP-netwerk in Duitsland;
- Verbetering van de inbreng van FluxSwiss dankzij onder meer een daling van de financiële kosten;
- Belang van investeringen, onder meer in het TAP-project, oftewel 214 miljoen EUR;
- Stijging van de nettowinst tot 165 miljoen EUR, tegen 118 miljoen EUR in 2016.

Fluxys Belgium stelt een dividend van 1,23 EUR/aandeel voor, dit is een lichte stijging tegenover 2016 (1,20 EUR/aandeel). De FPIM heeft haar gewicht in het aandeelhouderschap van de nv Fluxys niet gewijzigd en zal voor haar participatie een dividend van 1,3 miljoen EUR ontvangen.

Aandachtspunten voor 2018

- Resultaat van de transacties voor het DESFA-netwerk in Griekenland en de LNG-terminal in Duinkerken,
- Impact, verbonden aan de nieuwe IFRS-normen, van de boeking van een aantal rubrieken van de balans,
- Niveau van schuldenlast,
- Vordering van de werken aan de TAP (Trans-Adriatische Pijpleiding),
- Concurrentiekracht van de tarieven tussen IUK en BBL.

De vennootschap Fluxys is aanwezig op de gasmarkt via drie activiteiten: vervoer, opslag en LNG-terminalling.

Deze activiteiten steunen op drie grote pijlers, namelijk Fluxys Belgium, Fluxys Europe en Fluxys Finances. Fluxys nv is onafhankelijk van aardgasproducenten en heeft de ambitie om een spilfunctie te ontwikkelen in het Europese distributienetwerk voor gas vanuit Noord-Europa.

De FPIM houdt een deelneming aan van 2,13% in het kapitaal van de nv, naast de 2 grote aandeelhouders Publigaz en Caisse de Dépôts et de Participations de Quebec (CDPQ).

De FPIM kende in 2017 aan de nv Fluxys een achtergestelde lening toe voor een bedrag van 30 miljoen EUR, met vervalljaar 2032 en een rente van 2,40%.

Befimmo

In de portefeuille

34,79
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

2,65 %

© BEFIMMO

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

In 2017 waren er drie belangrijke transacties: de eerste voorverhuuring in de Quatuor Building, de ondertekening van een huurovereenkomst van 99 jaar in het Brederode-gebouw en de aankoop van het gebouw Kunst 56.

Er werd een joint venture ondertekend met Silversquare, dat coworkingruimten ter beschikking stelt van bedrijven. Ze kreeg de naam "Silversquare @ Befimmo" en heeft als doel leegstaande ruimten in gebouwen te benutten.

In 2017 kreeg Befimmo tevens een nieuwe look, die uiting geeft aan de "open minds, open spaces" doelstellingen van de onderneming, op basis van de volgende strategische krachtlijnen: "een milieuvriendelijke mobiliteit, een gepaste integratie van de gebouwen in de stad, werkruimten in symbiose met de arbeidswereld, de voortzetting van de dialoog met al onze stakeholders, de voorbeeldrol die bijdraagt tot een positieve evolutie van de maatschappij, en het relevante gebruik van hulpmiddelen volgens de principes van ecodesign en de circulaire economie in elke fase van de levenscyclus van gebouwen."

De activaportefeuille laat de volgende prestaties optekenen:

- Bezettingsgraad van 94,44 % (94,8 % in 2016);
- Gemiddelde looptijd van de huurovereenkomsten van 7,31 jaar (8,1 jaar in 2016);
- Return op eigen vermogen van 9,85 % (6,79 % in 2016).

Het eigen vermogen van Befimmo kwam eind 2017 uit op 1.448.500.000 EUR (1.401.350.000 EUR in 2016), vertegenwoordigd door 25.579.214 aandelen (stabiel sinds 2016).

Voor 2017 keert de vennootschap een dividend van 3,45 EUR/aandeel uit, door middel van een cash vooruitbetaling van 2,59 EUR bruto/aandeel in december 2017.

De FPIM beschikt eind 2017 over 677.972 aandelen van Befimmo.

Aandachtspunten voor 2018

- Bekomen van de vergunningen voor de projecten in de Noordwijk;
- Voorbereiding van de na Beobank aan de Triomflaan;
- Gedeeltelijke vernieuwing van de financiering via een obligatie-uitgifte.

Befimmo is een GVV (Gereguleerde Vastgoed-Vennootschap) die gespecialiseerd is in de terbeschikkingstelling van kantoren die voornamelijk in Brussel, andere Belgische steden en het Groothertogdom Luxemburg gelegen zijn. Haar portefeuille omvat vandaag een honderdtal kantoorgebouwen, voor een totale oppervlakte van meer dan 900.000 m² (oppervlakte buiten bodem), waarvan een groot deel is verhuurd op lange termijn aan openbare instellingen (+/- 68 %). De reële waarde van haar portefeuille werd op 31 december 2017 geraamd op 2.494,4 miljoen EUR.

Befimmo is genoteerd op Euronext Brussels en opgenomen in de BEL 20. Befimmo hanteert een gezonde en weldoordachte strategie die is gericht op het optimaliseren van haar resultaten op lange termijn.

Befimmo

Asco Industries

In de portefeuille

24,31
miljoen EUR

Aantal in winstbewijzen

256

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

In 2017 bedroeg het bedrijfsresultaat van Asco Industries 36 miljoen EUR, een daling met 9% tegenover 2016. Deze terugval had vooral te maken met de afgenomen leveringen in het kader van het A380-programma en de negatieve impact van de herwaardering van de inkomsten en kosten in USD aan de spotkoers.

Het boekjaar 2017 wordt niettemin afgesloten met een winst van 21 miljoen EUR, tegen 12,3 miljoen EUR in 2016. De tewerkstelling bij Asco Industries daalde lichtjes tot 855 werknemers (VTE).

De FPIM bezit 256 winstaandelen van deze vennootschap, wat voor het jaar 2017 een bedrag van 1.018.368 EUR heeft opgebracht als vergoeding voor deze winstaandelen. Dit betekent een stijging van bijna 5% ten opzichte van 2016.

Aandachtspunten voor 2018

Net als andere bedrijven die actief zijn in de luchtvaartsector, blijven de vooruitzichten in deze sector goed voor 2017.

Op 2 mei 2018 werd Asco Industries overgenomen door het Amerikaanse Spirit Aerosystems, super tier 1 leverancier van vliegtuigonderdelen, voor een bedrag van 650 miljoen USD. Door deze verkoop worden de 256 winstaandelen van de FPIM in Asco Industries terugbetaald, wat neerkomt op een bedrag van 24,3 miljoen EUR.

Asco Industries is een vennootschap die actief is in de ontwikkeling, de productie en de assemblage van complexe componenten voor de luchtvaartsector.

asco

La société wallonne des eaux (SWDE)

© Société wallonne des eaux

In de portefeuille

20,00
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

0,01%

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De SWDE ondertekende op 5 december 2017 een beheersovereenkomst, die voor 5 jaar de omstandigheden vastlegt waarin ze haar opdrachten moet vervullen.

In 2017 ging de aandacht vooral naar de wijze van financiering van haar specifieke plan voor het veiligstellen van de watervoorziening. Dankzij een EIB-lening en een subsidie van 40 miljoen EUR van het Waalse Gewest zal ze 250 miljoen EUR investeren zonder haar eigen financiële middelen aan te spreken, en dus zonder impact op de prijs van een m³ water.

De SWDE ging ook voort met de uitvoering van haar strategisch plan, dat nog steeds als doel heeft haar bedrijfskosten tegen 2020 op recurrente wijze met 29 miljoen EUR te verlagen, wat neerkomt op 20 eurocent per m³ water. De inspanningen die al 3 jaar worden geleverd, zijn goed voor 14 miljoen EUR.

Andere opvallende feiten:

- Uitvoering van een plan waardoor ze beter naar de burger kan luisteren en de elektronische contactpunten kan verbeteren,
- Uitvoering van het Diadem-project dat de aanwezigheid van substanties van geneesmiddelen meet in de wateren van de Maas. Het "projet imhotep", nog steeds met het oog op de analyse van de waterkwaliteit, heeft als doel een stand van zaken te geven wat betreft de sporen van geneesmiddelsubstanties in de hele antropogene cyclus van het water in Wallonië.

Het distributietarief bleef in 2017 ongewijzigd, waardoor de reële kostprijs voor de verdeling van het water 2,62 EUR/m³ bleef, en dat voor het 4e jaar op rij.

De FPIM blijft verbonden ten belope van 20 miljoen EUR die reeds werden vrijgegeven. Daaruit volgt dat zij nog steeds 2.000 aandelen van klasse D aanhoudt waarvan 800 werden opgevraagd. Het saldo van de 50 miljoen EUR dat het voorwerp heeft uitgemaakt van de initiële onderschrijving, de resterende 30 miljoen EUR dus, werd nog steeds niet opgevraagd. Als vergoeding voor haar participatie zal de FPIM de som van 1 miljoen EUR ontvangen.

Aandachtspunten voor 2018

- Onderhandelen over het rendement op de financiering door SOCOFE en de FPIM.
- Veiligstellen van de watervoorziening, impact van het gewestelijke schema van de waterbronnen.
- Beheersing van de bedrijfskosten// investeringscapaciteit.

De SWDE is een publiekrechtelijke rechtspersoon die werd opgericht onder de vorm van een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.

Haar 6 opdrachten, vastgelegd in een beheersovereenkomst, zijn: de kwaliteit van het water garanderen – de watervoorziening veiligstellen – de prijs van het water onder controle houden – bijdragen tot duurzame ontwikkeling – optimale dienstverlening aan de klanten – de governance van water versterken.

Ze heeft zich enkele ambities toegeëigend in de waardering van de Waalse knowhow in de sector van waterproductie en -distributie, en in de humanitaire prestaties of bijdrage aan de ontwikkeling inzake toegang tot drinkbaar water.

Sonaca

© SONACA

In de portefeuille

17,82
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

7,01 %

sonaca

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Op het vlak van de activiteit steeg de omzet van Sonaca nv in 2017 voor het zevende jaar op rij, en wel met 6,5% tot 330 miljoen EUR. Sonaca boekt een positief resultaat van 31,8 miljoen EUR.

Geconsolideerd laat de Sonaca-groep (zonder LMI) gelijkaardige resultaten optekenen. De omzet overschrijdt voor het eerst de kaap van 400 miljoen EUR (402 miljoen EUR). Het nettoresultaat van de Sonaca-groep klimt van 38,8 miljoen EUR in 2016 naar 57 miljoen EUR in 2017.

De overname van LMI in juni 2017 gooit deze cijfers echter om. Om deze transactie te financieren, brachten de aandeelhouders 100 miljoen EUR in kapitaal in (waarvan 15 miljoen EUR door de FPIM) en kenden de banken een lening van 280 miljoen EUR toe.

Verskillende factoren leidden tot een negatief geconsolideerd nettoresultaat van -35 miljoen EUR: de afstemming van de cijfers van de Amerikaanse entiteit op de Belgische boekhoudnormen, de tenlasteneming over het boekjaar van de afschrijving van de goodwill van het Amerikaanse dochterbedrijf en van de kosten in verband met de transactie, alsook het feit dat rekening moest worden gehouden met een deel van het eerste consolidatieverschil.

Deze elementen hebben weinig impact op de operationele EBITDA van de nieuwe groep, die 81 miljoen EUR bedraagt.

Aandachtspunten voor 2018

De belangrijkste uitdaging in 2018 voor de Sonaca-groep wordt de operationele integratie van het Amerikaanse dochterbedrijf.

De Sonaca-groep legt zich toe op de ontwikkeling en productie van onderdelen voor de lucht- en ruimtevaart. Ze levert aan Airbus, Embraer, Dassault en Bombardier, en is eveneens actief in leger- en ruimtevaartprogramma's.

Met de overname van het Amerikaanse bedrijf LMI Aerospace in juni 2017 werd de Sonaca-groep dubbel zo groot en zodoende de partner van alle grote vliegtuigbouwers in de wereld.

De FPIM werkte via een kapitaalsverhoging mee aan deze overname. De deelneming van de FPIM in de Sonaca-groep steeg in 2017 van 3,02% tot 7%.

Fund +

In de portefeuille

15,67
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

 20,18 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Als gevolg van diverse herschikkingen van het kapitaal van het fonds bezit de FPIM vandaag 26.164 aandelen van Fund +. Dat komt neer op 20,18%, waardoor de FPIM aanspraak kan maken op de status van lead investor. Zo zal zij de banden met het team van het fonds nog kunnen aanhalen.

Naast de opvolging van de oorspronkelijke dossiers (Novadip, Promethera, Octimet, eTheRNA en iTeos) onthouden we van 2017:

- de heel geslaagde exit uit Ogeda;
- 3 nieuwe investeringen in de bedrijven: Horama – Pept-ins en Immunic;
- de oprichting van het “Feeder Fund” dat 20 miljoen EUR zal beheren.

Aandachtspunten voor 2018

- Een koers varen die, zonder de strategische pijlers van Fund + op de helling te zetten, het fonds in staat stelt om aan de verwachtingen van de Belgische biotechsector te beantwoorden,
- Wat met de status van “lead investor”?
- De gedragslijn van het “feeder fund” in de praktijk brengen,
- Opvolging van complexere dossiers, waaronder die buiten België (Dossier Minoryx),
- Een beleid bepalen voor de niet geïnvesteerde liquiditeiten,
- Opvolging van het voorzitterschap van de heer Désiré Collen.

Fund + is een naamloze vennootschap met maatschappelijke zetel in Leuven.

Als gevolg van diverse wijzigingen die te maken hebben met de succesvolle verkoop van OGEDA, bedraagt het geplaatst kapitaal 101 miljoen EUR, bestaande uit 129.669 aandelen.

In het kader van haar maatschappelijke doel investeert zij en financiert zij ondernemingen of entiteiten die actief zijn in de biowetenschappen, met name in technologieën, de ontwikkelingen en toepassingen in dit domein. Het gaat om een ‘evergreen’ fonds.

Poort Van Dendermonde

In de portefeuille

11,99
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

0,81 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Eind december 2017 bedroeg het terug te betalen bedrag (verhoogd met interesten) 13,59 miljoen EUR, dit is bijna 380.000 EUR meer dan eind 2016.

De FPIM is nog steeds aandeelhouder van de nv Poort Van Dendermonde, de aanbestedende dienst van het project. De FPIM bezit eveneens het volgrecht en het recht van wederinkoop van haar aandeel. De aandeelhoudersovereenkomst geldt voor een periode van 7 jaar.

De FPIM heeft verschillende waarborgmechanismen, zoals een waarborg op eerste verzoek bij de nv BAM PPP Belgique.

Aandachtspunten voor 2018

Resultaat van de aangetekende bezwaren met als gevolg achterstand bij de bouw.

In april 2013 nam de FPIM deel aan de herfinanciering van het publiek-private partnercontract voor de bouw van een penitentiare instelling met 432 plaatsen in de regio Dendermonde. Dit contract werd op 23 juni 2011 ondertekend door het consortium Poort Van Dendermonde en de Regie der Gebouwen, in opdracht van de FOD Justitie.

Avantium

©AVANTIUM

In de portefeuille

9,82
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

4,50 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

In maart 2016 nam de FPIM, in overleg met PMV, deel aan een financiering in de vorm van een in aandelen converteerbaar krediet van 5 miljoen EUR, gekoppeld aan een bijkomende voorwaardelijke verbintenis tot deelneming aan een toekomstige beursgang voor 5 miljoen EUR. Deze financiering is bedoeld om een referentiefabriek te kunnen bouwen die de productie van PEF op industriële schaal en de commercialisering ervan moet valideren. De fabriek zal zich in België bevinden.

Diezelfde maand kondigde Avantium de oprichting aan van een joint venture met BASF, wereldleider in de chemie, met het oog op de bouw van deze productievestiging. De joint venture, Synvina, kwam er in oktober 2016.

In maart 2017 was er de succesvolle beursgang met een participatie van de FPIM voor een totaalbedrag van 10,6 miljoen EUR, via de omzetting in aandelen van haar krediet (en de verzamelde interesten) en de uitoefening van haar voorwaardelijke verbintenis.

Avantium zag in 2017 zijn omzet met 20,6% stijgen tot 12,5 miljoen EUR, en boekte een nettoverlies van 16,8 miljoen EUR.

Aandachtspunten voor 2018

Het echte potentieel van Avantium schuilt in het toekomstige succes van de commercialisering van PEF, waarvan de industriële toepassingen erg beloftevol zijn. Zo is het een alternatief voor PET, dat in de industrie alom aanwezig is, maar waarbij men voor de productie aangewezen is op fossiele grondstoffen.

De vaste activiteit van Avantium moet minstens op hetzelfde niveau blijven, opdat de gegenereerde cashflows in lijn zouden zijn met het financiële plan, en om het proces in de aanloop naar de bouw van de fabriek vlot te laten verlopen.

In januari 2018 maakte Avantium bekend dat de proeffase voor 24 tot 36 maanden zal worden verlengd, om de toekomstige productie te optimaliseren. Deze beslissing werd in overleg met BASF genomen. De 2 aandeelhouders van Synvina behouden hun vertrouwen in het project.

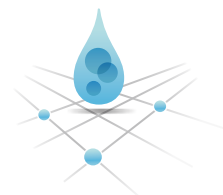
Avantium nv is een Nederlands bedrijf dat zich toelegt op de ontwikkeling en commercialisering van hernieuwbare chemische oplossingen.

De groep ontwikkelt duurzame processen en producten op basis van biomaterialen, onder meer via het gebruik van haar YXY-technologie voor de productie van PEF, een gloednieuwe kunststof (alternatief voor PET) van grote kwaliteit, gemaakt van industriële suikers van plantaardige oorsprong.

Avantium doet voorts aan geavanceerd katalytisch onderzoek en ontwikkeling voor de chemie-, raffinaderij- en energiesector.

Biocartis

BIOCARTIS

© BIOCARTIS

In de portefeuille

9,34
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

0,32 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

FPIM droeg op twee manieren bij tot de ontwikkeling van de activiteit van de beursgenoteerde vennootschap:

- Toekenning, in tandem met PMV, van een lening van 7,5 miljoen EUR tegen een rente van 7% per jaar;
- Eigenaar van 164.800 aandelen voor een totaalbedrag van 1,3 miljoen EUR.

Tijdens het boekjaar 2017 verkocht FPIM 51.800 aandelen aan een gemiddelde prijs van 11,72 EUR waarbij het een meerwaarde van 234.270 EUR realiseerde, dit om de totale blootstelling meer in lijn te brengen met de gangbare interne praktijken.

2017 was een bijzonder jaar voor Biocartis, zowel op commercieel als organisatorisch vlak, met als voornaamste drijfveer de wereldwijde uitrol en acceptatie van het Idylla systeem. Het belangrijkste in dat opzicht was de strategische beslissing om de eigen middelen te concentreren op oncologie en tegelijkertijd via partnerships de verdere uitbreiding van het Idylla testmenu te verwezenlijken. Een markante gebeurtenis hierbij was de succesvolle voorbereiding en lancering van het Idylla platform op de US markt.

Te noteren valt ook nog de komst van Herman Verrelst als nieuwe CEO, die al zijn sporen verdiend heeft als General Manager van de geneticadivisie van het Amerikaanse Agilent Technologies. Herman brengt heel wat expertise mee op het vlak van moleculaire diagnostiek en genomische precisieoncologie en is op die manier de persoon bij uitstek om Biocartis bij te staan in de versnelling van zijn wereldwijde commerciële expansie en verdere ontwikkeling.

Aandachtspunten voor 2018

Dankzij de opgehaalde funding in 2017 heeft Biocartis voldoende financiële slagkracht om zijn commerciële teams maximaal in te zetten op de verdere installatie van zijn Idylla apparatuur en de daaraan verbonden cartridges. Daarnaast wordt er zorgvuldig gewerkt aan de uitbreiding van de Companion Diagnostics portfolio in samenwerking met grote biotech bedrijven, die niet alleen bijdragen tot het genereren van omzet op korte termijn maar eveneens tot het creëren van een sterke pipeline aan toekomstige Idylla biomarkertesten..

Het Mechelse biotechbedrijf Biocartis legt zich toe op de nieuwste generatie diagnostische oplossingen met als doel de gangbare klinische testen te verbeteren ten voordele van de patiënten en artsen, betalers en de gezondheidssector.

Sinds 2014 heeft Biocartis het Idylla-systeem, een volledig geautomatiseerd moleculair diagnosticaplatform, op de markt gebracht, dat resultaten aflevert binnen een termijn van 2 uur. Hierdoor combineert Idylla het voordeel van een snelle, gebruiksvriendelijke en uiterst accurate klinische diagnose op basis van nagenoeg elk biologisch staal (tumorweefsel, bloedplasma) in nagenoeg elke omgeving. Biocartis sleutelt voortdurend aan de verdere ontwikkeling en commercialisatie van zijn portfolio moleculaire testen, in het bijzonder in het domein van de oncologie, het snelst groeiende segment in de wereldwijde markt van de klinische testen.

Fidentia BeLux Investments

Fidentia BeLux Investments is een vastgoedfonds dat wordt beheerd volgens de onderstaande principes:

- Investering in buildings die vooral als kantoorruimte dienen;
- De gebouwen moeten gelegen zijn in België en Luxemburg;
- De gebouwen moeten op termijn gecertificeerd zijn als groen gebouw;
- De investering in het gebouw wordt per geval geschat en moet tussen 10 en 30 miljoen EUR liggen;
- Het fonds investeert vanaf het ontwerp en de constructie van het gebouw of om een bestaand gebouw te verbeteren;
- Het rendement dat aan de participatie vasthangt, bedraagt jaarlijks 3,25% op het gehele geïnvesteerde bedrag (dit is jaarlijks 6,5% op het gedeelte van 50% dat wordt gevormd door de achtergestelde leningen). Het saldo van het rendement is gekoppeld aan de realisatie van meerwaarden op de gebouwen in portefeuille (vooropgestelde TRI van 10%).

In de portefeuille

9,15
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

14,32 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De FPIM investeerde in het project Fidentia BeLux Investments SCA voor een bedrag van +/-10 miljoen EUR, volgens een gemengde formule Equity-Lening zoals bij het model van Fidentia Green Buildings. In 2017 kwamen er nieuwe investeerders in het fonds, waardoor het een kritieke massa kon bereiken en de participatie van de FPIM daalde van 21,33% tot 14,32%. Er zijn geen kapitaalsverhogingen meer gepland. Het fonds telt momenteel 7 investeerders voor een opgehaald bedrag van 66,7 miljoen EUR.

Aandachtspunten voor 2018

- Evolutie van de yields en de nodige acties implementeren in dat opzicht;
- Moeilijk om kwaliteitspanden te vinden, vooral in het Groothertogdom.

Het fonds wil zijn blootstelling kunnen spreiden over verschillende gebouwen in België en Luxemburg (ongeveer 50/50 tussen beide landen) en zijn knowhow inzake groene gebouwen uitspelen. Eind 2017 had het in zijn portefeuille de gebouwen Solaris en Plaine, in Brussel, en het gebouw Jans, in Luxemburg.

A Capital China Outbound Fund (Spiegelfonds)

In de portefeuille

8,10
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

50 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Na een eerste investering in Bang & Olufsen stapte het Spiegelfonds in mei 2014 in het kapitaal van Viadeo SA, ook voor een bedrag van 5 miljoen EUR.

In november 2015 werd 2,5 miljoen EUR geïnvesteerd in Sunpartners Technologies, actief in de sector van vernieuwende energie met de ontwikkeling van onder meer zonne-energie absorberende glasoppervlakken. Sunpartners Technologies wordt als een Belgisch project beschouwd gezien de aanwezigheid van Belgische family offices in het kapitaal van de onderneming.

Een tweede Belgisch project werd in 2016 afgerond met een instap in het kapitaal van Epigan, dat zich toelegt op halfgeleiders en gevestigd is in Hasselt.

Met 4 investeringen (waarvan 2 Belgische) heeft het Spiegelfonds zijn volledige kapitaal geïnvesteerd.

Aandachtspunten voor 2018

Het Spiegelfonds kan als volledig geïnvesteerd worden beschouwd. Belangrijke kostenverminderingen werden doorgevoerd in het beheer van het fonds, dat zich nu in een exclusief exitscenario bevindt.

In 2007 sloot de Belgische regering met de FPIM een protocol om samen met China Investment Corporation (CIC), het grootste Chinese overheidsfonds, een 'spiegelfonds' van het CBDEIF (zie elders in dit jaarverslag) op te richten.

Dit spiegelfonds is bedoeld om te investeren in Europese en Belgische ondernemingen met een sterk groeipotentieel in China en Europa.

Het in 2012 ingebrachte kapitaal van 17 miljoen EUR blijft onveranderd, met als investeerders China Investment Corporation (CIC) en de FPIM.

Fortino Capital I Arkiv

In de portefeuille

6,42
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

10,82 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

In december 2016 schreef de FPIM in op de laatste kapitaalverhogingsronde van Fortino Capital Arkiv, tegen de voorwaarden van de vorige rondes, voor een bedrag van 8,25 miljoen EUR, goed voor 10,82% van het fonds.

De bedragen van het fonds, met een kapitaal van 76,25 miljoen EUR, waren eerst uitsluitend bestemd voor investeringen, en de beheerskosten werden apart aan de aandeelhouders gefactureerd. In september 2017 werd beslist om deze praktijk te veranderen en de beheerskosten door het fonds zelf te laten betalen. Daartoe werd het kapitaal van Fortino verhoogd, zonder uitgifte van nieuwe aandelen, tot 80,15 miljoen EUR. Het percentage aandelen dat de FPIM bezit, is dus niet gewijzigd. De provisies van 2017 die de aandeelhouders al aan de beheerder hadden betaald, werden opnieuw in het fonds opgenomen.

In 2017 werden twee extra deelnemingen aan de portefeuille toegevoegd, wat hun aantal op 13 brengt. Het gaat om BuyBay (Nederland/logistieke diensten voor e-commerce) en Aproplan (België/digitalisering van bouwprocessen), waarin respectievelijk 4 miljoen EUR en 0,9 miljoen EUR geïnvesteerd werd. Het saldo werd in 2017 aangewend voor vervolginvesteringen.

Er waren ook twee desinvesteringen (Enplug en Unified Post) voor een totaalbedrag van 3,05 miljoen EUR (winst van 500.000 EUR), dat al opnieuw in het fonds werd gestopt.

Aandachtspunten voor 2018

Fortino Capital Arkiv is een gesloten fonds met een kapitaal van 80,15 miljoen EUR dat voor 74% werd vrijgegeven. Dat percentage is vrijwel volledig geïnvesteerd, met uitzondering van de vervolginvesteringen.

De voorbereiding met het oog op eventuele interessante desinvesteringen wordt dus een aandachtspunt voor het team. Eventueel mag men zich ook verwachten aan een opvolgingsfonds, rekening houdend met de goed gevulde pipeline.

Fortino Capital I Arkiv is een investeringsfonds dat werd opgericht op initiatief van Duco Sickinghe, voormalig CEO van Telenet. Het investeert in technologiebedrijven met een sterk groeipotentieel en in ondernemingen die een digitale transformatie ondergaan, vooral in de Benelux.

Het fonds zag begin 2016 het licht. Het werd opgericht voor een periode van 10 jaar, met mogelijkheid tot verlenging voor twee periodes van een jaar. De investeringsfase loopt begin 2020 af.

FORTINO
CAPITAL

Datang-FPIM Venture Capital Fund

In de portefeuille

5,56
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

45 %

大唐電信

大唐电信科技产业集团
DATANG TELECOM TECHNOLOGY & INDUSTRY GROUP

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Het Datang-FPIM-fonds investeerde reeds in een eerste Belgisch project Let's Face (6 miljoen RMB), in de vennootschap Rongbang Computer Science (20 miljoen RMB) en in Zhongtian Green Tech. Co. (10 miljoen RMB). Tevens werd een MOU afgesloten met het Belgische Energy Vision ten belopen van 20 miljoen RMB.

De intrede van Ginkgo, een Belgische beleggingsmaatschappij, in Let's face heeft een gewijzigde strategie voor gevolg gehad, met als resultaat een situatie van inactiviteit die evenwel nog kan leiden tot een doorstart binnen dezelfde of een andere activiteit.

Zowel Rongbang als Zhongtian zijn veelbelovend. Beide bedrijven ambiëren een beursgang.

2016 en de eerste helft van 2017 werden gekenmerkt door het feit dat de Datang Group door de Chinese autoriteiten werd doorgelicht conform de audits die op alle Chinese State Owned Companies worden doorgevoerd. De audit werd uiteindelijk pas half 2017 afgerond.

Het effect van deze audit op het Datang-FPIM-Fonds is van aard geweest dat, binnen de geldende Chinese regels, het Fonds geen nieuwe investeringen mocht realiseren gedurende de aan de gang zijnde audit.

Aandachtspunten voor 2018

Het feit dat de audit is afgerond, betekent dat het Fonds in 2018 terug kan overgaan tot effectieve investeringen. Het Datang fonds is dan ook bijzonder actief in de sourcing van nieuwe projecten. Bijzonder veelbelovende hightechprojecten, waaronder meerdere Belgische, bevinden zich in de pipeline.

In mei 2011 besliste de FPIM, na repatriëring van de initiële investering van 8.5 miljoen EUR, om een deel van de dividenden uitgekeerd door het CBDEIF te herinvesteren in de oprichting van een durfkapitaal-fonds met Datang Telecom industry Group. Dit fonds is sinds 5 juni 2012 operationeel.

Het kapitaal van dit fonds bedraagt 100 miljoen RMB (12,5 miljoen EUR), waarvan 45 miljoen RMB voor rekening is van de FPIM en 55 miljoen RMB van DATANG Capital.

In tegenstelling tot het CBDEIF, focust het Datang-FPIM-fonds zich op investeringen in kmo's die zich in een vroeg stadium van ontwikkeling bevinden en die bij voorkeur actief zijn in de telecommunicatie- of in de spitstechnologiesector.

IRE ELiT

In de portefeuille

5,25
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

 49,91%

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Eenheid “Services” - BUS

Het nettoresultaat van de eenheid ging in 2017 opnieuw vooruit (+ 15,7% tegenover 2016) en lag 39% boven de budgettaire verwachtingen (nettoresultaat van 1.195.000 EUR tegen 860.000 EUR in het budget).

Alle beheersindicatoren werden in 2017 nauwlettend en met succes gevolgd door de beheersorganen van de vennootschap, in overeenstemming met haar managementsysteem. De verbetering zet zich door:

- Meer dan 60% van de omzet van de eenheid komt van externe klanten.
- De omzet van analyses voor klanten buiten IRE en het FANC is in 2017 nog verdubbeld, onder meer door het uitvoeren van metingen in het kader van het ontmantelingsplan voor gebouw B14.
- De laboratoria verdubbelden hun aantal klanten in 2017.
- De analyses in het kader van de Waterrichtlijn zijn gestart en eind 2017 werd een partnership ondertekend met de SWDE (waarin de FPIM eveneens geïnvesteerd heeft).
- De audit voor de overgang naar de versie 2015 van de ISO-9001-norm werd met succes doorlopen.
- De klantentevredenheidsgraad is behoorlijk en de Net Promotor Score (maatstaf voor het meten van de klantenloyaliteit) bedraagt 3,8/4 (94%).
- In 2017 werden 9 kandidatuur- en offertedossiers overgemaakt, maar het percentage goedgekeurde dossiers lag onder de doelstellingen (33% vs > 40%).

De vennootschap heeft als doel het onderzoek naar, het produceren en commercialiseren van radiofarmaceutische en aanverwante producten, de radiologische analyse en de karakterisering van radioactief afval, de expertise en het beheer van radioactief afval, inclusief de ontmanteling van radioactieve bronnen, alsook de studie van de radiologische monitoring (terreinbewaking lucht-water-bodem).

Zij concentreert haar activiteiten rond 2 operationele eenheden: de eenheid “Services” of B.U.S. (Business Unit Services) en de eenheid radiofarmaceutische producten..

Radiofarmaceutische eenheid

In 2017 was er vooral het volgende positieve nieuws voor de vennootschap IRE-Elit:

De omzet verdubbelde in vergelijking met 2016, maar lag toch onder de verwachtingen.

De beoordeling van de strategie van IRE ELiT door McKinsey bevestigde de interesse voor de verbinding van koude moleculen met de radioactieve molecule en het potentieel in de theranostiek. Er werd dan ook naar alle vormen van partnerships gezocht met innovatieve bedrijven (overnames, licenties, financiering van R&D-programma's of klinische proeven, enz.), waardoor het eigen vermogen van de vennootschap flink verhoogd moest worden.

Er werd een partnership- en exclusieve distributieovereenkomst gesloten op het Amerikaanse grondgebied met Cardinal Health, een belangrijke speler in medische instrumenten (net als Johnson & Johnson, Meditronix, GE, Siemens en Philips). De afdeling "Nuclear Pharmacy Service" van dit bedrijf beschikt over 35 cyclotrons en 170 apotheken, ondersteund door een doeltreffend verkoopteam (65 verkopers), die zodoende toegang verschaffen tot 95% van de Amerikaanse ziekenhuizen.

Er werd een **contract gesloten met de onderneming Curium voor de levering van Germanium**, waardoor de aanvoer voor de periode 2018-2022 kon worden veiliggesteld.

De Raad verleende zijn goedkeuring aan een **nieuw Businessplan** dat voor analyse aan de aandeelhouders van de vennootschap moet worden voorgelegd.

In 2017 werden voor het te financieren bedrag van 4.278.000 EUR de volgende middelen aangewend:

- verhoging van het overbruggingskrediet van IRE met 1.500.000 EUR, wat het totale bedrag daarvan op 3.500.000 EUR bracht op 30.10.2017,
- gebruik van ongeveer 2.500.000 EUR aan kasmiddelen over 2017.

Het kapitaal van de vennootschap IRE-Elit kwam op 31/12/2017 uit op 21,5 miljoen EUR. De overgedragen verliezen van de vorige boekjaren bedragen 13,38 miljoen EUR, en het verlies van het boekjaar wordt 4,08 miljoen EUR. Dat brengt het totale eigen vermogen op 4,03 miljoen EUR op 31/12/2017.

Aandachtspunten voor 2018

- Voor de BUS-activiteit: zich een specifiek imago aanmeten, want Ire-Elit krijgt het profiel van een biotechbedrijf.
- Voor de radiofarmacie-eenheid zal het aantreden van een nieuwe CEO en van een COO belangrijk zijn voor de uitvoering van het nieuwe Businessplan. Daarvoor zal er ook nood zijn aan een herfinanciering van de activiteiten, met of zonder het aantrekken van nieuwe externe financiële partners. Voor de voortzetting van de activiteiten is het van essentieel belang dat de eenheid toestemming krijgt om de generator Gallium op de markt te brengen. Als ten slotte de gesprekken met bezitters van koude moleculen van het PSMA-type tot een goed einde worden gebracht, zal de vennootschap kunnen groeien en financieel stabiel worden.
- Begin 2018 ging de FPIM akkoord met de omzetting van haar lening aan de vennootschap voor een bedrag van 3 miljoen EUR.

Performa Cleantech Investment Fund – Brazilië

In de portefeuille

5,05
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

14,71 %

 performa
INVESTIMENTOS

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

2017 was een overgangsjaar in Brazilië. Na 3 jaar van recessie zijn de belangrijkste economische indicatoren zoals de inflatie en de rente in 2017 gestabiliseerd.

Door deze verbetering van de economische situatie konden nieuwe investeringsprojecten worden opgezet (Mandae, UniTecVerde, Unicoba en NeoGas) en kon de deelneming van het Fonds Performa in Global Yeast, een Belgische pionier in de fermentatie van ethanol van de tweede generatie, versterkt worden.

PMV, het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB) en het Gemma Frisius Fonds (KUL) hebben eveneens in deze onderneming geïnvesteerd.

Aandachtspunten voor 2018

Brazilië zou in 2018 de inflatie onder controle moeten houden en de rente verder verlagen, wat tot gunstige groeivoorzichten voor de komende jaren zou leiden.

De volatiliteit van de Braziliaanse real tegenover de euro blijft evenwel een bedreiging voor deze deelneming van de FPIM.

In januari 2013 besliste de FPIM om 25,9 miljoen BRL te investeren in een investeringsfonds actief in de sectoren van energie-efficiëntie en de behandeling en het beheer van afvalwater en vaste afvalstoffen in Brazilië (het 'Performa-fonds').

Dit fonds legt zich toe op investeringen in innovatieve bedrijven die zich in de opstartfase bevinden en waarvan een aanzienlijke return op investment mag worden verwacht.

Het onderschreven kapitaal van het Fonds Performa bedraagt in totaal 175,9 miljoen BRL, met een meerderheidsinbreng van de BNDES, de nationale Bank voor economische en sociale ontwikkeling van Brazilië, als partner van de FPIM.

Comet Sambre – Comet Traitements

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Comet Sambre sluit 2017 af met een winst van 2,2 miljoen EUR voor een balanstotaal van 88,5 miljoen EUR.

Deze bedragen resulteren onder meer uit de volgende elementen:

- Het eigen vermogen daalt als gevolg van de kapitaalvermindering in de loop van het jaar met 5,5 miljoen EUR, en de schulden ten aanzien van de SRIW en de FPIM worden geleidelijk terugbetaald;
- Ondanks een omzetgroei van 29% tegenover 2016 (183 miljoen EUR tegen 142 miljoen EUR in 2016) ligt de bedrijfswinst lager dan het jaar voordien. Dit komt vooral door de stijging van de aankoopkosten van goederen, van de vervoerkosten en van het aantal werknemers (toegenomen personeelskosten).

De export doet het goed: begin 2018 werd bijvoorbeeld een eerste boot geleverd aan een Indische klant.

Rekening houdend met de kapitaalvermindering door terugbetaling aan de aandeelhouders zal voor het boekjaar 2017 geen dividend worden uitgekeerd.

Comet Traitements sluit 2017 af met een winst van 3 miljoen EUR (stijging tegenover 2016) en een balanstotaal van 42,5 miljoen EUR. Comet Traitements zag net als Comet Sambre zijn eigen vermogen dalen en de uitstaande schulden afnemen (min 6%).

De omzet van 2017 is 12 miljoen EUR hoger dan in 2016, mede door de groei van de uitgaande volumes en de gestegen prijzen van non-ferrometalen en kunststoffen. Net als voor Comet Sambre zijn de gestegen vervoerkosten en de toename van het aantal werknemers de factoren die een negatieve impact hebben op de bedrijfswinst. We verheugen ons over de groei van de productiebalansen voor alle eenheden, het aantrekken van nieuwe klanten/markten voor de styreenfracties en het heropstarten van de "pilooteenheid" voor productie van mineralen.

De vennootschap zal evenmin overgaan tot de uitkering van een dividend als gevolg van de kapitaalvermindering met 3 miljoen EUR.

Aandachtspunten voor 2018

In 2018 zal **Comet Sambre** bijzondere aandacht moeten schenken aan de volgende aspecten:

- Diversificatie van de klanten, zowel op Europees vlak (minder afhankelijk ten overstaan van Riva) als voor de export (verder gaan dan Turkije => India, China enz....),
- Heraanleg van voorraden,
- Offerteaanvraag recupel,
- Investering aluminiumgieterij,
- Impact van de beslissingen van de VS over de handelsbeperkingen en –sancties tegenover een aantal landen,
- Nieuwe emissienormen voor maalmachines.

Comet Sambre is een vennootschap die actief is in het malen en in de recyclage van ferro- en non-ferro-metalen ter voorbereiding en commercialisering van secundaire grondstoffen die bestemd zijn voor de staal- en metaalindustrie. Zij heeft eveneens exportactiviteiten die zij uitvoert vanaf haar aanwezigheid in kust- en riviergebieden. De belangrijkste exportsite is gelegen te Obourg, alwaar zij beschikt over één van de grootste maalmachines van Europa.

Comet Traitements is een vennootschap die actief is in het verwerken en opwerken van shredderafval en ander industrieel afval. Zij heeft technieken en procedures ontwikkeld die toelaten om batch, bestemd om te worden verkocht, te verrijken via procedures van deeltjesconcentratie en het opwerken van plasticen (extrusie of distillatie) en mineralen. Zij neemt tevens deel aan programma's opgesteld door het Waals Gewest (katalytisch kraken via het Phoenix-project en "Reverse Metallurgy").

De FPIM heeft een deelname van ongeveer 7% in elk van deze vennootschappen en heeft hen leningen toegekend voor een totaalbedrag van 7,5 miljoen EUR. Het aandeelhouderschap van de FPIM is in de loop van 2017 niet veranderd. De FPIM heeft echter in 2017 beslist om een bijkomende lening van 2 miljoen EUR toe te kennen voor de financiering van het Biolix-project van de vennootschap Comet Traitements.

cometsambre

In de portefeuille

4,97
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

 7,03 %

In de portefeuille

2,56
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

 7,26 %

comet traitements

Voor **Comet Traitements** zal in 2018 bijzondere aandacht moeten gaan naar de volgende elementen:

- Uitbreiding van het verkoopteam in de sector van metalen,
- Toepassing van de processen die de kwaliteit van de partijen nog verbeteren, een conditio sine qua non om de markten te kunnen betreden,
- In het kader van het Phoenix-project, valideren van de kwaliteit van siloxaanvrije brandstof voor toepassing in cogeneratiemotoren,
- Absenteïsme,
- Resultaat van de karakterisering van de partijen te verwerken grondstoffen uit Brazilië, om de marges te valideren.

Belgian Anchorage

In de portefeuille

4,96
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

2,92 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De FPIM stortte de som van 4.994.842,23 EUR om 51.669 aandelen van BA (totaal aantal aandelen van BA: 1.769.084), dit is 2,9% van het kapitaal van de vennootschap, te verwerven bij bestaande aandeelhouders.

De terugkoopprijs werd in samenspraak met de SRIW vastgelegd op 96,67 EUR/aandeel van BA. De FPIM stemde in met het Inwendig Reglement dat de financiële rechten van de aandeelhouders van BA bepaalt.

De vennootschap verkocht in 2017 geen IBA-aandelen, maar door de uitoefening van opties van het personeel bedraagt haar aandeel in het kapitaal van IBA 20,71%.

Belgian Anchorage betaalde zijn schuld ten aanzien van Belgian Leverage terug ten belope van 760.000 EUR. Het saldo van 1,83 miljoen EUR blijft rente opbrengen tegen het tarief van 5%. Deze rente wordt gekapitaliseerd.

De vennootschap nam akte van een waardevermindering op de IBA-aandelen, wegens de gekozen schattingsregels en gezien de schommelingen van de beurskoers. Hierdoor laat zij een verlies van 82 miljoen EUR optekenen.

Aandachtspunten voor 2018

Rekening houdend met de opdracht van de vennootschap blijft zij afhangen van:

- Liquiditeit van het effect (onverminderd het bestaan van een interne ruilbeurs);
- Resultaten van IBA en de bijhorende gevolgen ervan op de beurskoers en de dividenduitkeringcapaciteit;
- Gewicht van de schuld die aan Belgian Leverage moet worden terugbetaald.

De cvba Belgian Anchorage (BA) bezit en beheert voor rekening van de oprichters en de kleine Belgische beleggers 20,71% van de aandelen van IBA, om de Belgische verankering ervan te waarborgen.

De vennootschapszetel bevindt zich te Sint-Pieters-Woluwe.

Het verwachte jaarlijkse rendement hangt af van de door IBA uitgekeerde dividenden, maar wordt vastgelegd op minimaal 2% per jaar.

In de portefeuille

4,84
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

 10,57 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Sinds 2014 investeerde de FPIM in totaal 7,5 miljoen EUR in ASIT, waardoor ze 10,6% van het kapitaal van de vennootschap in handen had. De FPIM zag haar aandeelhouderschap eind 2017, begin 2018 veranderen. Ze had namelijk 10.000 ASIT-aandelen voor 3,48 EUR/aandeel verkocht, om haar nogal ruim bevonden blootstelling aan één biotechbedrijf af te bouwen. Na de fundraising van februari 2018 die 13,8 miljoen EUR opbracht tegen een koers van 3,83 EUR/aandeel, bestaat het kapitaal van de vennootschap nu uit 16.827.023 aandelen. De FPIM bezit daarvan 1.353.243 stuks, oftewel 8,2%. Zij is nu niet langer de eerste aandeelhouder van de vennootschap.

Van de belangrijke gebeurtenissen van 2017 onthouden we vooral de volgende:

- De fase 3-studie van de indicatie 'rinitis' leidde niet tot een daling van de symptomen met 20%, beschouwd als de drempel om te kunnen spreken van klinische winst. Dit resultaat woog op de financiële verwachtingen van de vennootschap;
- Dat nieuws, samen met het einde van de lock-up periode die was verbonden aan de beursgang van mei 2016, woog op de beurskoers van de vennootschap. Daarom vond de voornoemde kapitaalsverhoging plaats;
- Wat betreft de indicatie 'mijtachtigen', besliste de vennootschap om het onderzoek op te schorten, onder meer om een nieuw kandidaat-product te kiezen voor de beoogde profielen;
- De vennootschap kreeg de bevestiging dat het Waalse Gewest een subsidie van 6 miljoen EUR toekent;
- Gerd Zettlemeissl volgde Béatrice De Vos op als Voorzitter van de raad van bestuur en Marie Etienne Pinelli nam haar functie op als Medical Operations Director.

Aandachtspunten voor 2018

- De financiële middelen onder controle houden, onder meer met het oog op de tweede schijf van uit te oefenen warrants in het kader van de versterking van het eigen vermogen, om de financiering te garanderen van een programma waarmee de hoofddoelstelling van fase III in de indicatie rinitis bereikt kan worden;
- De door de aandeelhouders gewenste veranderingen doorvoeren in de governance;
- Blijven toezien op de stabiliteit en kwaliteit van de productie;
- Een nieuwe CFO aantrekken en de waardevolle elementen binnen de vennootschap houden;
- Eventuele klinische validatie van een CPT

ASIT Biotech nv is een beursgenoteerd biofarmaceutisch bedrijf dat actief is in klinisch onderzoek en in de ontwikkeling en commercialisering van nieuwe immunotherapeutische geneesmiddelen voor respiratoire en voedselallergieën op basis van het technologieplatform ASIT+™ (Improved Antigen Specific Immunotherapy).

De techniek steunt op een complexe segmentatie van moleculen om het zuiverste eiwit te extraheren, i.e. de peptidesequentie die de kenmerken van het eiwit behoudt zonder een massaffect te veroorzaken dat een allergische reactie opwekt, en dat terwijl het immuunsysteem geactiveerd wordt.

ASIT Biotech is begonnen met de ontwikkeling van een eerste product voor de immunotherapie van allergische rinitis tegen graspollen (gp-ASIT+™). Onder het platformconcept ontwikkelt het ook andere allergene immunotherapieën (mijtachtigen – koemelk – pinda's ...).

Safran Aero Boosters

In de portefeuille

4,75
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

1,78 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Bij Safran Aero Boosters volgen de jaren mekaar op en lijken ze ook op mekaar. De omzet 2017 stijgt opnieuw om uit te komen op 732 miljoen EUR, een groei van 8% in vergelijking met 2016. Het bedrijfsresultaat bedraagt 123 miljoen EUR, dit is 17% van de omzet.

Safran Aero Boosters sluit het boekjaar af met een nettoresultaat van 121 miljoen EUR (16,5% van de omzet), tegen 117 miljoen EUR in 2016.

De FPIM ontving opnieuw een dividend van 9,5 EUR / aandeel, voor een bedrag van 1,29 miljoen EUR.

De werkgelegenheid blijft toenemen met 1.550 personen ingeschreven in 2017, tegenover 1.476 in 2016.

Aandachtspunten voor 2018

Door de intrede van nieuwe, performantere vliegtuigen bij de twee grote vliegtuigbouwers in de wereld, en de aanhoudende groei van het mondiale vliegverkeer, zal de productie in de luchtvaart op een hoog peil blijven, ook al valt door het onzekere economische klimaat (groei en olieprijs) te vrezen dat de markt een terugval zal kennen.

De algemene context blijft evenwel lastiger in de sector van regionale en zakenvliegtuigen en jumbojets.

De verwachte resultaten voor Safran Aero Boosters blijven op middellange termijn goed.

Safran Aero Boosters (voorheen Techspace Aero) is actief op het vlak van aandrijving en systemen voor energieoverdracht alsmede vloeistoffen voor toepassing in vliegtuigen of ruimtetuigen.

De vennootschap voorziet tevens in ingenieursdiensten, ondersteuning en studies.

De FPIM bezit 1,78% van de aandelen van Safran Aero Boosters.

Épimède

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De FPIM heeft aanvankelijk op 2.000 aandelen ingetekend voor een bedrag van 1 miljoen EUR en in 2016 een bedrag van nog eens 1 miljoen EUR vrijgegeven. Voorts heeft de FPIM bij de instap in het kapitaal van BNP Paribas Fortis haar aanwezigheid in het fonds met 80 aandelen verhoogd, met het oog op de pariteit van alle investeerders in het kapitaal van het fonds, namelijk 20%. Ze bezit momenteel dus 2.080 aandelen van het fonds, samen met de andere aandeelhouders, namelijk Meusinvest, L'intégrale, BNP Paribas en Ethias.

De FPIM heeft er ook mee ingestemd om een lening van 4 miljoen EUR toe te kennen.

In 2017 werden de kasmiddelen van het fonds verhoogd, om op ruimere schaal in te spelen op de interesse die het losweekt. Het zal onder meer beschikken over nieuwe leningen voor een totaalbedrag van 5 keer 4 miljoen EUR, ingebracht door elk van de 5 aandeelhouders van het fonds.

In 2017 draaide de activiteit van de onderneming rond de volgende drie krachtlijnen:

- Opvolging van de participaties in Diagenode nv, Novadip nv en ASIT Biotech nv
Novadip nv en Diagenode nv kenden in de betreffende periode een positieve evolutie, conform het businessplan dat voorafging aan de investering van Epimède in deze vennootschappen.
ASIT Biotech nv ondervond de impact van een klinische proef van fase 3, waarna het niet onmiddellijk toestemming kreeg om zijn eerste kandidaat-vaccin op de markt te brengen, alsook van het einde van de lock-up periode die volgde op de introductie van de vennootschap op Euronext (mei 2017). Epimède liet evenwel zijn vertrouwen in de vennootschap blijken, door deel te nemen aan de herfinanciering ervan bij de fundraising die plaatsvond in februari 2018.
- Nieuwe investering in Lasea Engineering nv
LASEA is een technologiebedrijf uit het Centre Spatial de Liège. Het biedt geavanceerde laseroplossingen die beantwoorden aan de behoeften van ondernemingen met in hun productielijnen eenheden voor microbewerking, lassen van kunststof, markering of oppervlaktebehandeling.
Epimède besliste om 2.750.000 EUR te investeren in het kapitaal van de onderneming.
- Analyse van nieuwe investeringskansen
Het managementteam van Epimède wijdde zich het afgelopen boekjaar aan de analyse van een dertigtal investeringsmogelijkheden. Naast de investering die werd doorgevoerd in Lasea, werden zes grondige due diligences aangevat, die intussen uitmondde in een investering in de vennootschappen Oncoradiomics en Ncardia.

Aandachtspunten voor 2018

- Verdere diversificatie van de portefeuille (analyse aan de gang van dossier Endo Tools, Wishbone en Sequana medicals);
- Situatie van het eigen vermogen;
- Verminderen van het risico dat is verbonden aan het dossier ASIT Biotech (evolutie van governance).

In de portefeuille

4,23
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

20 %

De vennootschap Epimède werd op 15 juli 2015 opgericht als private PRIVAK naar Belgisch recht voor een periode van 12 jaar. Dit fonds heeft als opdracht te investeren in risicokapitaal van kleine en middelgrote technologiebedrijven uit vooral het Waalse Gewest, door hen de kans te bieden om dankzij de geïnvesteerde fondsen te groeien. De volgende sectoren moeten in deze context voorrang krijgen: computertechnologie, informatietechnologie, biotechnologie, gezondheidstechnologie, ingenieurswetenschappen, cleantech en diensten aan ondernemingen.

Het geplaatst kapitaal bestaat uit 10.400 aandelen die een bedrag van 10.400.000 EUR vertegenwoordigen.

Naast hun inbreng in het kapitaal van de nv Epimède heeft elke aandeelhouder zich bereid verklaard een lening aan de vennootschap toe te kennen. Het totale bedrag van de onderschreven fondsen is tot op heden dan ook 30 miljoen EUR, verhoogd met de 20 miljoen EUR die in 2017 werd toegekend in de vorm van leningen.

Er is een nauwe samenwerking met de universiteit van Luik.

Épimède
Your partner for growth

Miracor Medical

© MIRACOR

In de portefeuille

4,00
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

5,57 %

miracor
medical

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De FPIM nam deel aan de financieringsronde die gepaard ging met de uitgifte van effecten van Categorie D, waaraan onder meer de volgende rechten zijn verbonden: liquidation preference right – clause tegen verwatering – recht van voorkoop.

Ze zorgde voor zowel equity als een lening, wat de volgende impact heeft op haar financiële situatie:

- Als gevolg van de kapitaalverhoging van september 2017 bezit ze 4.522.480 effecten van de vennootschap, oftewel 5,57% van haar kapitaal (investering van 2 miljoen EUR). De andere grote aandeelhouders zijn: SRIW – MING – Zoll – EarlyBird en Delta Partners;
- De FPIM kende eveneens een lening voor een bedrag van 2 miljoen EUR toe met de volgende kenmerken:
  - Rente euribor 7 jaar + 2%
  - 2 jaar vrijstelling van terugbetaling
  - Een schijf van 1 miljoen EUR is converteerbaar met een discount van 10%
  - De FPIM kreeg 200.000 warrants die bij iedere toekomstige kapitaalverhoging kunnen worden uitgeoefend.

Samen met de andere publieke institutionele investeerders mag de FPIM:

- een waarnemer voorstellen,
- evenals een onafhankelijke bestuurder in de huidige persoon van de heer Christian Homsy.

Aandachtspunten voor 2018

- EEG-markering;
- Artsen overtuigen van het toepassen van de technologie dankzij een hogere levenskwaliteit voor de patiënt post-traumatisme (gerandomiseerd onderzoek);
- Marketing.

De nv Miracor was in Oostenrijk gevestigd en verhuisde haar activiteiten naar België (provincie Luik).

Het bedrijf is actief in de sector van de zogenaamde 'Medical Devices'. Het ontwikkelde meer bepaald een techniek die gebruikt wordt in het kader van hartinfarcten en ervoor zorgt dat er in de linker hartkamer minder hartcellen afsterven. Zo voorkomt men een nieuwe hartstilstand die optreedt bij 25% van de behandelde patiënten. De techniek heet PiCSO (Pressure Controlled Intermittent Coronary Sinus Occlusion).

© NCARDIA

In de portefeuille

4,00
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

13,27 %

Ncardia produceert hartspiercellen of cardiomyocyten. Die kunnen onder meer worden gebruikt om de safety/toxicity/efficacy te meten van nieuwe moleculen die de Farmagroepen produceren. Door deze technologie hoeft niet te worden teruggegrepen naar het dierenmodel. Ncardia startte onlangs met de ontwikkeling van zijn eigen moleculen, door bestaande moleculen te herpositioneren in indicaties in de cardiologie.

Onder de aandeelhouders vinden we Vesalius, SRIW, PMV innovation quarter en Sambrinvest. Het kapitaal van de vennootschap bestaat uit 309.022 aandelen, en de FPIM bezit 41.000 aandelen van Ncardia: 24.000 van categorie A en 17.000 van categorie B. Aan die laatste zijn 10 warrants tegen verwatering verbonden, nadat in de loop van 2017, achtereenvolgens in januari en augustus, 4 miljoen werd geïnvesteerd. De FPIM bezit dus 13,3% van het kapitaal van Ncardia.

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De FPIM investeerde in 2017 dus 4 miljoen EUR in de ontwikkeling van Pluriomics dat intussen Ncardia heet. Ze heeft zoals aangegeven 13,3% van het kapitaal van de vennootschap in handen.

Het gamma producten werd groter, vermits de vennootschap producten aanbiedt in de vorm van plaatjes/chips die klaar zijn om getest te worden. Zo hoeven de te testen cellen, die vroeger in vloeibare vorm ontvangen werden, niet geconditioneerd te worden.

Dankzij de samenwerking met de Duitse concurrent Axiogenesis, heeft de vennootschap nu de financiële middelen die nodig zijn om in 2020 break-even te worden.

Aandachtspunten voor 2018

- De activiteiten van de vennootschap uitbouwen, onder meer in termen van jobs, op de site van Gosselies;
- Het aanbod verder uitbreiden met verschillende vernieuwende celtests voor het hart, het centrale zenuwstelsel en de bloedvaten. Eigen moleculen ontwikkelen door bestaande moleculen te herpositioneren in nieuwe indicaties.

De vennootschap is gevestigd in het Biopark van Gosselies en heeft bijkantoren in Nederland, Duitsland en de Verenigde Staten. Ze werd in 2014 opgericht onder de naam "Pluriomics" en in december 2017, na de kapitaalverhoging die tot stand kwam via een samenwerking met het Duitse bedrijf Axiogenesis, omgedoopt tot Ncardia.

De vennootschap ontwikkelde een proces voor de productie van geïnduceerde pluripotente stamcellen (iPSC). Geïnduceerde pluripotentie is het "herprogrammeren" van een gedifferentieerde cel in een stamcel, door het reactiveren van de expressie van de genen die verbonden zijn aan het embryonale stadium (pluripotente stadium). Er is aangetoond dat verschillende soorten menselijke cellen kunnen worden geherprogrammeerd in pluripotente stamcellen, zoals de huidcellen, de bloedcellen, enz. Dit zou het bewijs zijn van het universele karakter van de geïnduceerde pluripotentie, en dus van het feit dat ze kan worden ingezet voor verschillende toepassingen (spieren, hart, neuronen).

Sabena Aerospace Engineering

sabena
aerospace

In de portefeuille

3,71
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

7,58 %

Sabena Aerospace* is een onderneming die actief is op de markt van het onderhoud en de reparatie (MRO – Maintenance, Repair and Overhaul) van vliegtuigen, zowel voor luchtvaartmaatschappijen als voor overheidsoperatoren/defensie.

Sabena Aerospace is in de eerste plaats actief op de luchthaven van Zaventem, maar ook in Afrika.

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Eind 2015 is de FPIM in het kapitaal van Sabena Aerospace gestapt (7,58%) en heeft zij eveneens een lening toegestaan van 2 miljoen EUR.

Sabena Aerospace kreeg af te rekenen met de economische vertraging in Afrika, die onder meer het gevolg was van de sterke daling van de grondstoffenprijzen, wat een impact had op de omzet. Om dat inkomstenverlies te temperen, verhoogde Sabena Aerospace de commercialisering van zijn activiteiten bij andere operators in andere regio's van de zone Europa/Midden-Oosten/Afrika.

Sabena Aerospace sluit het jaar 2017 af met een omzet van 48,5 miljoen EUR (56,2 miljoen EUR in 2016) en een heel klein verlies van 200.000 EUR (winst van 2,4 miljoen EUR in 2016).

Aandachtspunten voor 2018

Om de risico's te spreiden, besliste Sabena Aerospace om zijn klantenportfolio in Europa verder te vergroten. Het sloot onder meer een belangrijk onderhoudscontract met de nieuwe Belgische luchtvaartmaatschappij Air Belgium.

* Ten gevolge van het faillissement van Sabena werd Sabena Technics in 2005 verkocht aan de groep TAT, die op haar beurt werd omgedoopt tot de groep Sabena Technics by TAT. In 2014 werden de Belgische activiteiten van de groep Sabena Technics overgenomen door het management van deze dochteronderneming, en in 2015 werd als nieuwe naam Sabena Aerospace gekozen om alle verwarring met de groep Sabena Technics by TAT te vermijden.

Ginkgo Fund I / Biloba

© GINKGO FUND

In de portefeuille

3,42
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal (Biloba)

24,27 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

In 2017 vertoonde de vennootschap een balanstotaal van 70,4 miljoen EUR, tegen 60 miljoen EUR in 2016. Voor 2017 bedroeg de Net Asset Value per vennootschapsaandeel 1,2980 EUR, wat een vooruitgang is tegenover eind 2016 (1,1159 EUR). De winst voor 2017 komt in de buurt van 10 miljoen EUR, ruim dubbel zo veel als het jaar voordien.

De investeringsperiode werd eind december 2014 afgesloten. De vennootschap zal 96% van de ingezamelde fondsen gebruikt hebben (80 miljoen EUR) als zij de opvolgingsinvesteringen voor de 7 gekozen projecten financiert. Het betreft sites in Mont-Saint-Guibert, Ottignies, Doornik, Lyon Gerland, Romainville, Annecy en Choisy-le-Roi.

In 2017 besliste de Raad van Bestuur om in te gaan op het voorstel om de looptijd van het fonds te verlengen van 8 tot 10 jaar om de volledige waarde te ontvangen. Daardoor kunnen de werken en de commercialisering worden voltooid met de bedoeling een product met een hogere toegevoegde waarde te verkopen. Dit zou a priori een IRR van meer dan 10% moeten opleveren.

Aandachtspunten voor 2018

- Bekomen van de laatste vergunningen, weerleggen van eventuele bezwaren;
- Uitvoering van de werken zonder het budget te laten ontsporen en tijdige oplevering;
- Afronding van de commercialisering binnen de toegestane termijn.

Het Ginkgo (I)-fonds is actief in het domein van de aankoop, de sanering en het voorstel tot herinrichting van verontreinigde (industriële of andere) gronden of braakliggende terreinen, gelegen in een stedelijk gebied in Frankrijk of België, om ze opnieuw op de vastgoedmarkt te brengen, vooral in de vorm van woonprojecten, maar ook voor handelsruimten en kantoren. Hiervoor maakt de onderneming gebruik van de meest milieuvriendelijke technieken, rekening houdend met de toestand van de grond en de te behandelen verontreiniging.

De FPIM investeerde in 2010 in dit fonds via een SOPARFI (Biloba), opgericht samen met de Franse Caisse des Dépôts et Consignations (CDC).

Bone Therapeutics

In de portefeuille

3,40
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

5,86 %

Bone Therapeutics is een beursgenoteerde vennootschap die een toonaangevende rol speelt in de ontwikkeling van celtherapieën voor het herstel en de preventie van botbreuken en voor vertebrale fusies.

Dankzij zijn unieke technologie kan het bedrijf actieve beendercellen aanmaken die een gezonde botomgeving tot stand brengen en de botregeneratie bevorderen. De vernieuwende celproducten werden ontwikkeld voor de behandeling van ernstige breuken die vertraagd of niet helen, alsook voor de behandeling van degeneratieve aandoeningen zoals osteonecrose en osteoporose. De bestaande behandelingen hiervoor zijn duur en vaak heel invasief, gaan gepaard met complicaties en aanzienlijke risico's, en zijn soms zelfs ondoeltreffend. De producten van Bone Therapeutics daarentegen kunnen worden toegediend op minimaal invasieve percutane wijze zonder open chirurgie, waardoor geen lange hospitalisatieperiode nodig is, ze hebben al bemoedigende klinische resultaten opgeleverd en voldoen aan belangrijke onvervulde medische behoeften.

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De FPIM stapte in 2015 in het kapitaal van Bone Therapeutics voor een totaal bedrag van 4,8 miljoen EUR, waardoor ze 5,9% van het kapitaal van de vennootschap in handen had. Het aandeelhouderschap van de FPIM bleef in 2017 ongewijzigd, maar haar positie veranderde begin 2018 als gevolg van de uitgifte van converteerbare obligaties door de vennootschap voor in totaal 19,5 miljoen EUR. Na de omzetting van deze onderschreven obligaties voor 2 miljoen EUR kreeg de FPIM er immers 188.517 aandelen bij, waardoor ze sindsdien 7,9% van het kapitaal bezit.

We onthouden de volgende belangrijke feiten:

- Beweging binnen de raad van bestuur, onder meer wat betreft het voorzitterschap en het aantrekken van een nieuwe CFO;
- Partnership met Asahi Kasei voor het PREOB-programma in Japan en de Aziatische landen via een exclusieve licentie;
- Bevestiging van veiligheid voor de 16 patiënten die worden behandeld met ALLOB (delayed union fractures).

Aandachtspunten voor 2018

- 32 patiënten rekruteren voor fase IIA van de klinische test van ALLOB bij vertebrale fusie,
- Resultaat van de opvolging over een jaar van de 44 patiënten die worden behandeld met PREOB in het kader van fase III,
- Indicatie voor ALLOB, deel immunogeniciteit.

Ginkgo Fund II

© GINKGO FUND

In de portefeuille

3,22
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

6,15 %

Het fonds krijgt een plaats in het 'vastgoed'-segment van de strategie van de FPIM. Zijn grootste meerwaarde schuilt immers in het feit dat verontreinigde industriële gronden, gelegen in een stedelijk gebied, na sanering terug op de vastgoedmarkt komen. Veel mensen krijgen zo vlotter toegang tot huisvesting in deze zones. Het fonds draagt bovendien bij tot de verfraaiing van het stedelijke landschap, door er vastgoedprojecten in op te nemen die niet alleen aansluiten bij het stedenbouwkundige beleid van de betrokken steden, maar ook specifieke kenmerken/kwaliteiten vertonen van modern vastgoed (gebruikt materiaal, grootte van de woning, respect voor het milieu).

Het fonds garandeert een investering van minimaal 28 miljoen EUR in België.

Het gaat om de tweede samenwerking met Ginkgo, vermits de FPIM in 2010 al investeerde in het fonds Ginkgo I. Het fonds neemt de vorm aan van een SICAR, dit is een Luxemburgse commanditaire beleggingsvennootschap in risicokapitaal, ondersteund door een Frans FPCI (Fonds professionnel de capital investissement).

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Het fonds werd in november 2015 opgericht, na het succes van het eerste Ginkgo-fonds, en de FPIM tekende er snel, namelijk in februari 2016, op in.

De FPIM besliste om 10 miljoen EUR te besteden aan de financiering van het fonds. Zodoende zal de FPIM 6,25% van het fonds bezitten, voor een totaal opgehaald bedrag van 160 miljoen EUR. Op 31 december 2017 werd 3,22 miljoen EUR opgeroepen, wat 6,15% van het fonds vertegenwoordigt. Van de 26 investeerders van het fonds waren de FPIM en 6 andere er bij de closing van het Ginkgo I-fonds al bij, wat neerkomt op 57% van het kapitaal.

In de loop van 2017 werden aan het Investeringscomité vijf projecten voorgesteld, die allen zijn gevalideerd en verworven. Ze bevinden zich in Marseille, Suresnes, Fontainebleau, Ukkel en Malaga.

Nog voor de investeringsperiode halfweg is, heeft het fonds al 64,06% van zijn eigen middelen geïnvesteerd, waardoor het de tijd zou moeten hebben om de 3 of 4 bijkomende investeringen te doen waarmee het zijn programma kan afsluiten. Het treedt zodoende in de fase die vooral gewijd is aan het bekomen van de vergunningen, alvorens te starten met de bouw en de commercialisering.

Aandachtspunten voor 2018

- Heel bijzondere aandacht voor de termijn van het bekomen van vergunningen, de belangrijkste factor waardoor de projecten vertraging kunnen oplopen;
- In België het vooropgestelde investeringspercentage bereiken bij de volgende dossiers.

Masthercell

In de portefeuille

3,07
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

 16,67 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Na op 28 september 2016 een loan agreement voor 1 miljoen EUR te hebben toegekend, ging de FPIM verder met de analyse en onderhandelingen met Orgenesis om een bijkomende investering in equity van 4 miljoen EUR door te voeren.

Dat leidde in november 2017 tot het sluiten van een "Subscription and Shareholders Agreement". Die zorgt voor de financiering van de uitbreiding van de lokalen en laboratoria die nodig zijn wegens de sterke toename van het aantal klanten van Masthercell. Daarnaast voorziet deze overeenkomst in het volgende:

- Exclusiviteit van Masthercell België voor heel Europa;
- Bevestiging van de status van competence centre en centre of excellence voor de Groep Masthercell/Orgenesis;
- Op het vlak van governance: scheiding van de beslissingskringen – grote autonomie van Masthercell België – de FPIM mag 2 bestuurders aanstellen, onder wie de voorzitter;
- De FPIM bezit 665 aandelen van categorie B in het kapitaal van de vennootschap, na de omzetting van de "loan agreement" in equity.

Opvallende feiten in 2017:

- Voor het eerst sinds zijn oprichting in 2011 bereikte Masthercell SA de rentabiliteitsdrempel. Het sloot 2017 af met een te bestemmen winst van het boekjaar van 2.407.234,39 EUR. Het saneerde en stabiliseerde zijn financiële situatie en voerde ook de aanwerving van personeel op.
- In Q4 2017 startte Masthercell met de bouw van een nieuwe productievleugel, een uitbreiding van 600 m². Deze bijkomende steriele zalen en laboratoria zullen midden 2018 operationeel zijn. De vennootschap deed bij het Waalse Gewest een subsidieaanvraag voor deze investering. Vraag om hulp mede gefinancierd door de Europese Unie (FEDER) in het kader van de doelstelling "Investeren in groei en werkgelegenheid" (2014-2020).
- Samenwerking en partnership met ICONE, CRISPR Therapeutics en SERVIER.

Aandachtspunten voor 2018

- Beursevolutie van Orgenesis als belangrijk aandeelhouder van MTC België in het kader van de up-listing op Nasdaq die in maart 2018 werd bekomen,
- Evolutie van de internationale dynamiek van de CDMO-activiteit.
- Voltooiing van de nieuwe productievleugel;
- Blootstelling aan specifieke risico's betreffende de snelle groei van de concurrenten, de beschikbaarheid van human resources en de vordering van de klinische fasen van producten waarvoor Masthercell als CMO is gevraagd.

Masthercell, gevestigd in het technologiepark van Gosselies, is een platform voor de productie van kits van celtherapieën in GMP-omstandigheden. Het werd eind 2011, begin 2012 opgericht door een gezamenlijke actie van het Waalse Gewest en de Waalse concurrentiepool BIOWIN.

Masthercell biedt celtherapiebedrijven die zelf geen productiecapaciteit hebben, de mogelijkheid om kits te produceren voor klinische proeven en commerciële productie.

Het produceerde bijvoorbeeld cellen voor Novadip (zie elders in dit verslag) en biedt ook diensten aan op technisch-viraal vlak.

Naast zijn productie-aanbod verleent Masthercell zijn klanten ook een gamma diensten om hen te begeleiden bij hun ontwikkelingen (begeleiding bij fondsophalingen, in de reglementaire fase, enz.).

MaSTherCell
The global cell and gene therapy CDMO partner

Capital-E II

In de portefeuille

2,94
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

8,04 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

In februari 2015, op het ogenblik van de tweede closing, is de FPIM - samen met het Europees Investeringsfonds en BNP Paribas Fortis - ingestapt in het aandelenkapitaal van Capital-E II. Als gevolg werd het onderschreven kapitaal van het fonds op 55,6 miljoen EUR gebracht, waarvan FPIM 4,5 miljoen EUR voor zijn rekening nam. Hiermee vervoegde het de oorspronkelijke investeerders van het fonds, waaronder PMV (Arkimedes II), LRM, IMEC en Belfius.

In oktober 2017 werd de investeringsperiode van Capital-E II met 1 jaar verlengd, zodat het fonds nog bijkomende participaties in portefeuille kan nemen. Eind 2017 bedroeg het geïnvesteerde bedrag 24 miljoen EUR gespreid over 7 bedrijven: Merus Audio (geluidsversterkers), Silicon Line (geïntegreerde schakelingen voor optische connectoren), Silicon Mobility (elektronica voor elektrische auto's), SureCore (energiezuinige SRAM geheugens), EoSemi (alternatief voor kwarts kristallen in elektronica apparaten), Accelleran & E-blink (innovatieve technologie voor 5G applicaties).

Aandachtspunten voor 2018

De volledige focus van Capital E-II gaat momenteel naar het vervolledigen van zijn investeringsportefeuille en de zorgvuldige opvolging van zijn bestaande participaties. Hierbij wordt eveneens aandacht besteed aan het opsporen van de best haalbare exit. In die context werd het overnamebod van de Duitse halfgeleiderproducent Infineon op de Deense start-up Merus Audio in februari 2018 aanvaard door de oorspronkelijke aandeelhouders. Dankzij deze uitstap kon Capital E-II op drie jaar tijd zijn ingelegd kapitaal meer dan verdubbelen in dit bedrijf.

Naar aanleiding van het succes van het fonds Capital-E I (focus op micro-elektronica) hebben de beheerders in 2012 een nieuw fonds gecreëerd: Capital-E II.

Het risicokapitaalfonds Capital-E II legt zich eveneens toe op micro-elektronica en geavanceerde materialen voor groene technologieën.

Capital-E
shaping for tomorrow

Innovation Fund

In de portefeuille

2,66
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

11,96 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

In februari 2015 werkte de FPIM mee aan de oprichting van Innovation Fund, door er de som van 1,5 miljoen EUR in te stoppen. In 2017 besliste ze om 1,98 miljoen EUR terug te investeren. De FPIM heeft een zetel in de raad van bestuur en een zetel in het investeringscomité.

In 2017 breidde het fonds zijn investeringsportefeuille uit, door aan het einde van zijn derde werkingsjaar te investeren in 7 nieuwe dossiers, wat het aantal participaties op 14 brengt:

- Aerosint, dat een nieuwe 3D-printkop ontwerpt voor Selective Laser Sintering;
- AllerInvest, dat zich toelegt op de productie en commercialisering van Acar'Up, een product dat de mijten van matrassen vangt om ze eruit te verwijderen;
- Proceedix, dat een SaaS-platform ontwikkelt om de processen van ondernemingen en in het bijzonder de montagerichtlijnen visueel te beheren;
- Iristick, dat een slimme veiligheidsbril ontwikkelt met vernuftige functies en een ongevenaard werkcomfort.
- Blue Foot Membranes, dat membranen met unieke kwaliteiten produceert en commercialiseert;
- Rein4ced, dat een alternatief voor carbon produceert voor fietskaders, ter verhoging van de veiligheid;
- BoneVet, dat behandelingen voor bot- en gewrichtsziekten van kleine gezelschapsdieren ontwikkelt.

We stellen ook het volgende vast:

- Het fonds besliste om zijn statuut van in de tijd beperkt fonds te veranderen in het statuut van 'evergreen' fonds. In dat opzicht verbrak het op 15/05/2018 zijn samenwerking met EEBIC;
- Het balanstotaal bedroeg 20.316.253 EUR, tegen 9.321.565 EUR het jaar voordien.

Aandachtspunten voor 2018

- Voortzetten van de investeringen van het fonds en opvolging van de participaties;
- We merken op dat de kwaliteit van de investeerders binnen het fonds en van het professionele netwerk dat zij ter beschikking kunnen stellen van de vennootschappen waarin zij participeren, een heel aantrekkelijke troef vormt voor de kandidaat-vennootschappen.

Innovation Fund is een fonds dat gewijd is aan projecten in de chemie en de biowetenschappen (met onder meer recyclagetechnologieën, hygiëne en schoonheidsverzorging). Het richt zich tot groeibedrijven in een gebied dat België en de buurlanden bestrijkt. Sinds de kapitaalsverhoging van 2017 beschikt het over een kapitaal van 27,6 miljoen EUR (uitgiftepremie meegeteld). De aandeelhouders zijn vooral industriëlen uit de betreffende sectoren (Solvay, Total, BASF,...). Dit zorgt voor een vlotte sourcing van dossiers en voor bevoorrechte steun aan de gekozen bedrijven in de scope van het fonds.

SmartFin Ventures

In de portefeuille

2,63
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

49,45 %

SmartFin
VENTURES

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De FPIM deed een investering van 4,5 miljoen EUR in dit fonds, waarvan 2,63 miljoen EUR in de eerste helft van 2017 werd gestort. Het onderschreven kapitaal tijdens de eerste financieringsronde bedroeg 9,1 miljoen EUR. De FPIM heeft nog extra middelen (2,5 miljoen EUR) voorzien voor eventuele latere financieringsrondes.

Het fonds deed in oktober 2017 zijn eerste investering in cumul.io, een bedrijf gevestigd in Leuven. Cumul.io biedt een vernieuwende oplossing om snel en eenvoudig gepersonaliseerde dashboards te maken. De verzamelde gegevens worden geanalyseerd en de resultaten daarvan kunnen binnen de organisatie gedeeld worden.

Aandachtspunten voor 2018

SmartFin Ventures wil zijn onderschreven kapitaal in 2018 verhogen, om de omvang te krijgen die nodig is om te kunnen groeien.

Er zal ook intensiever worden gezocht naar bedrijven die investeringskansen bieden.

Enkele investeerders hebben het dossier al geanalyseerd en belangstelling getoond om, afhankelijk van de evolutie van het fonds, aan de volgende financieringsronde deel te nemen.

Om de groei van het fonds te versnellen, werd met de aandeelhouders die aan de basis lagen van de oprichting, overeengekomen om in een eerste fase het kapitaal te verhogen, onder meer via inbreng in natura van bestaande participaties in veelbelovende ondernemingen.

SmartFin is een fonds dat in februari 2017 werd opgericht en als doel heeft minderheidsparticipaties te nemen in early stage bedrijven die actief zijn in zogeheten intelligente nieuwe technologieën toegepast op de financiële sector (FinTech), alsook in aanverwante technologieën zoals beveiliging, Big Data, artificiële intelligentie en bedrijfssoftware.

Kasteel Cantecroy Beheer

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

In december 2007 investeerde de FPIM 0,33 miljoen EUR als kapitaal en 3,67 miljoen EUR als lening in Zilver Avenue Participatiemaatschappij, een vennootschap gericht op het opstarten van voorzieningen voor ouderen op basis van een innovatief financieringsconcept.

Het bedrijf kwam evenwel in moeilijkheden omwille van (te) hoge vaste kosten, gekoppeld aan te lage inkomsten door de financiële crisis van 2008 (het vertrouwen in de geboden bankgarantie voor de aangekochte obligaties werd beschadigd), de virtualiteit van de eerste site (die pas open is gegaan begin 2012), een te beperkte kapitaalbuffer en onvoldoende competent management. Dit leidde tot een volledige afwaardering in de boeken van de FPIM (al in 2008).

Eind december 2011 heeft Zilver Avenue Participatiemaatschappij een beroep gedaan op de Wet Continuïteit Ondernemingen (WCO), omdat de vennootschap in een situatie was gekomen waarin de schuldenlast dringend moest heronderhandeld worden om een mogelijk faillissement te voorkomen en aldus de woonrechten van de betrokken senioren te vrijwaren. De periode onder bescherming van de WCO heeft toegelaten om een kapitaalverhoging te onderhandelen van in totaal 14,75 miljoen EUR in cash, waarvan 12 miljoen EUR via de FPIM. Tegelijk werd er bestaande schuld in kapitaal geconverteerd voor in totaal 8,9 miljoen EUR, waarvan 3,67 miljoen EUR van de FPIM.

Hierdoor werd de vennootschap de facto schuldenvrij en de FPIM bekwam ruim 66% van de aandelen. Ook werd hiermee de uitvoering van de reeds gecommmercialiseerde woonrechten verzekerd.

Teneinde de nieuwe start verder te kenmerken, werd de vennootschap herdoopt in Kasteel Cantecroy Beheer (KCB), waarbij de bestaande rechten op een site in Brasschaat en in Oostduinkerke werden opgegeven of verkocht. KCB focuste zich bijgevolg exclusief op de verdere commercialisering van de volledig gerenoveerde site in Mortsel, kasteel Cantecroy.

In januari 2013 hebben de FPIM en de private aandeelhouder een overeenkomst gesloten waarbij de FPIM zijn aandelen overnam voor 3,85 miljoen EUR, waardoor de FPIM sindsdien 99,9% van de aandelen van KCB bezit.

Gezien de blijvende moeilijkheden om de site rendabel te maken op een stand-alone basis heeft de FPIM besloten dat een verkoop allicht de beste optie zou zijn, zowel inzake efficiëntie van de exploitatie, inzake de beste vrijwaring van de rechten van de bewoners, inzake de duurzame toekomst van de site, als vanuit haar eigen standpunt waarbij verdere afboekingen allicht onvermijdelijk zouden zijn. Bovendien heeft de FPIM in haar bijgestuurde strategie besloten niet langer een target te maken van de sector vergrijzing zodat dit dossier niet langer past binnen haar focus.

De verkoop van het kasteelgebouw kon midden 2014 afgerond worden voor een prijs van 7,5 miljoen EUR.

Aangezien de vennootschap sedertdien de facto geen voorwerp meer had, werd beslist om de vereffeningprocedure op te starten.

Aandachtspunten voor 2018

Voor 2018 komt het er verder op aan om de vereffening zo ordentelijk mogelijk te laten verlopen waarbij met name nog enkele lopende geschillen moeten uitgeklaard worden.

Kasteel Cantecroy Beheer (KCB) focuste zich sinds 2012 op de commercialisering van een volledig gerenoveerde site in Mortsel, kasteel Cantecroy, ingericht met als doel een unieke woongelegenheden te bieden aan ouderen. Na de verkoop van de site in 2014 ging de vennootschap in vereffening.

**Kasteel
Cantecroy**

PDC Line Pharma

PDC*line
pharma
ADVANCED CANCER
VACCINES

In de portefeuille

2,50
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

23,73 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De FPIM tekende in op de kapitaalverhoging van PDC Line Pharma teneinde:

- De klinische fasen 1 en 2 voor longkanker te doorlopen, om de klinische werking van de aanpak te bewijzen;
- Het platform van toepassingen te vergroten;
- De scale-up van de productie voort te zetten en de klinische loten van cellen te produceren;
- De pre-klinische onderzoeken op dieren en in-vitro voort te zetten (in samenwerking met het CER, Marche en Famenne);
- En haar R&D- en QC-activiteit in België uit te breiden.

Ze betaalde 2,5 miljoen EUR en verwierf 27.174 aandelen, waardoor de FPIM nu 23,7% van het kapitaal bezit. Ze voegt zich op die manier bij andere overheids- en privé-investeerders zoals Meusinvest en Serge Goblet.

Enkele belangrijke gebeurtenissen sinds de FPIM toetrad tot het kapitaal van de vennootschap:

- Verwerving van subsidies en te recupereren voorschotten van het Waalse Gewest voor een bedrag van 5,7 miljoen EUR;
- Onderzoek van kansen op partnerships in het domein van de neo-antigenen;
- Aanpassing van het klinische ontwikkelingsplan om rekening te houden met nog niet beschikbare bedragen;
- Verlenging van het octrooi in de VS tot 30 oktober 2030;
- Vrijgave van een 1ste partij van GMPc (working cell bank voor klinische proef in GMP-omgeving), om uit te testen bij longkanker.

Aandachtspunten voor 2018

- Afsluiten van de financieringsronde begonnen in 2017,
- Opstarten van de 1ste klinische proef van fase I bij de mens met longkanker.

PDC Line Pharma is een spin-off van Etablissement Français du Sang (EFS) en gevestigd in Angleur (R&D en quality control). Het is actief in de immuno-oncologie, oftewel de productie van therapeutische vaccins in de strijd tegen kanker (brengt de immuunrespons van het menselijke lichaam op gang bij aanwezigheid van kankercellen). De technologie steunt op de productie van een cellijn van plasmacytoïde dendritische cellen (of "plasmacytoïde dendritische cellen" (PDC)) die in vitro worden blootgesteld aan tumorantigenen (specifieke peptiden van tumorcellen in de patiënt). Ze worden vervolgens bestraald en in de patiënt geïnjecteerd om bij de cytolytische T-lymfocyten (CD8+) een anti-kankerreactie uit te lokken.

De vennootschap beschikt over 2 producten: een in het domein van de melanomen (fase 1, first in human) en een in het domein van de longen (voorbereiding van reglementaire aspecten, productie aan de gang om te starten met een fase 1/2).

Theodorus III

In de portefeuille

2,50
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

24,69 %

Theodorus
ULB SPIN-OFF FUND

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Het Fonds is nog gegroeid: het aantal deelnemingen is gestegen tot 15, en dit na de twee hieronder genoemde exits. De meest recente investeringen hebben betrekking op de ondernemingen Bonevet, Chromacure en Epics. Het gaat vandaag om een totaalbedrag van 14 miljoen EUR.

Binnen de bestaande portefeuille onthouden we de kapitaalsverhoging ten gunste van PharmaFluidics. Theodorus neemt er, in de persoon van mevrouw Marie Bouilliez, het voorzitterschap van de raad van bestuur op zich.

Het fonds Th3 realiseerde twee exits in 2017, waarvan de ene een veelvoud van 1,1 en de andere van 8,7 bood (wat nog kan oplopen tot 16 afhankelijk van te bereiken milestones "deal Ogeda").

Door deze twee exits kon het fonds de verbintenis tot vrijgave van de onderschreven sommen met 1,1 miljoen EUR verlagen voor de FPIM, wat neerkomt op 22% van de initiële verbintenis.

Aandachtspunten voor 2018

- De toekomst van twee vennootschappen in moeilijkheden (You Know What, Neoscores),
- Bepalen welke dossiers de investeringsperiode van het fonds zullen afsluiten,
- Een gemeenschappelijke potentiële investering in de vennootschap Calyos.

Het fonds Theodorus III nv (Th3) is een gesloten fonds, opgericht in september 2013 voor een periode van 12 jaar, voorzien van een kapitaal dat momenteel 22,75 miljoen EUR bedraagt, met private en publieke investeerders als aandeelhouders. Het fonds financiert innoverende projecten van spin-offs van de ULB. Het management wordt verzekerd door de diensten van EEBIC.

De FPIM bezit 5.000 aandelen van dit fonds, oftewel 24,7% van het kapitaal, en heeft tot op heden 2,5 miljoen EUR gestort. Ze heeft een vertegenwoordiger in het investeringscomité en in de raad van bestuur van het fonds.

Qbic II Fund Arkiv

© LAMINARIA

In de portefeuille

2,50
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

20,79%

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Eind 2016 trad de FPIM toe tot het kapitaal van Qbic II Fund Arkiv met een toegezegd bedrag van 10 miljoen EUR. Hierdoor bevestigde de FPIM zijn nauwe betrokkenheid bij de opstart van risicokapitaalfondsen die de aanwezige technologische en management knowhow binnen de academische wereld helpen uitgroeien tot succesvolle innovatieve ondernemingen.

Op vandaag heeft het fonds 48,1 miljoen EUR opgehaald, waarvan 26,1 miljoen EUR afkomstig is van de drie Belgische grootbanken en een aantal familiale, industriële en institutionele investeerders. Een finale closing is gepland voor de zomer 2018, waarbij een totale fondsgrootte van 55 miljoen EUR beoogd wordt. Terzelfdertijd wenst QBIC II de banden met de Universiteit van Hasselt aan te halen door een samenwerkingsakkoord op touw te zetten met LRM.

Intussen heeft het fonds zijn portefeuille uitgebreid met drie investeringen: Blue Foot Membranes (waterzuivering), Laminaria (duurzame energie) & Sensafos (glasvezelsensoren voor gezondheidsbewaking van energiesystemen), waarvan de twee laatste spin-offs zijn van respectievelijk VITO en de Universiteit Gent.

Aandachtspunten voor 2018

Qbic II Fund Arkiv dient dit jaar het ophalen van kapitaal volledig af te ronden. Daarnaast dient het fonds zijn investeringsdossiers in de pijplijn verder te ondersteunen en naar een matuurder stadium te brengen, waarbij het nastreven van een optimale verstandhouding met haar partner-kennisinstellingen van cruciaal belang is.

Qbic II Fund Arkiv is het vervolg investeringsfonds van Qbic Feeder Fund, dat als Belgisch interuniversitair zaaifonds het licht zag in mei 2012. Evenals zijn voorganger legt QBIC II zich toe op het financieel en inhoudelijk ondersteunen van spin-offs die ontsprongen zijn uit wetenschappelijk onderzoek aan de Universiteit Gent, Vrije Universiteit Brussel, Universiteit Antwerpen en de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO). Daarnaast streeft het fonds naar het opzetten van een vergaande samenwerking met de Universiteit Luik, IMEC en de Belgische ziekenhuizen. QBIC II heeft het statuut van Privak aangenomen. Het opgehaald kapitaal zal in een vroeg stadium geïnvesteerd worden in een 20-tal bedrijven.

Capricorn Sustainable Chemistry Fund

In de portefeuille

2,50
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

20 %

Capricorn Sustainable Chemistry Fund investeert in ondernemingen die een baanbrekende technologie hebben ontwikkeld die aan de basis zal liggen voor een nieuwe generatie, duurzame chemische bedrijvigheid. De eindproducten kennen hun toepassing als functionele moleculen, polymeer of vezel. Deze materialen zullen hun toepassingen kennen in de brede chemicaliën, verpakings-, textiel, transport en bouwindustrie.

Het fonds beoogt ook applicaties in de voeding- en voederindustrie met een sterke focus op incrementele voedingswaarde en antibacteriële en virale werking. Aangezien het fonds zich richt op een nieuwe generatie aan grondstoffen, zullen de landbouw, afvalverwerking-, waterzuivering- en bredere industriële (via valorisatie van afval en uitstootgassen) sector hier voordeel van ondervinden. Er zal bovendien geïnvesteerd worden in innovatieve chemische omvormingsprocessen die efficiëntie en duurzaamheid beogen.

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Op 16 december 2016 trad de FPIM toe tot het kapitaal van Capricorn Sustainable Chemistry Fund met een totale investering van 10 miljoen EUR in een eerste closing van dit fonds van 50 miljoen EUR (20% van de aandelen). Van die som werd 20% eind 2017 vrijgegeven.

In 2017 heeft het fonds zijn eerste investering gedaan. Het betreft 750 000 EUR geïnvesteerd in het bedrijf Virovet. Virovet is een Belgische onderneming, pionier in de ontwikkeling van verstorende- en innovatieve technologieën voor de bestrijding van virale infecties bij vee. Het bedrijf baseert zich op het technologische platform ontwikkeld door het Rega Institute for Medical Research van de KU Leuven, om sneller en economisch voordeligere vaccins te produceren.

Aandachtspunten voor 2018

Capricorn Venture Partners, promotor en beheerder van Capricorn Sustainable Chemistry Fund, heeft de ambitie om het toegezegde kapitaal van dit fonds op te trekken tot 80-100 miljoen EUR.

In 2018 gaat ook alle aandacht naar het onderzoek en de analyse van relevante en innovatieve targets met hoog potentieel.

Imec.xpand

© IMEC.XPAND

In de portefeuille

2,50
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

17,01 %

imec xpand

Imec.xpand is een nieuw investeringsfonds dat zich richt op jonge innoverende bedrijven. Het combineert alle voordelen van traditioneel venture capital, corporate venture capital en technologietransfer.

Het mikt op ondernemers die deel willen uitmaken van de volgende innovatiegolf, die is gebaseerd op nano-elektronica in slimme toepassingen voor een duurzame samenleving (smart health / smart mobility / smart cities / smart industries / smart energy). Deze ondernemers kunnen rekenen op de steun van het wereldvermaarde R&D-centrum Imec inzake technologie, expertise en infrastructuur (platformaanpak).

Het fonds werd in februari 2017 opgericht. Bij een eerste financieringsronde werd toen 58,8 miljoen EUR kapitaal opgehaald.

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Vanaf de tweede helft van 2016 had de FPIM zich ertoe verbonden om 10 miljoen EUR in te brengen in het kapitaal van Imec.xpand.

In 2017 richtte het fonds al zijn aandacht en inspanningen op de versterking van het investeringsteam en op een tweede financieringsronde, met de bedoeling het oorspronkelijk vooropgestelde bedrag van 100 miljoen EUR op te halen. Deze tweede ronde werd in april 2018 afgesloten en brengt het opgehaalde kapitaal op 97 miljoen EUR, terwijl nog vele andere investeerders hun belangstelling hebben laten blijken.

Aandachtspunten voor 2018

Nu Imec.xpand over het beoogde kapitaal beschikt en zijn investeringsteam heeft uitgebreid, zal het zich voluit toewijden op het zoeken naar investeringen.

Verscheidene veelbelovende dossiers liggen op tafel en zullen in de loop van 2018 concreet gestalte krijgen.

iStar Medical

In de portefeuille

2,50
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

 12,53 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Hoewel het bedrijf in 2016 vertraging opliep door de afwijzing van het regelgevende dossier in Estland, kon het 25 patiënten rekruteren en opereren in Indië en Panama. Bij de eerste 13 patiënten die 6 maanden voordien geopereerd werden, zijn verbeteringen merkbaar die de klinische verwachtingen overstijgen. Het betreft onder meer de intraoculaire druk en het feit dat de meeste patiënten geen druppels meer hoeven te nemen.

Dankzij de samenwerking met de chirurgen verbeterden bovendien de technieken voor het aanbrengen en injecteren van het implantaat en kon een nieuwe injector worden ontwikkeld.

Anderzijds ontwikkelde het bedrijf een versie van het implantaat die, door de poriën te vergroten, de druk in theorie sterker kan doen dalen. Dat nieuwe implantaat zal worden gebruikt in een tweede onderzoek bij 25 patiënten, waarvan de selectie in maart 2018 werd afgesloten.

De FPIM bezit vandaag 12.500 aandelen van het bedrijf, dit is 12,53% van zijn kapitaal voor een investering van 2,5 miljoen EUR.

Aandachtspunten voor 2018

- De goede resultaten van de waarnemingen bij de 2 keer 25 patiënten die al een ingreep ondergingen, versterken,
- Deze resultaten bevestigen via een nieuw (Europees) onderzoek en dus ook de rekrutering van patiënten challengen,
- Van de bevoegde instanties in Duitsland toestemming krijgen voor het Europese onderzoek dat aan de CE-markering moet voorafgaan.

Het bedrijf iStar, opgericht in 2010, ontstond uit het in exploitatie nemen van het biomateriaal STAR, dat door de Universiteit van Washington werd ontwikkeld in Seattle (VS). Voor dit materiaal is een octrooi aangevraagd, en iStar Medical bezit hiervan de exclusieve licentie voor alle oogtoepassingen. IStar Medical heeft ook de licentie voor de productie van STAR. Het bedrijf iStar Medical ontwikkelt oogimplantaten ter vermindering van de druk van het waterig vocht in het oog, de grootste risicofactor bij het ontstaan van glaucoom. Vooral de specifieke structuur van het implantaat, en niet het materiaal zelf, zorgt voor een doeltreffende afvoer van dit vocht. Door deze afvoer wordt de verdere ontwikkeling van het glaucoom, en dus de samendrukking van de oogzenuw, oorzaak van blindheid, beperkt. De meerwaarde van het design van het implantaat schuilt in een sterke bio-integratie ervan met de aangrenzende weefsels, wat de doeltreffendheid ervan vergroot en het risico op afstoting of een ongewenst 'litteken' verkleint.

Tara IV

In de portefeuille

2,45
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

20,65 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

In 2015, heeft de FPIM zich verbonden voor 11,6 miljoen USD (8,5 miljoen EUR), naast onder meer de SRIW (ten belope van 2,5 miljoen EUR) en Sowalfin.

Het onderschreven kapitaal van het Fonds Tara IV bedraagt 3,5 miljard INR (wat thans overeenstemt met 52,1 miljoen USD), voor het merendeel ingebracht door de FPIM, IL&FS en haar dochteronderneming IIML (de beheerder van het fonds, samen met Kois, een Belgische fund manager) en Life Insurance Company. Korys nam eveneens deel aan de laatste financieringsronde van Tara IV, waardoor de Belgische investeerders nu bijna 1/3 van de aandelen van het fonds in handen hebben.

In 2017 investeerde het Fonds Tara IV in 5 nieuwe projecten, wat het aantal investeringen op 7 brengt voor een totaalbedrag van 1,57 miljard INR (23,4 miljoen USD).

Van die verschillende investeringen ging tot dusver 183 miljoen INR (2,7 miljoen EUR) naar een Belgisch project (groei van een onderneming die radiotherapie-apparaten produceert).

Aandachtspunten voor 2018

Het investeringscomité van Tara IV zal in 2018 de kansen die zich aandienen natuurlijk blijven analyseren, met speciale aandacht voor mogelijke partnerships met Belgische bedrijven.

In januari 2015 heeft de FPIM geïnvesteerd in een Indiaas investeringsfonds dat actief is in beleggingen met maatschappelijke impact (het "Fonds Tara IV"), meer bepaald op het vlak van gezondheid, voeding, onderwijs, alternatieve energie en informatietechnologie. Dit fonds legt zich toe op investeringen in start-ups die een innovatief karakter hebben en uitzicht kunnen bieden op een hoge return on investment.

Vesalius Biocapital I

In de portefeuille

2,35
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

 6,80 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Samen met ING, LRM, PMV en SRIW maakt de FPIM als vooraanstaande investeerder deel uit van het aandeelhouderschap van Vesalius Biocapital I met een oorspronkelijke inleg van 5 miljoen EUR in een fonds van 71 miljoen EUR (6,8% van de aandelen).

Aangezien de investeringsperiode van Vesalius Biocapital I ten einde liep in 2011, heeft het fonds zich in 2017 beperkt tot een aantal opvolgingsinvesteringen om de ontwikkeling van de portfoliobedrijven verder te zetten. Zo werd er in totaal 2,4 miljoen EUR bijkomend geïnvesteerd in Apitope (nieuwe generatie geneesmiddelen voor auto-immuunziekten), Promethera Biosciences (celgebaseerde therapie voor de genezing van stofwisselingsziekten en leveraandoeningen), Complix (ontwikkeling van Alphabodies actief tegen intracellulaire ziektedoelwitten) en Ventaleon (inhalatietherapie voor behandeling van infectieziekten).

In juni 2017 heeft Vesalius Biocapital I haar participatie in Trinean doorverkocht aan het Californische Unchained Labs. Na de verkoop heeft de Amerikaanse overnemer de activiteiten van Trinean in Gent behouden met de intentie de labo-instrumenten voor moleculaire diagnostiek verder te ontwikkelen.

In november 2017 kwamen Vesalius Biocapital I en ARKImedes-Fonds I overeen om de looptijd van hun gezamenlijk Arkiv fonds met een jaar te verlengen tot eind december 2018. Op die manier kan meer tijd uitgetrokken worden om de overblijvende bedrijven in portefeuille tot een succesvolle exit te brengen.

Aandachtspunten voor 2018

Vesalius Biocapital I zal zich in 2018 verder toelagen op de opvolging van de 6 resterende participaties. In dit kader zijn er nog een beperkt aantal vervolginvesteringen gepland. Daarnaast zal het fonds zich maximaal focussen op het vinden van een zo goed mogelijke exit. Hierbij worden verschillende opties afgewogen, waarbij sommige dossiers worden klaargemaakt met het oog op een beursintroductie, terwijl voor andere ondernemingen in portefeuille wordt gezocht naar industriële en commerciële partners.

Vesalius Biocapital I werd in 2007 opgericht op initiatief van Value4Growth en ING met als doel te investeren in jonge en groeiende Europese biotechbedrijven. Het fonds richt zich op verschillende segmenten: (i) nieuwe methoden voor screening en ontwikkeling van geneesmiddelen; (ii) stamceltherapie voor levensbedreigende ziekten; (iii) moleculaire diagnostica & innovatieve medische instrumenten; (iv) baanbrekende platformtechnologieën.

Qbic Feeder Fund

In de portefeuille

2,09
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

 18,37 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

In mei 2012 trad de FPIM toe tot het kapitaal van Qbic Feeder Fund, waarbij een investeringsbedrag van ongeveer 5 miljoen EUR toegekend werd. In totaal beschikt Qbic over een kapitaal van 40,7 miljoen EUR, waarvan 22 miljoen EUR al effectief opgehaald werd. Momenteel heeft het fonds nog 16 jonge startende bedrijven onder actief beheer. Deze portfoliobedrijven krijgen naast financiële middelen voor verdere groei ook management en operationele ondersteuning om hun product, team en markt succesvol te laten door-groeien. De meest beloftevolle onder hen lijken te zijn: Confo Therapeutics (ontwikkeling van therapeutica gericht tegen GPCR eiwitten), Inbiose (productie van humane melksuikers met behulp van suikerbiet en micro-organismen) en Sentiance (zelflerende software voor mobiele toestellen).

Aandachtspunten voor 2018

Met het afsluiten van de investeringsperiode in maart 2017, ligt de focus van Qbic integraal op een geslaagd begeleidingstraject en aansluitende uitstap uit hun portfolio ondernemingen. De kwaliteit van hun universitaire spin-offs werd al een eerste maal bevestigd door de succesvolle verkoop van Multiplicom, spin-off van de UAntwerpen & het Vlaams Instituut voor de Biotechnologie aan Agilent Technologies, een toonaangevend bedrijf op het vlak van moleculaire diagnostica o.m. voor het opsporen van kanker.

Qbic is een interuniversitair zaai- en risicokapitaalfonds dat investeert in spin-offs en jonge innoverende bedrijven die een technologische link hebben met Qbics partneruniversiteiten en onderzoeksinstellingen. Qbic wordt beheerd door een onafhankelijk team van ervaren investerings- en business professionals. Universiteit Gent, VUB, Universiteit Antwerpen en VITO treden op als eerstelijns-partners en geven Qbic een zeer vroege kijk in hun spin-off portfolio. Qbic Feeder Fund werd samen met het Qbic Arkiv Fund in 2012 opgericht, investeerde in totaal in 18 spin-off bedrijven en bevindt zich momenteel in desinvesteringfase.

Bioxodes

In de portefeuille

2,00
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

10,93 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De vennootschap heeft zeker vooruitgang geboekt:

- Bij ECMO- en CEC-procedures in verschillende dierenmodellen, vergelijkbaar met de toegepaste procedures in het kader van hartingrepen bij de mens, bleek het product Ir-CPI bijzonder doeltreffend te zijn, en in een model bij varkens wordt de bloeding sterker afgeremd dan met heparine;
- Beschikbaarheid van de nodige hoeveelheid producten om de preklinische onderzoeken af te sluiten en de klinische fase 1 aan te vatten;
- Met VTU Technology werd een licentieovereenkomst gesloten die zorgde voor een hoge productiviteit van de moleculen Ir-CPI in *Pichia pastoris*;
- Uitbreiding van de intellectuele bescherming, zowel qua toepassing als op geografisch vlak;
- Dankzij mevrouw Joëlle Thonnard (CMO) en de medewerking van de heer Guy Heynen nam de klinische expertise binnen de vennootschap toe.

De FPIM heeft zich ertoe verbonden de activiteiten van de vennootschap mee te financieren in 2 fasen:

- De FPIM bezit ingevolge de verbintenissen van de eerste fase:
  - 361.776 aandelen van de vennootschap, oftewel 10,93% van het kapitaal na 1 miljoen EUR te hebben geïnvesteerd in equity,
  - Een converteerbare obligatielening van 1 miljoen EUR waaraan een rente van 6,5% is verbonden en die in februari 2017 werd opgevraagd.
- 1,7 miljoen EUR in een tweede fase. Ze zou in 2018 een deel van deze som moeten vrijmaken voor de financiering van indicatieve studies van het na te streven doel in klinische fase 1.

Aandachtspunten voor 2018

- De bekomen resultaten van de preklinische onderzoeken (bijkomende tox-studies) in 2018 vervolledigen, om van de gezondheidsinstanties toestemming te krijgen voor het uitvoeren van klinische onderzoeken van fase 1 bij gezonde vrijwilligers;
- De fundraising voorbereiden met het oog op de voortzetting van de activiteiten in 2019;
- De indicatie bepalen om voort te gaan met de klinische fasen.

De vennootschap Bioxodes ontwikkelde een molecule op basis van onderzoeken aan de ULB naar het speeksel van de teek (een parasiet die zich voedt met het bloed van zijn gastheer), die het voordeel heeft dat ze een krachtig antistollingsmiddel is zonder risico's op bloedingen. Vernieuwend aan deze molecule is dat ze zich richt op de factoren XI en XII in het domein van de anticoagulantia, waarbij ze zowel ontsteking tegengaat als de bloedstolling vertraagt.

De vennootschap onderzoekt de mogelijke toepassingen van de molecule in het kader van de kunstmatige bloedsomloop buiten het lichaam en de voorkoming van tromboses.

De onmiddellijke doelstellingen van de vennootschap zijn het optimaliseren van de productie op de vereiste schaal volgens de gewenste kwaliteitsnormen, en het succesvol afronden van de reglementaire preklinische fase, om de klinische fase te mogen aanvatten.

Muziekkapel

© MICHEL COOREMAN

In de portefeuille

1,89
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

3,55 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De Muziekkapel ging in 2015 over tot de aankoop van het beschikbare en private aangrenzende terrein aan de huidige eigendom van de Muziekkapel, dankzij de inbreng van 3 nieuwe aandeelhouders waaronder de FPIM (voor 500.000 EUR in kapitaal en 1,5 miljoen EUR als participatielening).

Dankzij de aanvullende financiële middelen die in 2015 werden ingebracht, konden de financiering van de New Building en de aankoop van het aangrenzende goed in de beste omstandigheden worden afgesloten. Er worden echter nog altijd fundraisingcampagnes opgezet met het oog op de dekking van de schuldenlast en de terugbetaling van de obligaties op hun vervaldag, alsook voor de ontwikkeling van toekomstige projecten.

In 2017 bedroegen de verkopen en prestaties van de nv Music Chapel 631.679,97 EUR (in 2016: 708.052,37 EUR), met inbegrip van 138.718 EUR huurgelden betaald door de Stichting Muziekkapel Koningin Elisabeth.

Het boekhoudkundige resultaat in 2017 toont een bedrijfsverlies van 740.887 EUR (in 2016: -579.453 EUR) en de operationele kosten bedragen 1.372.567 EUR (in 2016: 1.287.505 EUR), waarvan 760.465 EUR afschrijvingen. De operationele cashflow (EBITDA) die als basis dient voor de berekening van het rendement op de participatielening van de FPIM, is positief en bedraagt 19.578 EUR. Aangezien de door de FPIM toegekende lening wordt vergoed ten belope van 15% van de EBITDA, zou de FPIM in 2018 een rendement van 2.936 EUR moeten halen op basis van de resultaten van 2017.

Het gebouw van de Muziekkapel werd in 1994 beschermd. De stichting begon in 2004 met een nieuw artistiek project dat sindsdien een almaar grotere uitstraling kreeg. In 2015 werd op het terrein in Waterloo een nieuwbouw geopend, waardoor de artistieke activiteit niet alleen kan worden uitgebreid, maar het project ook een commerciële dimensie krijgt, via het ter beschikking stellen van verschillende openbare ruimten en de opening van de site voor het grote publiek vanaf het seizoen 2015-2016.

QUEEN MUSIC
ELISABETH CHAPEL

De onderneming heeft al een voorziening aangelegd voor de terugbetaling van de participatielening van de FPIM tegen 30 juni 2018. De financiële reserves zijn daartoe beschikbaar

Aandachtspunten voor 2018

Er zijn geen grote investeringen gepland in 2018. De regularisatie van het zuiveringsstation om het in overeenstemming te brengen met de Waalse wet, zal nog steeds een bedrag van 10.000 EUR vertegenwoordigen. Anderzijds wordt nu gewacht op de voorbereidende studies voor het ontwerp van een bijkomend gebouw (fase 2 van de New Building). Deze investeringen zullen grotendeels kunnen gefinancierd worden met de beschikbare liquide middelen.

De onderneming Exôzt, vennoot en uitbater van de Cercle Chapel en exclusief leverancier van cateringprestaties, heeft ten bewarende titel het contract opgezegd dat haar bond aan de vennootschap en de Cercle Chapel, als gevolg van de nieuwe strategische koers die door de nieuwe referentie-aandeelhouder van Exôzt werd opgelegd.

De vennootschap is niet van plan om haar activiteiten in 2018 ingrijpend te veranderen, buiten een eventuele herpositionering van de Cercle Chapel. De resultatenrekening zou een bedrijfsresultaat moeten tonen dat bijna in evenwicht is, exclusief afschrijvingen, oftewel een positieve bedrijfscashflow.

De operationele activiteiten van de vennootschap omvatten het ter beschikking stellen van de roerende en onroerende goederen van de vennootschap aan de Muziekkapel Koningin Elisabeth (MKKE), stichting van openbaar nut, alsook de ontwikkeling van het project rond de uitbreiding van de Muziekkapel, om tegemoet te komen aan de bestaande en toekomstige noden van de MKKE. De vennootschap helpt de stichting met het inzamelen van geld voor de uitbouw van haar eigen voorzieningen. Beide entiteiten willen zodoende het muziekonderwijs van het hoogste niveau rechtstreeks en onrechtstreeks ondersteunen.

De activiteiten zijn verdeeld over verschillende domeinen:

- *De verblijfsactiviteit (de gebouwen herbergen niet langer 12, maar 22 woonstudio's) die voortaan door de vennootschap beheerd zal worden,*
- *De catering tijdens de concertreeksen voor het grote publiek en tijdens de recepties voor derden op concerten, conferenties en seminaries, alsook voor degenen die betrokken zijn bij de eigen activiteiten van de MKKE (solisten die er wonen, professoren en personeelsleden),*
- *Het ter beschikking stellen van de concert- en receptiehallen aan derden (voor concerten, conferenties, seminaries ...), ook die van de zakenkring 'Cercle Chapel'.*

In het kader van de nieuwe bovenvermelde activiteiten zette de vennootschap eigen personeel in en sloot zij een exclusief contract af met een cateringbedrijf, voor de catering en de organisatie van evenementen in de Muziekkapel.

QUEEN MUSIC
ELISABETH CHAPEL

© MICHEL COOREMAN

Vives II

In de portefeuille

1,79
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

 11,68 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Vives II beschikt over een geïnvesteerd vermogen van 41,5 miljoen EUR waardoor het tot de belangrijkste universitaire fondsen in Europa behoort. De FPIM draagt hierin voor 5 miljoen EUR bij.

De aandeelhouders bestaan uit Belgische en Franse investeerders uit de openbare en de privésector. Het Europees Investeringsfonds (EIF) draagt ook bij met een investering van 15 miljoen EUR.

Sinds zijn oprichting investeerde het fonds Vives II in 17 ondernemingen voor een bedrag van 12,45 miljoen EUR, met één exit (Keymotion) en één vereffening (DelfMEMS).

Vives II zette zijn investeringsbeleid in 2017 voort met investeringen in 3D-Side, Aphea, A-Mansia biotech, Epeas, Upstream en Syndesi.

Aandachtspunten voor 2018

Het fonds Vives II zal de investeringen in 2018 actief moeten blijven opvolgen, om de betreffende ondernemingen te doen groeien en de eerste exits voor te bereiden.

Vives II is een grensoverschrijdend technologisch investeringsfonds dat investeert in innovatieve spin-offs van de Université catholique de Louvain (UCL).

Het beheer van het fonds Vives II wordt verzekerd door Sopartec, de onderneming voor technologie-transfer en investeringen van de UCL.

Newton Biocapital Fund

In de portefeuille

1,75
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

 17,11 %

NEWTON
BIOCAPITAL

Wat Europa betreft, zal het fonds zich richten op rijpere ondernemingen die het rendement op korte-middellange termijn zouden moeten waarborgen. Het fonds zal ook *early stage* bedrijven in Japan aanspreken als het erin slaagt om onder zijn aandeelhouders Japanse investeerders aan te trekken. Het fonds beschikt momenteel over een kapitaal van 41 miljoen EUR. De fondsophaling is nog aan de gang.

Evolutie in 2107 en investering door de FPIM

De FPIM tekende bij de oprichting van de vennootschap in voor een bedrag van 7 miljoen EUR (totale verbintenis van 10 miljoen EUR) en trok nog eens 10 miljoen EUR uit om de ontwikkeling van het fonds te ondersteunen, onder meer via het mogelijk aantrekken van de Development Bank of Japan die er soortgelijke opdrachten uitvoert als de FPIM.

De FPIM is vertegenwoordigd in de raad van het bestuur van het fonds, die bestaat uit:

- Ajit Shetty, Dirk Boogmans, Michel Allé en Jean-Claude Deschamps (vaste genodigden), Goro Takeda, Guy Heynen en Alain Parthoens (genodigden//management), naast de vertegenwoordigers van Belfius en overheidsinvesteerders.

Het fonds deed sinds zijn oprichting 3 investeringen, voor een bedrag van 10 miljoen EUR:

- Dim3: Digital Health
- Synergia Medical: systeem voor het stimuleren van de nervus vagus om epilepsie te bestrijden,
- Epics: opvolging van de epigenetische wijzigingen van RNA bij het ontstaan en de voortgang van carcinogenese.

Aandachtspunten voor 2018:

- Instap in het kapitaal van een Japanse investeerder in verband met de verdere fondsophaling;
- Verdere analyse van de dossiers om de portefeuille van participaties te kunnen uitbreiden (Term sheet ondertekend met Chromacure).

Het fonds werd in april 2017 opgericht in de vorm van een private Privak. Tot de aandeelhouders behoren onder meer de SRIW, de FPIM, Sambrinvest, Investsud, Belfius en Pierre Drion, evenals twee van de partners die het fonds beheren.

Het fonds mikt op ondernemingen die zich toeleggen op de behandeling van chronische ontstekingsziekten, neurodegeneratieve aandoeningen, hart- en vaatziekten en kanker.

Het fonds richt zich op zowel Belgische als Europese ondernemingen, in de wetenschap dat het accent voor Belgische bedrijven op early stage-dossiers zal liggen, van het universitaire spin-offtype, met de bedoeling zowel de financiële structuur op middellange-lange termijn als de corporate governance vorm te geven. Het fonds wil uitgroeien tot een lead investor voor de ontwikkeling van deze ondernemingen.

Capricorn Health-Tech Fund

In de portefeuille

1,60
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

11,89 %

Evolutie in 2107 en investering door de FPIM

Op 22 december 2010 trad de FPIM toe tot het Capricorn Health-Tech Fund met een totale investering van 5 miljoen EUR in een fonds van ruim 42 miljoen EUR (11,9% van de aandelen).

In 2017 kende het fonds een eerste succesvolle exit met de verkoop van hun participatie in het Waalse biotechbedrijf Ogeda aan het Japanse Astellas voor een initieel bedrag van 500 miljoen EUR en kreeg hierdoor maar liefst 8 x zijn oorspronkelijk geïnvesteerde bedrag terug. Daarnaast slaagde Capricorn Health-Tech Fund er eveneens in om zijn aandelenbelang in Trinean te verzilveren dankzij een overnamebod van het Amerikaanse Unchained Labs, waardoor het iets meer dan zijn initiële inleg terugverdiende. Verder ondernam het healthcare fonds nog 4 opvolgingsinvesteringen, o.m. in iStar Medical, Nexstim, Sequana Medical en TROD Medical voor een totaal bedrag van 2,6 miljoen EUR.

Het jaar werd afgesloten met een winst van 21,3 miljoen EUR, integraal het gevolg van de lucratieve verkooptransactie met Astellas.

Tenslotte werd de Raad van Bestuur versterkt met de komst van een nieuwe voorzitter Mevrouw Brigitte De Vet, die haar strepen verdiend heeft bij Johnson & Johnson, Crucell, GSK Biologicals, Acertys en Mediq en momenteel aan het hoofd staat van de medische divisie bij Materialise België.

Aandachtspunten voor 2018

Door het verstrijken van de investeringsperiode in 2017, is het fonds maximaal gefocust op het zorgvuldig beheer van de overblijvende bedrijven in portefeuille met als doel volledig gedesinvesteerd te zijn in 2022.

Capricorn Health-Tech Fund investeert in ondernemingen die focussen op wetenschappelijk onderzoek en technologische ontwikkelingen gerelateerd aan de preventie, de diagnose en de behandeling van ziektes bij de mens, en die ook de resultaten ervan willen commercialiseren.

Het fonds beheert momenteel 7 participaties in diverse gezondheidssectoren zoals biofarma, medische apparatuur, klinische diagnostiek en ontwikkeling van nieuwe klasse therapeutica.

Vesalius Biocapital III

In de portefeuille

1,50
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

15,94 %

Vesalius Biocapital III werd in het verlengde van Vesalius Biocapital I & II in 2017 opgericht als Europees durfkapitaalfonds in het domein van de levenswetenschappen. Het fonds heeft zich als doel gesteld een gebalanceerde portefeuille uit te bouwen bestaande uit tien à twaalf bedrijven die nieuwe medicijnen, diagnostica, medische instrumenten en toepassingen voor digitale gezondheidszorg ontwikkelen. Voor therapeutica ligt de focus op bedrijven die al ver gevorderd zijn in hun pre-klinisch onderzoek of deze al afgerond hebben. Voor 'medical devices & e-health' wordt gekeken naar bedrijven die (bijna) een gebruiksklaar product op de plank hebben en zullen starten met de commerciële uitrol.

Vesalius Biocapital investeert doorgaans samen met andere risicokapitaalverstrekkers en heeft voor haar participaties een investeringshorizon gaande van 4 tot 8 jaar. Hierbij neemt het fonds ook vaak de rol van (co-)lead investor.

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De FPIM trad bij de eerste closing in mei 2017 toe met een toegezegd kapitaal van 10 miljoen EUR. Naast de investeerders van het eerste uur (LRM, Diepensteyn, SMS Investments), bracht een Portugees overheidsfonds 7,5 miljoen EUR in via een hiertoe opgerichte joint venture Vesalius Biocapital III Portugal met als randvoorwaarde dat deze gelden geïnvesteerd worden in Portugese projecten in de gezondheidszorg. Daarnaast participeren ook een groot aantal privé-investeerders in het fonds via het gemeenschappelijk beleggingsfonds Vesalius Biocapital III Investments SICAR.

Eind 2017 beschikte Vesalius Biocapital over circa 70 miljoen EUR aan investeringstoezeggingen, waarvan 15% intussen opgevraagd en volstort werd.

Aandachtspunten voor 2018

In 2018 wordt er prioritair aandacht besteed aan het verder ophalen van kapitaal, waarbij gestreefd wordt naar een totale fondsgrootte van 100 miljoen EUR. Tegelijkertijd wordt er gewerkt aan de uitbouw van de fondsstructuur en de prospectie van investeringsopportuniteiten. Sinds de opstart van het fonds werden al meer dan 500 investeringstargets gescreend. In april 2018 werd een eerste investering in Sword Health succesvol afgerond. Deze Portugese onderneming legt zich toe op digitale fysiotherapie bij de revalidatie van knie- en heupoperaties. Daarnaast bevinden zich nog een aantal concrete dossiers in de pijnlijn, gaande van implantaten voor schedel- en kaakreconstructies, op maat gemaakte voetorthesen en prothesen, beloftevolle technologieën voor het voorkomen van obstructies door galstenen tot nieuwe technieken voor zichtherstel van patiënten met glaucoom.

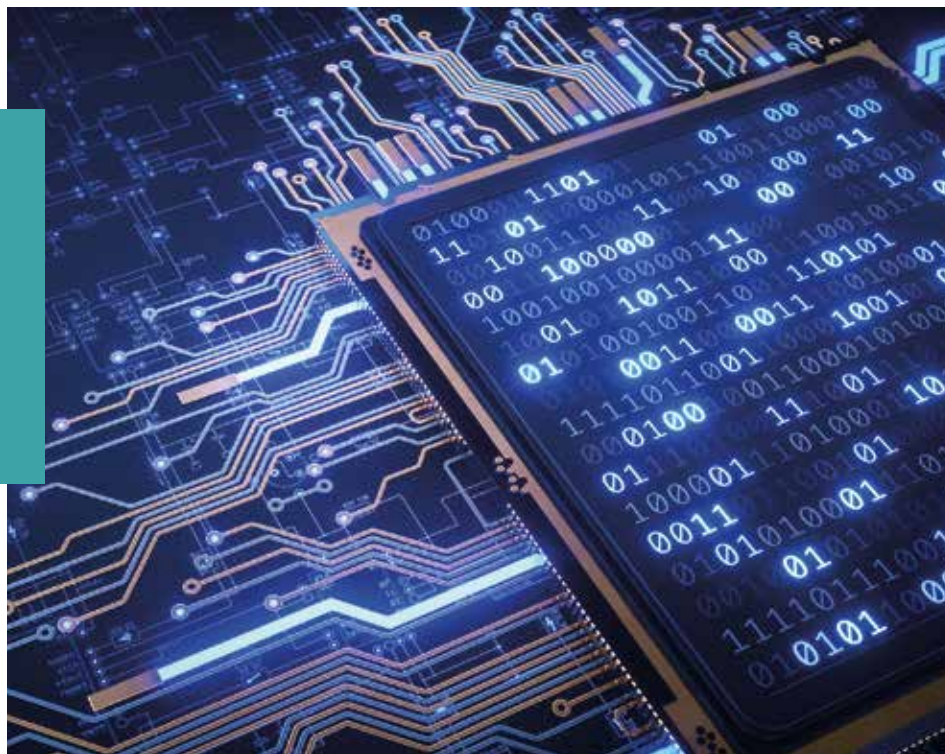
PharmaFluidics

In de portefeuille

1,45
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

10,17%

 PharmaFluidics

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

In december 2017 nam de FPIM - samen met Annie Vereecken, Rudi Mariën en een consortium van bestaande aandeelhouders (Qbic, PMV, Theodorus III, Innovation Fund & Volksvermogen) - deel aan een nieuwe kapitaalsverhoging van PharmaFluidics, waarbij de FPIM 1,45 miljoen EUR van de ingebrachte 7,3 miljoen EUR voor zijn rekening nam.

Het nieuw aangebrachte kapitaal zal dienen om de productiecapaciteit te verhogen in nauwe samenwerking met chipbedrijven met als ambitie het verder miniaturiseren van PharmaFluidics technologie voor de volgende generatie producten.

De eerste verkopen van hun chiptechnologie aan onderzoekslabo's en biofarmabedrijven vonden plaats in september 2017. De chip is onder meer interessant om stoffen die wijzen op een bepaalde ziekte (biomarkers) te detecteren of voor de ontwikkeling van biotechnologische geneesmiddelen waar men heel kleine verschillen in complexe moleculen wil zien.

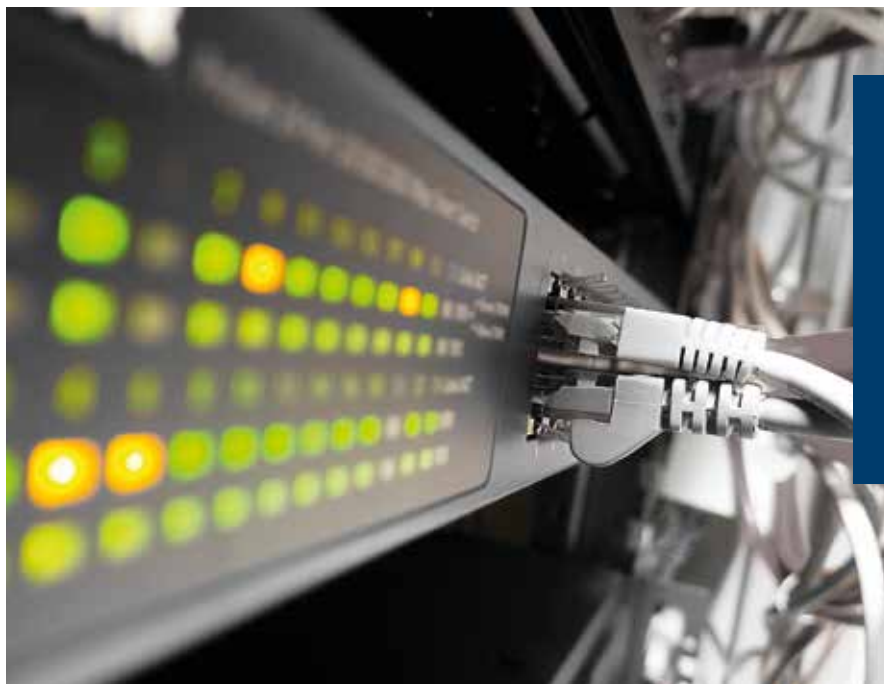
Aandachtspunten voor 2018

PharmaFluidics' belangrijkste doelstelling is het verder uitrollen van de verkoop van hun eerste generatie μ PAC microchips in specifieke nichemarkten zoals proteomica en metabolica.

Daarnaast zal PharmaFluidics de nodige voorbereidingen treffen voor het opschalen van het productieproces en de fundamenteen leggen voor nieuwe technologische ontwikkelingen.

PharmaFluidics werd opgericht in december 2010 als een spin-off van de Vrije Universiteit Brussel na 10 jaar van academisch wetenschappelijk onderzoek in het domein van microfluidica en vloeistofchromatografie die geleid hebben tot de ontwikkeling van een nieuwe generatie scheidingskolommen voor het opsporen van moleculen in vloeistoffen met een complexe chemische samenstelling. Met de commercialisering van hun speerpunttechnologie, de μ PAC microchip wil PharmaFluidics een doorbraak realiseren in de wereld van complexe scheidingen en analyses van biologische stalen zoals biopsies.

Capricorn ICT Arkiv

In de portefeuille

1,40
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

 15,06 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Sinds oktober 2014 is de FPIM aandeelhouder in het Capricorn ICT Fund met een totale investering van 5 miljoen EUR in een fonds van ruim 33,2 miljoen EUR (15,06% van de aandelen). Door de verkoop van Cartagena in 2015 kon een kapitaalvermindering van 9,3 miljoen EUR doorgevoerd worden (deels door terugbetaling in cash, deels door kwijting van kapitaalopvraging), waardoor het kapitaal van het fonds op 23,9 miljoen EUR uitkomt.

In het boekjaar 2017 maakte het fonds 2 nieuwe en 5 opvolgingsinvesteringen. In totaal werd per eind 2017 voor 17,4 miljoen EUR geïnvesteerd (gewaardeerd aan 30,3 miljoen EUR, waarvan 13,7 miljoen EUR is gerealiseerd met de verkoop van Cartagena) en had het fonds participaties in de volgende 9 early stage bedrijven: NGDATA, FEops, LindaCare, Icometrix, Bluebee, Noona Healthcare, Indigo Diabetes, Arkite en Sensolus.

Het jaar werd afgesloten met een verlies van 106.708 EUR, grotendeels toe te schrijven aan de beheerskosten van het beheer van het fonds die deels door gerealiseerde meerwaarden werden gecompenseerd.

Aandachtspunten voor 2018

In 2018 zal de aandacht verdeeld worden tussen het opvolgen van de reeds doorgevoerde investeringen, eventuele opvolgingsinvesteringen en de screening en concretisering van nieuwe opportuniteiten.

Capricorn ICT Arkiv nv investeert in ondernemingen, actief in de ICT-sector in ruime zin (met inbegrip van big data en digital health-care) en respecteert de voorwaarden en modaliteiten van de ARKimedea-regeling betreffende het activeren van risicokapitaal in Vlaanderen.

SwiMove

© SWIMOVE

In de portefeuille

1,01
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

49%

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De FPIM bracht haar steun aan dit project tot iets meer dan 1 miljoen EUR. Een deel van dit bedrag, dan is 0,3 miljoen EUR, werd bijgebracht aan het kapitaal van SwiMove, ter financiering van haar oprichting. Het saldo, dat is 0,7 miljoen EUR, werd ter beschikking gesteld van SwiMove onder de vorm van een lening, waarvan de terugbetaling wordt gegarandeerd door de VUB.

Het project, bestaande uit twee baden, het ene voor ervaren zwemmers, het andere voor beginners of sportactiviteiten, beantwoordt aan het grote tekort aan zwembaden in Brussel. Het is bijzonder milieuvriendelijk, vermits voorrang wordt gegeven aan duurzame materialen en technieken (supergeïsoleerd gebouw, opvang van regenwater en behandeling van vuil water, LED-verlichting ...) en aan hernieuwbare energie, en het bevordert de werkgelegenheid in Brussel.

Met een toegangsprijs tussen 2,9 en 4,2 EUR per persoon en uitzonderlijke technologieën (bodem met variabele hoogte, installatie van schijnwerper ...) mikt het zwembad jaarlijks op 130.000 bezoekers.

In februari 2017 werd het kapitaal van SwiMove verhoogd. De FPIM tekende in op deze kapitaalsverhoging voor 0,3 miljoen EUR. De deelneming van de FPIM in het kapitaal van SwiMove bedraagt vandaag 49%. De participatie van 51% is in handen van de VUB.

Nog in februari 2017 werd een lening van 700.000 EUR toegekend met een looptijd van 20 jaar en een vaste rente van 1,4%. De FPIM kon voor deze lening ook rekenen op een niet-financiële tegenprestatie, want ze kreeg de status van bevoorrechte partner (toegang tot het academische netwerk van de VUB en andere voordelen). De VUB verleende haar waarborg aan deze lening.

Aandachtspunten voor 2018

- De officiële opening van het zwembad van de VUB vond plaats op 2 februari 2018, nadat het slechts 18 maanden gesloten was voor het publiek voor de renovatiewerken;
- De definitieve oplevering van de werf moet plaatsvinden in 2018;
- Door de zwemlessen moet de vennootschap financieel onafhankelijk kunnen worden.

SwiMove is een nieuwe vennootschap met sociaal oogmerk, die op initiatief van de VUB werd opgericht. Ze heeft als opdracht de renovatie en de uitbreiding van het zwembad van de VUB te beheren, evenals de exploitatie van een zwemschool, in de gemoderniseerde infrastructuur.

Het nieuwe zwembad werd door het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest al een 'voorbeeldgebouw' genoemd voor het jaar 2016 (<http://www.beexemplary.brussels/laureats-piscine.php>).

Endo Tools Therapeutics

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De raad van bestuur van de FPIM verleende op 21 maart 2017 zijn goedkeuring aan de instap in het kapitaal van de vennootschap, via de onmiddellijke intekening op nieuwe aandelen voor in totaal 1.002.150 EUR en een bijkomende intekening voor een totaalbedrag van maximaal 1.000.000 EUR, op voorwaarde dat een kapitaalsverhoging voor minstens hetzelfde bedrag zou worden doorgevoerd. De FPIM zal een discount van 20% genieten ten opzichte van de toekomstige emissiewaarde.

De raad van bestuur van de FPIM stemde tevens in met de toekenning van een lening aan de vennootschap voor een bedrag van 1.000.000 EUR - rente van 4%. Ze werd voor de helft opgevraagd in februari 2018. De FPIM heeft 6,3% van het kapitaal van de vennootschap in handen.

Het team versterkte zich op het gebied van kwaliteit, regelgeving en R&D.

De eerste wetenschappelijke publicatie over de producten van ETT verscheen in april 2017.

De 2de (Europese) studie over de producten van ETT werd in december 2017 afgesloten.

De resultaten ervan zullen normaal in de loop van 2018 gepubliceerd worden.

De eerste klinische toepassingen van een nieuwe versie van de technologie gebeurden in het 4e kwartaal van 2017. Er werd een nieuwe octrooiaanvraag ingediend in het 2de kwartaal van 2017.

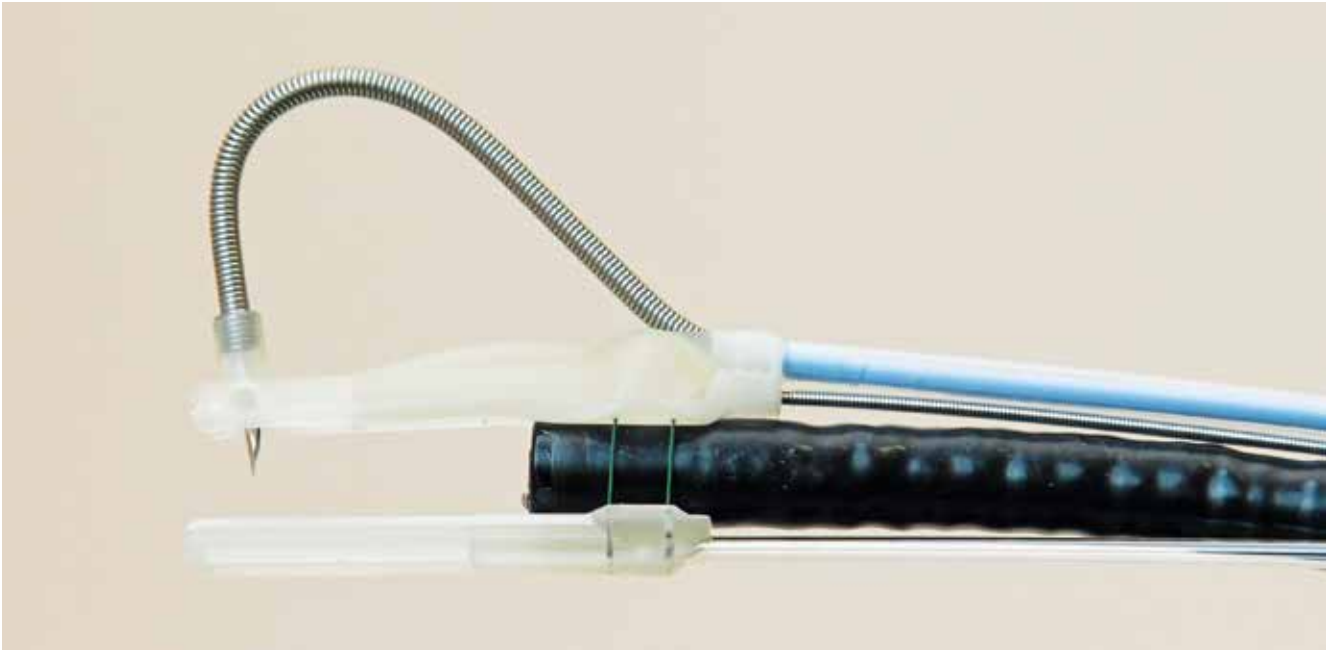
In de portefeuille

1,00
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

6,30%

Endo Tools Therapeutics (ETT) legt zich toe op de strijd tegen obesitas, door een ingreep langs de maag (geen operatie) voor te stellen die door een gastro-enteroloog kan worden uitgevoerd, met de bedoeling de maag via een hechting van de binnenwanden te verkleinen.

Concurrentievoordelen van Endo Tools Therapeutics

- Technologie die het mogelijk maakt om de hechting door alle lagen van de maagwand te laten gaan, waardoor ze langer meegaat dan de andere bestaande oplossingen;
- Hulpmiddelen met laag risicoprofiel: bij bariatrische behandelingen zou dan de indicatie van endoscopische behandelingen kunnen worden uitgebreid tot lagere body mass indexen, zoals de American Society for Gastrointestinal Endoscopy (ASGE) voorstelt;
- Techniek die langs de natuurlijke openingen (bijvoorbeeld de mond) gaat: patiënt voelt zich meer op zijn gemak, herstelt vlugger en hoeft minder lang in het ziekenhuis te blijven (zelfs dagkliniek is mogelijk);
- Behoud van de volledige maagzak: geen risico op lekken, mogelijkheid tot meer invasieve ingreep achteraf;
- Procedures zijn minder invasief: bij bijvoorbeeld bariatrische behandelingen worden dezelfde soorten voedingsmiddelen ingebracht, maar in kleinere hoeveelheden;
- Geen contra-indicatie voor een mogelijke herhaling van de ingreep;
- Gebruiksgemak: heel snelle leercurve in vergelijking met concurrerende systemen.

Aandachtspunten voor 2018

- Fondswerving (serie C) en bepaling van de waarde van de vennootschap;
- Klinische versterking om meer toezicht uit te oefenen op het design en de uitvoering van klinisch onderzoek;
- Verdere ondersteuning van klinisch onderzoek bij bariatrische behandelingen, in combinatie met andere factoren zoals de impact van de dieet- en psychologische opvolging van patiënten;
- Voortzetting van R&D en van de steun aan klinisch onderzoek, om de technologie ook toe te passen op andere organen van het spijsverteringskanaal;
- Verbreding van de gebruikersbasis in Europa (2 tot 3 landen onder Nederland, Duitsland, Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Spanje);
- Uittekenen van een strategie om de technologie op de markt te mogen brengen in de VS.

EndoTools
Therapeutics

Accessia GMP

In de portefeuille

1,00
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

25 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De FPIM stapte op 26 oktober 2016 in het kapitaal van Accessia GMP en heeft een zetel in de raad van bestuur van deze vennootschap.

Ze investeerde 1 miljoen EUR equity, waardoor ze 1.000 aandelen van de vennootschap, dit is 25% van het kapitaal, kan aanhouden. De FPIM heeft er zich ook toe verbonden om samen met de andere aandeelhouders de ontwikkeling van de vennootschap te ondersteunen, door 2 miljoen EUR te lenen volgens milestones die met de overige aandeelhouders nog te bepalen zijn (verwacht rendement: 5% per jaar). Een eerste schijf van 250.000 EUR werd inmiddels vrijgemaakt in februari 2018. De vennootschap heeft een balans van 7,95 miljoen EUR en boekte eind 2017 een bedrijfsverlies van 850.000 EUR, iets boven het startbudget. Dit had te maken met de impact van de afschrijvingen en vertraging bij de ingebruikneming van de stofvrije ruimten en andere kantoren. De vennootschap veranderde in maart 2017 van naam en heet nu Accessia Pharma.

Als opvallende feiten onthouden we:

- De validatie van de stofvrije ruimten die overeenstemmen met Fase 1;
- De totale renovatie van het gebouw dat onder andere vier stofvrije GMP-ruimten telt (Fase II); het gebouw werd in februari 2018 officieel geopend en is volledig operationeel;
- Het rekruteren van een 5-koppig team met twee personen voor het onderhoud, iemand voor IT, iemand voor de schoonmaak en een administratieve kracht;
- De afronding van het standaarddienstencontract voor de klanten die zich op de site zullen vestigen;
- De intrede van de eerste twee klanten op de site: Arlenda en Xpress Biologics.

Om zeker te zijn dat het gebruik van de stofvrije ruimten volledig in overeenstemming is met de GMP-normen zoals de farmaceutische instanties vragen, werd door het kwaliteitsbewakingsteam een kwaliteitssysteem opgezet dat op alle gebruikers van de site (Accessia en de klanten) van toepassing is. Dit systeem is sinds midden 2017 een feit.

Aandachtspunten voor 2018

Het risico schuilt vooral in het vermogen om nieuwe klanten aan te trekken. Daarnaast is er enige onzekerheid over de evolutie van de prijzen van utilities (water, gas en elektriciteit), wat gezien het hoge verbruik door Accessia een aanzienlijke impact kan hebben. Wat de balans betreft, zal de impact van de afschrijvingen een doorslaggevend element zijn bij de bepaling van het bedrijfsresultaat.

De vennootschap herbergt een gedeelde GMP-eenheid voor de productie van klinische en commerciële kits, die is ondergebracht in de vroegere fabriek van Colgate-Palmolive te Milmort. De fabriek is vooraf al uitgerust met tal van nuttige voorzieningen, in het bijzonder stofvrije ruimten van klasse D en kantoorruimten.

Ze ontstond na een dubbele vaststelling:

- *Bij een groot aantal projecten die vanuit technisch oogpunt erg complex zijn, moeten klinische kits of producten worden gefabriceerd in een GMP-omgeving (Good Manufacturing Practice), terwijl de daartoe vereiste investeringen voor heel wat van die bedrijven te hoog zijn.*
- *De benodigde infrastructuur voor dit type van productie was binnen het Waals Gewest niet beschikbaar, waardoor een groot aantal Waalse ondernemingen moesten samenwerken met buitenlandse spelers.*

ACCESSIA
PHARMA

Profinpar

© PROFINPAR

In de portefeuille

1,00
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

15,13 %

Profinpar Fund investeert in kmo's of middelgrote familiebedrijven die een toegevoegde waarde van meer dan 2 miljoen EUR hebben en waarvan de ondernemingswaarde tussen 2 en 20 miljoen EUR schommelt. Het fonds mikt op bedrijven die gevestigd zijn in België, Luxemburg en Noord-Frankrijk. Bijzondere aandacht gaat naar nichebedrijven en sectoren in consolidatie.

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

In februari 2017 tekende de FPIM in op een investering van 5 miljoen EUR in Profinpar Fund, waarvan 1 miljoen EUR werd gestort. Dit komt neer op 15,13% van de aandelen. Op 31 december 2017 was er ingetekend voor een totaal bedrag van 33.050.000 EUR.

In 2017 analyseerde Profinpar Fund verder de markt en deed het een eerste investering in de sector van financiële diensten. Zo nam het deel aan de kapitaalsverhoging en de inkoop van aandelen van ODB & Associés nv, dat zijn klanten algemene ondersteuning verleent op de volgende gebieden: boekhouding, fiscaliteit, juridisch advies, financieel advies en advies aan bedrijven. Door de investering van Profinpar kon de onderneming zich ontwikkelen via externe groei.

Aandachtspunten voor 2018

Profinpar Fund zal zich in 2018 toeleggen op de uitbouw van zijn portefeuille en tegelijk de bestaande en toekomstige participaties opvolgen.

Profinpar Fund is een fonds van ondernemers en risicokapitaalinvesteerders die streven naar een partnerrelatie met familiale kmo's en hun aandeelhouders. Wat Profinpar bijzonder maakt, is het feit dat het een aanbod van durfkapitaal koppelt aan de knowhow van zijn 45 investeerders-ondernemers.

Profinpar Fund wil optreden als actieve partner en groeikatalysator, door de overdracht of de optimalisering van bedrijven te ondersteunen. De bedoeling is dus durfkapitaal te investeren en het directieteam te begeleiden dankzij de knowhow van de investeerders-ondernemers van het fonds, die zelf aandeelhouders en managers zijn van andere bedrijven.

Naast de kapitaalinjectie stellen deze investeerders ook hun sectorale en functionele capaciteiten en hun netwerken ter beschikking om de partner-kmo's te ondersteunen, zowel bij de analyse van een mogelijke investering als in de fase waarin deze investering een feit is.

Profinpar Fund financiert de groei en ontwikkeling en helpt bij de overdracht en/of optimalisering van bedrijven. De bedoeling is om in een twaalfstal kmo's een bedrag tussen 2 en 6 miljoen EUR te investeren.

PROFINPAR

Fidentia Green Buildings

In de portefeuille

0,80
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

21,33 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De FPIM trok een bedrag van 6 miljoen EUR uit voor de financiering van de activiteiten van het fonds. Ze bezit daarmee 21,33% van de aandelen van de vennootschap. Deze situatie bleef ongewijzigd in 2017.

Na de verkoop van de laatste vastgoedparticipatie in 2016 (de nv Hippogone) ging het fonds over tot een herschikking van zijn kapitaal en een terugbetaling van obligaties.

Het fonds bezit thans:

- De nodige fondsen voor het dekken van de fiscale waarborg na de verkoop van de vennootschap e-lite;
- Diezelfde fondsen zijn geïnvesteerd in een project van aquaponics-boerderijen, BIGH, en in Fidentia BeLux Investments SCA.

Het resultaat van al deze transacties heeft voor de FPIM tot gevolg:

- Uitgaande van een inleg van 6 miljoen EUR recupereert de FPIM al een gecumuleerd bedrag van 8 miljoen EUR, waarbij het saldo nog zal volgen bij de verkoop van de twee resterende participaties;
- De FPIM investeerde tegelijk een bedrag van 9,2 miljoen EUR in het nieuwe project Fidentia BeLux Investments SCA, volgens een gemengde formule Equity-Lening die lijkt op het FGB-model.

Aandachtspunten voor 2018

- Mogelijk aanspreken van de waarborg (kleine kans);
- De mogelijkheid onderzoeken of de waarborg kan worden gedekt door een verzekering, verkoop van de activa en vereffening van het fonds.

Fidentia Green Buildings (FGB) is een vastgoedfonds dat werd opgericht als een commanditaire vennootschap op aandelen.

De financiering van de activiteiten gebeurt voor de helft via aandelen en voor de helft via achtergestelde obligaties.

De fondsen zijn voornamelijk belegd in aandelen van het SPV dat vastgoedbeleggingen ondersteunt. De activiteiten van het fonds als dusdanig zijn vandaag beëindigd, maar de structuur blijft tot uiterlijk 2020 bestaan om de verleende garanties na te komen.

fidentia
GREEN buildings

Epigan

© EPIGAN

In de portefeuille

0,80
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

5,77%

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De FPIM stapte in augustus 2017 voor 800.000 EUR in het kapitaal van Epigan tijdens een financieringsronde van 2,4 miljoen EUR, en bezit sindsdien 5,77% van de aandelen.

Het fonds Capricorn Cleantech en de Limburgse Reconversie­maatschappij (LRM), historische aandeelhouders, namen eveneens deel aan deze kapitaalsverhoging.

Aandachtspunten voor 2018

Epigan zal verder naar commerciële partnerships zoeken, met bijzondere aandacht voor de Chinese markt. Het valt niet uit te sluiten dat er een nieuwe kapitaalsverhoging komt om de productiecapaciteit uit te breiden.

Epigan, opgericht in 2010, is een spin-off van IMEC die zich toelegt op halfgeleiders en onder zijn historische investeerders de fondsen Capricorn Cleantech, de Limburgse Reconversie­maatschappij (LRM) en Bosch Venture Capital telt. A-Capital werd aandeelhouder in 2016.

Epigan is een van de pioniers in technologie-oplossingen van galliumnitraat (GaN) van de laatste generatie (low-loss power switching, next-generation 5G radio-frequency/mobile communication and sensor applications).

Epigan is gevestigd op Campus Korda in Hasselt.

V-Bio Ventures Fund

In de portefeuille

0,76
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

6,56 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

FPIM (5 miljoen EUR) en GIMV (5 miljoen EUR) traden in mei 2016 toe tot het aandeelhouderschap van V-Bio Ventures, een durfkapitaalfonds dat zich richt op levenswetenschappen in heel Europa, meer specifiek spijst het zich toe op de sectoren biofarmacie, farmacie, diagnostica en agrotechnologie.

Eind 2016 sloten eveneens de Universiteit van Gent en BNP Paribas Fortis Private Equity zich aan bij het V-Bio investeringsfonds, wat het totale kapitaal op 76 miljoen EUR bracht.

V-Bio Ventures heeft intussen een portefeuille uitgebouwd met 6 investeringen: Orionis Biosciences (nieuwe generatie precisie medicijnen voor immuunziekten), Confo Therapeutics (ontwikkeling van innovatieve geneesmiddelen gericht op GPCRs), Apha Bio (biologische bestrijdingsmiddelen), Oxular (behandeling tegen oogziekten), Octimet Oncology (nieuwe behandeling tegen kanker) en Syndesi (behandeling van neurologische stoornissen), waarbij de eerste drie portfoliobedrijven een spin-off zijn van VIB.

Aandachtspunten voor 2018

In 2018 zal V-Bio Ventures zijn investeringsportefeuille verder uitbouwen. In die context werd er een converteerbare lening toegekend aan de Vlaamse start-up Agomab Therapeutics met als doel een investeerdersconsortium op touw te zetten voor de verdere ontwikkeling van de onderneming in het domein van de regeneratieve geneeskunde.

Het fonds V-Bio Ventures startte zijn activiteiten in 2015 met een eerste financieringsronde van 63 miljoen EUR met als belangrijkste investeerders het Europees Investeringsfonds (EIF), PMV (ARKImedes II), Korys (familie Colruyt) en KU Leuven.

Een van de grondleggers van V-Bio Ventures is het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB), dat via zijn netwerk met de Vlaamse universiteiten het fonds bevoorrechte toegang verleent tot innovatieve onderzoeksprojecten (start-ups) in het domein van de gezondheidszorg om jonge beloftevolle ondernemingen te helpen opstarten, ondersteunen en verder te laten groeien.

BeCentral

In de portefeuille

0,70
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

28,82 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

In het eerste kwartaal van 2017 nam de FPIM deel aan de oprichting en de financiële ondersteuning van BeCentral, door een participatie in het kapitaal van 45.555 EUR te nemen en een lening van 654.455 EUR toe te kennen voor het herstellen en inrichten van de ruimten die de NMBS voor het project ter beschikking heeft gesteld.

In het eerste werkingsjaar konden al zo'n 4000 personen worden opgeleid en warm gemaakt voor beroepen in de digitale sector, dankzij het opzetten van 30 initiatieven op de campus en het organiseren van 70 evenementen rond specifieke thema's.

Aandachtspunten voor 2018

Na de opstartfase zijn de evolutie van de inkomsten en de kostenbeheersing van essentieel belang om het voortbestaan en de groei van de onderneming te waarborgen.

Voor 2018 wordt gemikt op de 'transformatie' van 10.000 personen.

Afhankelijk van de interesse van bijkomende kandidaten (academies, scholen ...) die in het gebouw aan het Centraal station hun activiteiten willen ontwikkelen, zou BeCentral kunnen overwegen om zijn activiteiten uit te breiden in nog vrije ruimten die evenwel nog niet ingericht zijn.

BeCentral is een nieuwe digitale campus aan het Centraal station in Brussel, die gezamenlijk werd opgericht door en de steun krijgt van meer dan 40 ondernemers. Hij moet het tekort aan digitale competenties verhelpen en de digitale transformatie in België versnellen, om onder meer het groeipotentieel van de economie maximaal te benutten en zo veel mogelijk nieuwe jobs te scheppen.

Nucleis

In de portefeuille

0,70
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

17,20 %

NUCLEIS
RADIOPHARMACEUTICALS

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Na de kapitaalsverhoging bezit de FPIM 3500 aandelen van categorie C en zodoende 17,2% van het kapitaal van de vennootschap. De andere grote aandeelhouders zijn: Spinventure, Gesval, F.I.C.I en ORA.

De FPIM zou ook een converteerbare lening moeten toekennen, met een rendement verbonden aan de rente IRS op 7 jaar, verhoogd met 3%.

Aandachtspunten voor 2018

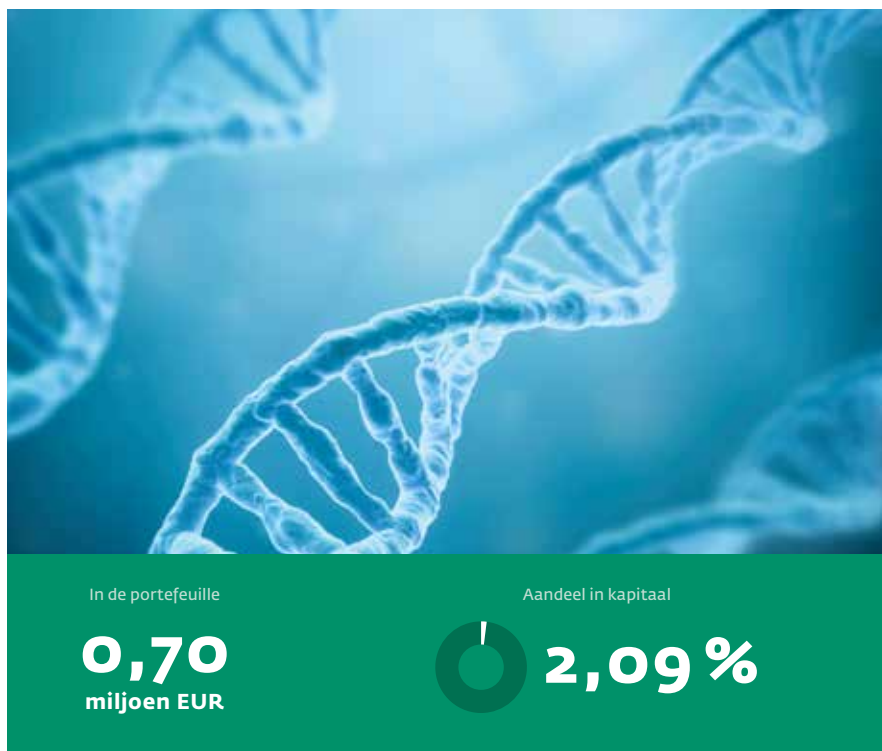
Aangezien Nucleis nv nog niet zo lang bestaat, onthouden we voorlopig dat het zijn businessplan volgt wat betreft de regelgevende aspecten en de productie van AFG.

Er dienen zich kansen aan op het vlak van de groei van de productiecapaciteit en de beveiliging van het vervoer van radioactieve stoffen.

De onderneming Nucleis nv werd op 9 juni 2017 opgericht. Ze legt zich toe op de productie in een GMP-omgeving van radiofarmaceutische geneesmiddelen voor menselijk gebruik (met inbegrip van nucleaire of niet-nucleaire medische beeldvorming). Ze is het resultaat van een "spin-off" proces van het centre de Recherche du Cyclotron aan de ULg.

Nucleis onderging op 3 november 2017 een kapitaalsverhoging via inbreng in natura, namelijk de tak GMP-productieactiviteiten, een team van 9 personen, commerciële contracten en een AMM op Glucotrace "FDG". Bij dezelfde gelegenheid bracht de FPIM 700.000 EUR cash in en kende een achtergestelde lening toe voor een bedrag van 800.000 EUR.

Biodiscovery 5

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Samen met Meusinvest dat 3 miljoen EUR investeerde, financierde de FPIM het fonds Biodiscovery 5 voor een bedrag van 7 miljoen EUR. Hierdoor zetelt de FPIM in het comité van investeerders.

Zoals haar raad van bestuur het wenste, stelde de FPIM met het bedrijf Edmond de Rothschild (EDR), de drager/fund manager van het project, een side-letter op die voorziet in:

- een best effort verbintenis om te investeren in België (we weten dat momenteel 3 bedrijven de aandacht van EDR krijgen in België);
- de mogelijkheid tot co-investeringen in België;
- de mogelijkheid voor de FPIM om investeringsdossiers voor onderzoek voor te leggen aan het Fonds.

Het gaat om een strategische investering gezien de zichtbaarheid en de efficiëntie die ze de FPIM zou kunnen opleveren in de sector van de biotechnologie. Hierdoor kan zij aanwezig zijn in een Fonds met Europese draagwijdte, dat kan bogen op een goede track-record, samen met eersterangs investeerders, en krijgt ze toegang tot een mechanisme van gedeelde due diligence processen met deskundigen uit de medische wereld en/of de industrie.

Het fonds investeert momenteel in 6 bedrijven: LogicBio – Erytech, Complexa, GreyWolf, Exciva en MMI, voor een totaal bedrag van 34,5 miljoen EUR, dat is ongeveer 10 % van de opgehaalde fondsen.

Aandachtspunten voor 2018

Aandacht blijven hebben voor potentiële Belgische projecten.

BioDiscovery

Biodiscovery 5 is de 5e generatie van het fonds Biodiscovery, dat als doel heeft te investeren in de ontwikkeling van therapeutische producten en medische/diagnosehulpmiddelen.

Het managementteam van Biodiscovery bestaat uit deskundigen in de sector van de biowetenschappen, om een financieel product aan te bieden dat eenvoudig en weloverwogen toegang verschaft tot deze sector.

Via heel goede contacten met bedrijven die medische innovaties ontwikkelen, beoordeelt het team jaarlijks 350-400 opportuniteiten. Het selecteert 15 tot 18 ondernemingen voor de opbouw van de portefeuille van Biodiscovery 5 over 4 tot 5 jaar.

Een type-investering gebeurt in de ontwikkelingsfase, na de onderzoeksfases en met de steun van ervaren ondernemers.

Meestal investeert het fonds, als referentie-investeerder, 5-15 miljoen EUR in een eerste financieringsronde van 10-40 miljoen EUR. In totaal kan een investering in een bedrijf oplopen tot 10-25 miljoen EUR, voor een positie in het kapitaal van 15 tot 35%. Het team van Biodiscovery schat de risico's, de tijd en de middelen die nodig zijn voor de ontwikkeling van vernieuwende projecten tot de cruciale fasen van waardeschepping.

Het fonds Biodiscovery 5 zamelde aan het einde van zijn inschrijvingscampagne 345 miljoen EUR in.

Ion Beam Applications (IBA)

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Nadat IBA in 2016 enkele gedenkwaardige momenten beleefde, viel de vennootschap in 2017 een beetje stil.

IBA zette belangrijke stappen vooruit in de samenwerking met Elekta en Vinci Construction, en noteerde een sterke groei die verband hield met de activiteit in de dosimetrie (20% meer inkomsten) en de diensten in de protontherapie en andere versnellers. Het haalde echter niet de verwachte inkomsten voor 2017 (12,6% minder dan in 2016) en maakte een negatieve REBIT bekend (-11,6 miljoen EUR), evenals een verzwakte cashpositie (nettocash -15,5 miljoen EUR).

Dat het doel niet werd bereikt, lag vooral aan de aanslepende onderhandelingen, de vertraging bij de bouw van de installaties, de termijnen van het sluiten van contracten voor de levering van protontherapietoestellen en de agressieve concurrentie. Deze gebeurtenissen dwongen de vennootschap om:

- tijdelijk geen verklaringen meer af te leggen over financiële prognoses,
- maatregelen te treffen die de kosten onder controle houden en de productiviteit verhogen,
- in 2018 geen dividend uit te keren,
- vooruit te lopen op de principes van permitting/licensing bij installatie in een nieuw land.

Door deze maatregelen kon IBA tijdens het eerste kwartaal van 2018 het volgende realiseren:

- 1ste behandelde patiënt in Nederland,
- sluiten van contracten in het VK voor 3 installaties,
- 4 nieuwe installaties in Argentinië.

De FPIM beschikte eind 2017 over vier instrumenten voor de financiering van de vennootschap:

- Na de intekening op de kapitaalsverhoging van 1 miljoen EUR. Ze bezit vandaag 58.200 aandelen van de vennootschap. De FPIM ontving in 2017 een dividend van 16.900 EUR. Toekenning van een achtergestelde lening van 9 miljoen EUR die uiteindelijk voor 5 miljoen EUR werd besteed aan de verwerving van aandelen in Belgian Anchorage (overkoepelende holding die het aandeelhouderschap van IBA in België verankert);
- Verbintenis tot financiële ondersteuning van het hadrontherapieproject in Normandië (voor 5 miljoen EUR);
- Toekenning van een achtergestelde lening (ondertekend in maart 2018) voor 5 miljoen EUR.

Aandachtspunten voor 2018

- Opnieuw een positief operationeel cashresultaat boeken;
- Terug aanknopen met het dividendbeleid;
- Het hadrontherapieproject concreet maken.

De vennootschap Ion Beam Applications (IBA) is wereldleider op het gebied van kankerdiagnose (dosimetrie) en de ontwikkeling van innovatieve instrumenten voor de behandeling met protontherapie.

Wereldwijd zijn meer dan 1.100 personen bij deze vennootschap tewerkgesteld.

De vennootschap IBA is beursgenoteerd voor +/- 60% van haar aandeelhouderschap.

Seeder Fund

In de portefeuille

0,63
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

16,78 %

SEEDER FUND
Resources to start and grow

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

In het eerste jaar is bewezen dat het fonds tegemoetkomt aan een behoefte van de markt, met 156 voorgestelde projecten, waarvan er 10 een converteerbare lening kregen en één daarvan al nieuw kapitaal. Het bracht ook een belangrijke samenwerking op gang met business angels, banken en openbare investeerders, die alle drie een rol spelen in deze sector.

Na haar instap in het kapitaal met 2 miljoen EUR droeg de FPIM in 2017 opnieuw bij tot de groei van Seeder Fund, met een tweede inbreng van 0,5 miljoen EUR om het fonds het nodige gewicht en de middelen te geven waarmee het zijn ambities kan waarmaken. De FPIM bezit op die manier 16,78% van de aandelen van het fonds op 31/12/2017. In 2018 heeft de FPIM ook deelgenomen aan een kapitaalsverhoging voor een bedrag van 0,5 miljoen EUR.

In 2017 deed Seeder Fund 9 investeringen, tussen 40 000 EUR en 100 000 EUR (eerste investeringsfase), in de bedrijven Cloudalize, Kabandy, Hello Customer, Faqbot, Manual.to, Shoot&Proof, ZeroCopy, Hytchers en Keyrock.

De tweede investeringsfase werd doorlopen met de onderneming ProUnity, die vers kapitaal kreeg.

Aandachtspunten voor 2018

- Voortgaan met sourcing van kwaliteitsdossiers in diverse sectoren en veiligstellen van de tweede investeringsfase.

Seeder Fund werd in 2016 opgericht, om met een vernieuwende aanpak beter te voldoen aan de nood van Belgische start-ups aan venture capital early stage. Dit verloopt in twee fasen:

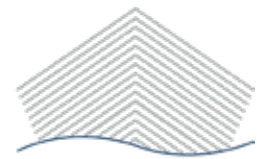
- 1) *Identificatie van beloftevolle en innovatieve bedrijven en opstart met een converteerbare lening van maximaal 100 000 EUR.*
- 2) *Grotere investering, deze keer in kapitaal (max. 1 miljoen EUR), in de meest performante bedrijven. Deze investering heeft als doel de groei van deze ondernemingen te bevorderen.*

Met deze aanpak winnen de start-ups in hun eerste drie bestaansjaren heel wat tijd, doordat ze zich kunnen concentreren op hun groei in plaats van op hun financiering op korte en middellange termijn. De traditionele venture capitalists treden in dit vroege stadium nog niet op het voorplan.

NxtPort

© NxtPort

NxtPort

In de portefeuille

0,58
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

0,00 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Om de ambitieuze ontwikkeling van het NxtPort-project te financieren, besliste de FPIM in december 2017, samen met de Haven van Antwerpen, om een kapitaalsverhoging door te voeren en een achtergestelde lening toe te kennen, voor bedragen (voor de FPIM) van respectievelijk 164.230 EUR en 1.150.000 EUR.

De eerste schijf van de lening (50%) werd eind 2017 toegekend en de participatie in het kapitaal gebeurde in januari 2018.

Het project ter verbetering van de centralisering en uitwisseling van gegevens concentreert zich eerst op de Antwerpse havengemeenschap, maar het is de bedoeling om het daarna uit te breiden tot de andere Belgische havens (Zeebrugge, Gent, Brussel, Luik ...).

Aandachtspunten voor 2018

In 2018 zal bijzondere aandacht worden geschonken aan het bereiken van enkele milestones die zijn vastgelegd om de evolutie van het project, vooral in de startfase, te kunnen volgen. Het stelselmatige gebruik van de lening is daaraan gekoppeld.

Met het oog op de ontplooiing van het project in andere havens zijn begin dit jaar contacten gelegd met onder meer de haven van Zeebrugge.

De CVBA NxtPort beheert een dataplatform dat bedoeld is om gegevens van de verschillende schakels van de logistieke aanvoerketen die is verbonden aan de activiteiten in de Antwerpse haven, te verzamelen en vervolgens te groeperen / centraliseren. Het platform moet het delen van gegevens verbeteren, wat de transparantie en efficiëntie ten goede zal komen, net als de interoperabiliteit tussen de beheerplatforms van bestaande, maar versnipperde gegevens.

Electrawinds

In de portefeuille

0,29
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

6,21 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Het jaar 2017 werd vooral gekenmerkt door de volgende gebeurtenissen:

- De balans van Electrawinds SE blijft krimpen, ook al heeft de vennootschap nog enkele 'assets' in haar portefeuille. Ze verkocht onder meer haar deelneming in Electrawinds Pontedera, om de liquiditeitsbehoeften in verband met haar dagelijkse beheer het hoofd te kunnen bieden.
- Het verlies van het boekjaar 2017 bedraagt 340.509 EUR. De negatieve impact heeft opnieuw te maken met de afschrijvingen en de waardeverminderingen, alsook met de operationele kosten voor een totaalbedrag van 370.000 EUR.

Aandachtspunten voor 2018

De vennootschap startte een procedure voor de rechtbank om haar activiteiten onder gerechtelijk toezicht te kunnen voortzetten, waardoor ze tot in juni 2020 beschermd is tegen haar schuldeisers. Er werden 2 commissarissen aangesteld om op haar activiteiten toe te zien.

De vennootschap is een producent van hernieuwbare energie op basis van windmolens, biomassa en zonne-energie.

De FPIM houdt in 2017 nog steeds 3.369.127 aandelen van categorie A aan in Electrawinds SE, oftewel 6,21%. De FPIM heeft nog altijd een schuldvordering op de nv Nethys. Deze schuldvordering wordt gewaarborgd door de vennootschap Tecteo (groep die, via haar dochtervennootschap Elicio, de schulden van de EW-Groep met betrekking tot de productieactiviteiten heeft overgenomen).

Deze schuldvordering is niet rentedragend en maakt het voorwerp uit van een terugbetaling in 5 schijven. Ten gevolge daarvan ontving de FPIM in 2017 de som van 145.833,34 EUR. In juni 2018 ontvangt zij de laatste schijf van deze terugbetaling.

Cissoid

In de portefeuille

0,26
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

19,77 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Na de terugval van de verkoop in 2016 (-19,2% tot 0,906 miljoen EUR) zag Cissoid in 2017 zijn omzet met 10,6% stijgen tot 1,002 miljoen EUR, wat boven het budget is (0,902 miljoen EUR). De EBITDA is positief en bedraagt 314.000 EUR. De krappe markt en het feit dat de vennootschap voortdurend blootstaat aan de veranderingen in de Oil & Gas-sector, wogen op het resultaat in 2016, dat werd afgesloten met een verlies van 600.000 EUR. In 2017 werden maatregelen genomen om een te grote blootstelling aan deze sector te vermijden en om te profiteren van de opmars van de elektrische auto. Onder impuls van de CEO spande het management zich verder in om nieuwe contacten te leggen, met de bedoeling zowel nieuwe investeerders aan te trekken die in de toekomst van de vennootschap geloven, als partnerships aan te knopen in de industrie.

Voor 2017 overstegen de verkoop en de cashsituatie de budgetten en prognoses, terwijl de brutomarge verder toenam.

Op 30 december 2017 bezit de FPIM 14.332.457 aandelen in het kapitaal van de vennootschap, oftewel 19,77%. Voor 2018 wordt verwacht dat de omzet opnieuw met ongeveer 10% zal groeien.

Om te beantwoorden aan de vraag van Chinese investeerders, die onder meer geïnteresseerd zijn in de technologie voor auto's, en de activiteiten voor de volgende twee jaar veilig te stellen, is voor 2018 een kapitaalsverhoging gepland.

Aandachtspunten voor 2018

Met de opkomst van de elektrische wagen wordt de knowhow in de autosector vandaag in de kijker geplaatst om er een groeivector van te maken. Het partnership met de Chinese investeerder zou in dat verband doorslaggevend kunnen zijn.

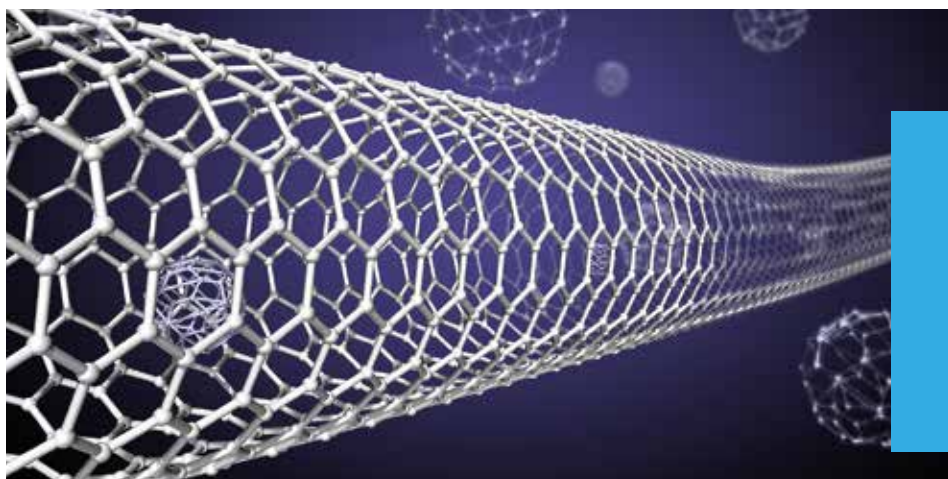
De vennootschap heeft als doel, voor haar eigen rekening of voor rekening van derden, in België en in het buitenland, het ontwerpen, ontwikkelen en de verkoop van geïntegreerde circuits en IP-cellen en voert ter zake ook consulting opdrachten uit.

Zij is meer bepaald aanwezig in de sector van de halfgeleiders die tegen extreme temperaturen bestand zijn of met een langere levensduur.

Zij is onder meer actief in de sector van de oliewinning en eveneens in de vliegtuig- en automobielsector alwaar zij ontwerpen ontwikkelt. Deze oplossingen zijn tevens overdraagbaar naar sectoren van de zogenaamde smart-grids en de ruimtesector.

Nanocyl

In de portefeuille

0,13
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

6,97%

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Na het boekjaar 2016 te hebben afgesloten met een omzetgroei van 40%, zag Nanocyl in 2017 zijn omzet opnieuw stijgen met 28% tot 5,8 miljoen EUR.

Door deze uitzonderlijke verkoopcijfers kon een positieve EBITDA worden opgetekend en daalde het verlies tot 1,46 miljoen EUR, tegen 2,06 miljoen EUR in 2016.

De activiteit nam vooral toe in de segmenten elektronica, automobiel, energie en industrie. Deze vier segmenten zijn goed voor meer dan 95% van de commerciële activiteit van Nanocyl. Daarbij kende elektronica de sterkste groei.

In 2017 werd bevestigd dat het gamma Plastycil™ (getransformeerde producten) het grootste aandeel heeft in de verkoop (meer dan 50%), wat in 2016 al het geval was. Dit heeft net als vorig jaar vooral te maken met de activiteit van onderaanneming in de sectoren automobiel en elektronische verpakkingsmaterialen, maar ook met de lancering van enkele toepassingen in de industrie. We merken nog op dat de verkoop van NC7000-poeder ook dit jaar records bleef breken.

De FPIM hield vast aan haar participatie van bijna 7% in het kapitaal van Nanocyl. Die komt overeen met een totale investering sinds 2011 van 3.859.819 EUR, eind 2017 gewaardeerd op 130.240 EUR wegens de gecumuleerde verliezen.

Om de groei van Nanocyl te ondersteunen, ging de FPIM in 2017 akkoord met een lening van 1 miljoen EUR (naast de banken die een hoger bedrag zullen lenen) voor de uitbouw van de onderneming.

Aandachtspunten voor 2018

- Opvolging van de evolutie van de grondstofkosten en weerspiegeling daarvan in de prijzen van de productie;
- Nauwgezette opvolging van de technische implicaties van de verhoging van het productieritme en van de verbeteringen aan het productieapparaat;
- Op niveau brengen van de productiecapaciteit.

Nanocyl nv is een vennootschap die zich bezighoudt met de ontwikkeling en de productie van koolstof-nanobuizen. De deeltjes worden gebruikt als prestatieversterkende additieven in polymeren, metalen, composieten en innovatieve materialen.

Nanocyl produceert koolstofnanobuizen van hoge kwaliteit die resulteren in verbeterde mechanische en geleidende eigenschappen van kunststof- en composiettoepassingen, evenals van dispersies. Sedert meerdere jaren is de vennootschap één van de 2 grootste spelers op de wereldmarkt van koolstof-nanobuizen.

Xylowatt

In de portefeuille

0,10
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

11,57%

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De FPIM bezit momenteel 538.180 aandelen van Xylowatt (11,6% van het kapitaal) en de participatie van de FPIM wordt in haar rekeningen gewaardeerd op 104.810 EUR (voor een geïnvesteerd bedrag van 4,2 miljoen EUR sinds 2009).

De omzet van het boekjaar bedraagt 3,07 miljoen EUR, terwijl het verlies uitkomt op 3,05 miljoen EUR, hetzelfde bedrag als in 2016.

Om haar voortbestaan te waarborgen, heeft de vennootschap een corporate finance onderneming ingeschakeld met als doel een aanzienlijke kapitaalsverhoging (5-10 miljoen EUR) door te voeren tijdens de zomer van 2018.

Begin 2017 werd in de eenheid van Doornik met succes de nieuwe droogwasser in gebruik genomen. Dit geeft een flinke boost aan de concurrentiekracht van de oplossingen die Xylowatt aanbiedt.

De vergassingseenheid van Mont-Godinne werd in november 2017 ingewijd en vanaf december stelselmatig in productie gebracht. Nadat de kinderziekten eruit waren, kwam de productie op kruissnelheid. Het project was bovendien een van de finalisten bij de uitreiking van de "Belgium Smart Award"-prijzen van Belfius.

Naast dit goede nieuws waardoor Xylowatt van zich deed spreken in de pers, zat de commerciële pipeline nog nooit zo vol. Het management heeft dan ook goede hoop dat het tijdens de zomer van 2018 ten minste één belangrijk contract zal kunnen sluiten.

Aandachtspunten voor 2018

- Eventuele omzetting van de aandeelhoudersleningen in kapitaal;
- De geslaagde oplevering van de installatie in Mont-Godinne die als leidraad zal dienen om de andere commerciële prospects gerust te stellen;
- De commerciële gesprekken met de prospects in Japan en de landen van Oost-Europa concretiseren.

De vennootschap is actief op het gebied van houtvergassing. Zij heeft een technologie ontwikkeld, genaamd 'NOTAR', die het mogelijk maakt om, na een pyrolyseproces en het reinigen van onzuiverheden, een gas te produceren van een kwaliteit die toelaat om generatoraggregaten te bevoorraden met het oog op de elektriciteitsproductie.

X Y L O W A T T sa

Sinnolabs Hong Kong Limited

In de portefeuille

0,08
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

16,67%

Sinnolabs

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De FPIM besliste om zich bij Sinnolabs aan te sluiten als “founding partner” met een kapitaalbijdrage van 75.000 EUR, samen met Moore Stephens, Riverbanks en Dewolf. Andere partners met een uiteenlopende inbreng zijn Solvay en BNPPF.

China Aviation Industrial Fund en East West Shanghai Fund werden in 2017 aandeelhouders van Sinnolabs.

Sinnolabs helpt tot nu toe drie ondernemingen (Sentiance, Keemotion en Photoneo) bij de ontwikkeling van hun activiteit in China.

In mei 2017 werd in Brussel een symposium Agoria-Sinnolabs georganiseerd over technologieën en innovatie in China, en ter promotie van het Sinnolabs-initiatief.

Aandachtspunten voor 2018

De kantoren van Sinnolabs, gelegen in het district Hongkou in Shanghai, werden in januari 2018 officieel geopend in aanwezigheid van de plaatselijke overheid.

Het management van Sinnolabs gaat voort met de screening van Belgische kmo's die geïnteresseerd zijn in de Chinese markt, en hoopt een tiental ervan in het programma te doen stappen. Eventueel zullen ook niet-Belgische bedrijven begeleid worden om zo sneller break-even te worden.

Omdat bedrijven die zich in China willen vestigen, op tal van problemen stuiten (concurrentie, taal, cultuur, fiscaliteit, human resources, intellectuele eigendom ...), lanceerden Belgische ondernemers die al jarenlang in Shanghai actief zijn, in 2016 een platform, Sinnolabs, dat vernieuwende Belgische kmo's een beter inzicht moet verschaffen in de Chinese markt en hen moet helpen bij de uitbouw van hun activiteit in China.

Het platform Sinnolabs werd in oktober 2016 officieel gelanceerd in Brussel.

Overheidsholding

Overheidsholding (in alfabetische volgorde)

Belgische Maatschappij voor Internationale Investering (BMI)	168
BNP Paribas	161
BOZAR	169
bpost	159
Brussels Airport Company	158
Certi-Fed	167
China-Belgium Direct Equity Investment Fund (CBDEIF)	171
Congrespaleis "Square"	166
Credibe	173
Fonds voor Spoorweginfrastructuur (FSI)	163
Nationale Loterij	164
Omroepgebouw Flagey	172
SN Airholding /Brussels Airlines	165
Starterfonds	175
Zephyr-Fin	174

Overheidsholding (per waarde in de portefeuille)

Overheidsholding	Aandeel in kapitaal (%)	Aantal in winstbewijzen	Participatie in kapitaal of in winstbewijzen (miljoen EUR)	Lening (miljoen EUR)	Waarde in de portefeuille (miljoen EUR)
Brussels Airport Company	25,00	0	160,02	139,43	299,45
bpost	26,91	0	283,61	0,00	283,61
BNP Paribas	0,29	0	145,44	0,00	145,44
Fonds voor Spoorweginfrastructuur (FSI)	100,00	0	89,63	0,00	89,63
Nationale Loterij	21,28	0	67,67	0,00	67,67
SN Airholding/Brussels Airlines	0,00	0	0,00	50,00	50,00
Congrespaleis "Square"	100,00	0	32,51	0,00	32,51
Certi-Fed	100,00	0	25,12	0,00	25,12
Belgische Maatschappij voor Internationale Investering (BMI)	58,07	0	12,01	0,00	12,01
BOZAR	32,53	0	7,50	4,00	11,50
China Belgium Direct Equity Investment Fund (CBDEIF)	8,50	0	8,06	0,00	8,06
Omroepgebouw Flagey	15,12	0	2,86	0,00	2,86
Credibe	100,00	0	0,82	0,00	0,82
Zephyr-Fin	100,00	0	0,35	0,00	0,35
Startersfonds	0,15	0	0,00	0,00	0,00
Kringloopfonds*	0,01	0	0,00	0,00	0,00
Totaal			835,61	193,43	1.029,04

* zie hoofdstuk 4.3, p. 187

Brussels Airport Company

© BRUSSELS AIRPORT

In de portefeuille

299,45
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

25 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Nooit maakten zo veel passagiers gebruik van de luchthaven van Zaventem, een van de belangrijkste toegangspoorten van ons land! Met 24,8 miljoen EUR werd het record van 2015 met 1,3 miljoen EUR (+ 5,6%) geklopt, en in vergelijking met 2016, het jaar van de terroristische aanslagen, steeg het passagiersverkeer met 13,6%.

Met 535.600 vervoerde ton stegen ook de cargo-activiteiten(+ 8,3%) tegenover 2016.

In 2017 deed Brussels Airport Company voor bijna 100 miljoen EUR nieuwe investeringen (nieuwe brandweerkazernes, voorbereiding van ontvangst van Airbus A380, screeningsystemen voor bagage en vernieuwing van taxiways en aprons).

Vanuit financieel oogpunt stegen de totale inkomsten in 2017 met 2,9% tot 551,6 miljoen EUR. De EBIT steeg met 8% (208,6 miljoen EUR). In beide gevallen is dit vooral te danken aan de toename van het passagiersverkeer en aan nieuwe vastgoedontwikkelingen. De winst voor belastingen klom met 9% naar 109,1 miljoen EUR en het nettoresultaat bedroeg 88,8 miljoen EUR (65,3 miljoen EUR in 2016).

In 2018 zal de FPIM een dividend ontvangen van 18,38 miljoen EUR op de resultaten van het boekjaar 2017. Bovendien heeft de FPIM, in 2017, ook een rente van 8,17 miljoen EUR gekregen.

Aandachtspunten voor 2018

Net als in 2017 zouden de onzekerheid rond het plan voor de vluchten boven Brussel, evenals de beslissing van de Brusselse regering om boetes voor geluidsoverlast op te leggen, grote gevolgen kunnen hebben voor het activiteitsniveau op de luchthaven. Het valt te hopen dat snel een evenwichtige oplossing wordt gevonden en ten uitvoer gebracht. Ook blijft Brussels Airport aandachtig voor de plannen van Lufthansa inzake Brussels Airlines.

De FPIM bezit 25% van de aandelen van Brussels Airport Company, de overige 75% zijn in handen van Macquarie en Ontario Teachers' Pension Plan. De FPIM heeft ook een aandeelhouderslening met een waarde van 139 miljoen EUR toegekend.

Op 1 juli 2013 werd The Brussels Airport Company (TBAC) opgeslorpt door Brussels Airport Holding (BAH), dat sindsdien de naam Brussels Airport Company (BAC) draagt.

© BPOST

In de portefeuille

283,61
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

26,91 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Op 10 mei 2017 werden vier nieuwe leden van de Raad van Bestuur aangesteld, alsook een nieuwe Voorzitter van de Raad van Bestuur. De jaarlijkse aandeelhoudersvergadering keurde immers de benoeming goed van Jos Donvil, die werd voorgedragen door de Belgische Staat, tot niet-uitvoerend bestuurder, en van Thomas Hübner, Philly Teixeira en Saskia Van Uffelen als onafhankelijke bestuurders van bpost. Diezelfde dag benoemden de leden van de nieuw samengestelde Raad van Bestuur van bpost François Cornelis als nieuwe voorzitter van de Raad van Bestuur.

Op 3 juli 2017 begon bpost zijn sorteercentra in Charleroi en Luik te voorzien van zonne-energie. Er werden 6.500 zonnepanelen geïnstalleerd op de daken van de sorteercentra van Charleroi en Luik. Zij vangen niet minder dan 17.000 m² zonne-energie op.

Op 14 juli 2017 keurde de ministerraad het voorontwerp van minister De Croo over de postdiensten goed. Dit voorontwerp verzekert de continuïteit met het bestaande regelgevend kader, maar tegelijk wordt meer flexibiliteit ingebouwd om de aanbieder van de universele dienst toe te laten in te spelen op de veranderende behoeften van de gebruikers. Het voorontwerp van wet werd in januari 2018 goedgekeurd door het Parlement.

bpost levert binnenlandse en internationale postdiensten, het transport, de sortering en de uitreiking van de poststukken, drukwerk, dagbladen en geadresseerde en ongeadresseerde documenten. Zij levert eveneens financiële en bancaire diensten en neemt activiteiten van algemeen belang op zich voor rekening van de Staat.

Op 7 augustus 2017 verstevigde bpost zijn positie op het vlak van duurzame logistiek met de overname van Bubble Post. Dit bevestigt de groei-ambities van beide bedrijven op het vlak van slimme en duurzame leveringsoplossingen in steden en versterkt het hybride netwerk van bpost met aanvullende expertise in gekoeld transport.

Op 4 oktober 2017 werd Cubee gelanceerd, het grootste open netwerk van pakjesautomaten in België.

Cubee is het resultaat van het samengaan van bpost en het Nederlandse de Buren vorig jaar. Het is een onafhankelijk, open netwerk van pakjesautomaten toegankelijk voor retailers, online klanten en koeriersbedrijven.

Op 20 oktober 2017 opende bpost het grootste sorteercentrum van de Benelux. Het nieuwe Brussel X, het gloednieuwe sorteercentrum van bpost in Neder-Over-Heembeek, is met zijn 80.000 m² het grootste sorteercentrum in de Benelux en het tweede grootste in Europa. Het heeft een capaciteit van 300.000 pakjes en 2,4 miljoen brieven per dag.

Op 16 november 2017 verwierf bpost 100% van de aandelen van Radial, nadat het van de desbetreffende mededingingsautoriteiten alle noodzakelijke goedkeuringen had gekregen. De overname van Radial, een toonaangevende speler op het gebied van geïntegreerde logistieke dienstverlening op het vlak van e-commerce, past perfect in de groei-strategie van bpost. Ze stelt bpost in staat om zijn bestaande aanwezigheid in de VS te versterken en zijn productaanbod uit te breiden met meerwaardeactiviteiten die de volledige waardeketen van de e-commerce-logistiek bestrijken.

De FPIM heeft 53.812.449 aandelen in bpost, dit is 26,9% van het kapitaal van de vennootschap. In totaal ontving de FPIM in 2017 voor 70,49 miljoen EUR aan dividenden, wat van bpost een van de meest rendabele participaties maakt van haar hele portefeuille.

Aandachtspunten voor 2018

Na een positief 2017 staat bpost in 2018 voor de volgende uitdagingen:

- De sterke vermindering van de volumes van binnenlandse post, wat zich vertaalt in een versnelde daling van de aan deze activiteit verbonden inkomsten.
- De toenemende concurrentie met name op het vlak van de levering van pakjes.
- De blijvende druk op de kostenstructuur, in het bijzonder voor transport en lonen.

BNP Paribas

© BNP - JEAN-ERICK PASQUIER

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

BNP Paribas zette in 2017 de uitvoering van haar plan 2020 goed in. In een niet al te gunstige rente- en marktomgeving zag de Groep haar commerciële activiteit, ondersteund door een almaar sterkere Europese groei, flink toenemen.

De Groep gaat ook verder met het versterken van haar interne controle- en compliancesysteem. Ze voert een voluntaristisch beleid van maatschappelijke en milieuverantwoordelijkheid dat een positieve impact moet hebben op de maatschappij: zo richtte ze dit jaar een Direction de l'Engagement d'Entreprise op die haar acties in dat domein moet opdrijven.

BNPP realiseert in 2017 een nettoresultaat van 7.759 miljoen EUR, dit is een stijging van ruim 0,7% ten opzichte van het nettoresultaat van 2016. Exclusief uitzonderlijke elementen bedraagt het nettoresultaat van BNPP 8.149 miljoen EUR, een stijging van 4,4% in vergelijking met 2016. Het boekhoudkundige nettoactief per aandeel, dat eveneens is gestegen ten opzichte van 2016, bedraagt 75,1 EUR, wat overeenkomt met een gemiddelde groei op jaarbasis van 5,7% sinds 31 december 2008.

De liquiditeitsratio op korte termijn (Liquidity Coverage Ratio) bedraagt eind december 2017 121%. De onmiddellijk beschikbare liquiditeitsreserve van de Groep ten slotte bedraagt 285 miljard EUR (305 miljard EUR per 31 december 2016). Dat betekent meer dan een jaar manoeuvreerruimte in vergelijking met de marktfinanciering.

De Common Equity Tier 1-ratio Basel 3, rekening houdend met het geheel van regels vervat in de recentste richtlijn (Basel 3 full) die pas op 1 januari 2019 in werking zal treden, is 11,8% op 31 december 2017 (11,5% eind 2016).

OVERHEIDSHOLDING

In de portefeuille

145,44
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

0,29 %

GEDELEGEERDE OPRACHTEN

In de portefeuille

5.301,45
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

7,44 %

BNP Paribas (BNPP), Europees marktleider op het vlak van bank- en financiële diensten, heeft vier thuismarkten voor retailbanking in Europa: België, Frankrijk, Italië en Luxemburg. Het is aanwezig in 74 landen en heeft ongeveer 192.000 werknemers in dienst, waarvan meer dan 146.000 in Europa.

BNP PARIBAS

In 2013 heeft de FPIM de koopoptie die in 2009 door de Belgische Staat toegekend werd aan de aandeelhouders van Ageas op de aandelen van BNPP, kunnen overkopen tegen een prijs van 144 miljoen EUR. In ruil kreeg de FPIM 3.617.753 BNPP-aandelen en 1% fee. Deze werden sindsdien opgenomen in de balans van de FPIM en worden niet langer aangehouden als gedelegeerde opdracht.

Op 31 december 2016 bezat de FPIM zo'n 10% van het kapitaal van BNPP onder gedelegeerde opdracht, autonoom was dat ongeveer 0,3%.

Op 4 mei 2017 werden de aandelen van BNP Paribas (BNPP) die de FPIM onder gedelegeerde opdracht aanhoudt, deels verkocht in de vorm van een forward sale. Het ging om 31.198.404 stuks, dat is ongeveer 2,5% van alle aandelen van de groep BNPP, verkocht tegen 62,40 EUR per aandeel, zonder dividend. De FPIM kreeg voor deze verkoop 1.946.718.012,80 EUR en stortte dat bedrag door aan de Staat. Deze transactie leidde tot een meerwaarde op de verkochte aandelen, terwijl de dividenden daarop behouden werden, wat neerkomt op 84,2 miljoen EUR ten bate van de begroting van de Staat voor 2017.

Ook na deze transactie blijft de FPIM/Belgische Staat de belangrijkste aandeelhouder van de Groep met ongeveer 7,74% van de aandelen.

De raad van bestuur van BNPP stelde aan de Algemene aandeelhoudersvergadering van 23 mei 2017 voor om een dividend van 2,70 EUR per aandeel uit te keren.

Daardoor ontving de FPIM, die op de datum van uitkering van het dividend nog 127.747.434 BNP Paribas-aandelen bezat (de effectieve overdracht van de in mei verkochte aandelen vond pas begin juni 2017 plaats), waarvan 3.617.753 voor eigen rekening, op 2 juni 2017 een bedrag van 344.918.071,8 EUR als dividend voor het jaar 2016, waarvan ze 335.150.138,7 EUR aan de Belgische Staat heeft doorgestort. Het saldo werd verwerkt in het resultaat van de FPIM.

Aandachtspunten voor 2018

In een macro-economische context die stilaan gunstiger wordt (de verwachting is dat de economie in Europa stevig zal groeien en dat de renteomgeving vanaf volgend jaar zal verbeteren), maakt de Groep werk van de uitvoering van een ontwikkelingsplan voor de periode 2017-2020.

Dat plan bestaat in de toepassing van een ambitieus transformatieprogramma in alle activiteitspolen, met de bedoeling nieuwe ervaringen voor de klanten aan te bieden, de digitalisering te versnellen en de operationele efficiëntie te verhogen.

De Groep wil tussen 2017 en 2019 een bedrag van 3 miljard euro investeren in dit programma, dat 3,4 miljard euro besparingen zal opleveren tijdens dezelfde periode en 2,7 miljard euro terugkerende jaarlijkse besparingen vanaf 2020, met een evenwichtige bijdrage van alle polen.

De Groep bevestigt ook dat zij tegen 2020 mikt op een stijging van het nettobankproduct met minimaal 2,5% per jaar.

De Algemene vergadering van 24 mei 2018 verleende intussen haar goedkeuring aan de uitkering van een dividend van 3,02 EUR per aandeel, dat is een groei van meer dan 30% in vergelijking met 2017.

BNP PARIBAS

Fonds voor Spoorweginfrastructuur (FSI)

In de portefeuille

89,63
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

100%

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De winst van 2017 bedraagt 8,27 miljoen EUR en is, naast de recurrente inkomsten van de nieuwe investeringsstrategie, toe te schrijven aan de terugname van de voorziening "grote herstellingen en onderhoud", nadat het FSI van het BIM een attest kreeg voor de sanering van het terrein van Schaarbeek-Vorming.

In 2017 werd de verkoop afgerond van de terreinen in Ieper en werd verder werk gemaakt van het dossier rond de verkoop van het terrein in Hannuit, waarvan de optie gelicht werd en het ernaar uitziet dat de voorlopige koopakte weldra ondertekend zal worden. Wat het terrein van Tienen betreft, werd een optiecontract overgemaakt aan een potentiële koper. Er werd een optiecontract ondertekend voor de verkoop van het terrein in Essen en er werd verder gepraat en van gedachten gewisseld over Schaarbeek-Vorming.

Wat de beleggingen in fondsen of aan de zijde van co-investeerdere betreft, tekende het FSI in 2017 in op het dossier YUST (Young Urban Style) voor een bedrag van 5,8 miljoen EUR. YUST plant de verbouwing van vroegere brouwerijen in Antwerpen tot een vastgoedcomplex van 97 lofts of kamers met gemeenschappelijke diensten en voorzieningen.

Tijdens het jaar schreef het FSI ook in op een fondsophaling in Inclusio voor een bedrag van 1,9 miljoen EUR. Inclusio is een vastgoedvennootschap met een maatschappelijke impact die als opdracht heeft op lange termijn kwaliteitswoningen aan te bieden. Haar belangrijkste segment is de aankoop, de ontwikkeling en het beheer van gebouwen die ter beschikking worden gesteld van huurders met lage of middelhoge inkomsten.

Er zijn talrijke gesprekken aan de gang voor investeringen in 2018, waarvan er een aantal tijdens de eerste maanden van het jaar zouden kunnen worden afgerond.

Aandachtspunten voor 2018

- Afsluiting van de aan de gang zijnde verkopen en commercialisering van de terreinen in portefeuille;
- Voortgaan met investeringen, rekening houdend met de vastgelegde criteria en de diversificatie van het vermogen.

Sinds maart 2009 is het Fonds voor Spoorweginfrastructuur (FSI) voor 100% een dochteronderneming van de FPIM. Het FSI heeft als doelstelling het beheer en de te geldemaking van terreinen die voorheen toebehoorden aan de NMBS, evenals andere handelsactiviteiten in de sector.

Sinds 2013 verlegde het zijn strategie naar vastgoed-investeringen die beantwoorden aan de criteria van de "3P": People, Planet, Profit.

Nationale Loterij

In de portefeuille

67,67
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

21,28 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Commerciële activiteiten

In 2017 boekte de Nationale Loterij een omzet van 1,3 miljoen EUR, dit is een stijging van 8% tegenover 2016. Deze groei is te danken aan de vernieuwing van het Euromillions-spel (My Bonus) en de lancering van nieuwe krasproducten, alsook aan de goede cijfers van de online verkoop, die gestimuleerd wordt door de mobiele app.

De winst van het boekjaar bedraagt 11,2 miljoen EUR.

Door deze resultaten kon de Nationale Loterij al haar financiële verplichtingen tegenover haar referentieaandeelhouder, de Belgische Staat, nakomen (namelijk een uitkering van 320,3 miljoen EUR aan subsidies en rente). Haar solvabiliteitsratio bedroeg 42%.

Financiële situatie

De resultatenverwerking toont dus een te bestemmen winst van 7,7 miljoen EUR (na boeking van het overgedragen verlies van 3,4 miljoen EUR) en de Loterij zal een dividend van 5,8 miljoen EUR ten gunste van haar aandeelhouders uitkeren, oftewel 1,2 miljoen EUR ten bate van de FPIM.

De Nationale Loterij beschikt over eigen middelen ten bedrage van 211,6 miljoen EUR.

Aandachtspunten voor 2018

Hoewel de liquiditeitssituatie van de Nationale Loterij onveranderd is gebleven, moeten het management en de referentieaandeelhouder aandacht blijven hebben voor:

- de voortdurende roep, op zowel Europees als nationaal niveau, om de markt van loterijen en kansspelen vrij te maken;
- het bedrag van de monopolierente die aan de Staat moet worden betaald;
- de kosten van de investeringen (onder meer in ICT) die nodig zijn om een concurrerend kwaliteitsaanbod te behouden dat de spelers beschermt;
- de terugval van het aantal 'klassieke' verkooppunten.

De Nationale Loterij is een nv van publiek recht waarin de FPIM een participatie van 21,28 % heeft. Als "maatschappelijk verantwoordelijke en professionele dienstverlener van spelplezier" heeft de Nationale Loterij twee belangrijke missies:

- *Het beschermen van de consumenten, en in het bijzonder minderjarigen, onder meer door het doelgericht sturen van het spelgedrag en door permanente inspanningen te leveren wat betreft de preventie en de behandeling van gokverslaving;*
- *De financiële ondersteuning van sociaal nuttige organisaties en initiatieven.*

SN Airholding /Brussels Airlines

© BRUSSELS AIRLINES

In de portefeuille

50,00
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

0,00 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Ondanks de overname van Brussels Airlines door Lufthansa blijft de FPIM een belangrijke stakeholder van Brussels Airlines via het behoud van een lening van 50 miljoen EUR, die een waarborg vanwege Lufthansa geniet.

Vanuit operationeel oogpunt was 2017 voor Brussels Airlines een recordjaar, met 9,1 miljoen vervoerde passagiers (+ 17,3 % ten opzichte van 2016) en een bezettingsgraad van 78,8 % (+ 4,1%). Brussels Airlines sloot 2017 af met een bedrijfsresultaat van 15 miljoen EUR (IFRS) en een winst van 3,57 miljoen EUR (IFRS).

Met de overname van Thomas Cook Airlines Belgium en de lancering van nieuwe bestemmingen, onder meer op internationale schaal (Mumbai en Toronto), verwezenlijkte Brussels Airlines belangrijke strategische projecten die voor nieuwe inkomsten zorgen.

In 2017 trok Brussels Airlines 645 nieuwe medewerkers aan, onder wie 160 bemanningsleden van Thomas Cook Airlines Belgium.

Aandachtspunten voor 2018

In februari 2018 besliste Lufthansa om Brussels Airlines onder te brengen bij zijn sterk groeiende dochter Eurowings, zonder te raken aan de Belgische entiteit en haar verankering in Brussels Airport.

De FPIM zal de ontwikkelingen van nabij volgen, onder meer via de Advisory Board die werd opgericht om geregeld ontmoetingen en gesprekken te organiseren tussen Lufthansa en de Belgische stakeholders.

Na het faillissement van Sabena in 2001 hadden privé-investeerders zich verenigd in de holding SN Airholding en samen het vereiste kapitaal gevonden om een nieuwe luchtvaartmaatschappij op te richten, het huidige Brussels Airlines.

In 2009 heeft Lufthansa 45% van de aandelen van SN Airholding verworven.

Na het uitoefenen van zijn aankoopoptie op de resterende aandelen van SN Airholding werd Lufthansa in januari 2017 de enige aandeelhouder van SN Airholding.

 brussels airlines

Congrespaleis “Square”

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Wat de bedrijfsresultaten betreft, bleef de omzet van de beheersmaatschappij GL Events Brussels stabiel tegenover 2016, het jaar van de aanslagen in Brussel. De bijdrage voor de concessie die aan het Congrespaleis “square” moet worden betaald, blijft dus 1,8 miljoen EUR. Rekening houdend met de andere opbrengsten bedragen de totale inkomsten van het Congrespaleis “square” 2,95 miljoen EUR, een stijging met 101.000 EUR ten opzichte van 2016.

Het vastgoedbeheer van het Congrespaleis “square” kende, in navolging van 2016, geen grote werken in 2017. De totale kosten verschillen weinig van 2016, met uitzondering van het aanleggen van een bijkomende voorziening van 625.000 EUR voor de kosten van belangrijke herstelwerken (schade verbonden aan waterinsijpeling, afdichting van het dak en opheffen van trillingen van de vloeren tijdens evenementen).

Het financiële resultaat stijgt met 190.000 EUR, wat enkel te danken is aan de realisatie van enkele meerwaarden door de verkoop van obligaties in portefeuille, weliswaar ten nadele van toekomstige renteopbrengsten. De financiële inkomsten zonder meerwaarden ondervinden nog steeds de ongunstige impact van de maatregelen die de wetgever heeft genomen met betrekking tot de begrotingsconsolidatie van activa van de Staat, en van de verplichting om kasoverschotten te plaatsen bij bpost bank en te beleggen in effecten die de overheidsschuld vertegenwoordigen. In een context van erg lage rente had dit een weerslag op het rendement van de grote kasoverschotten.

De resultatenrekening van het Congrespaleis “square” sluit af met een verlies van 3,63 miljoen EUR. In overeenstemming met de statutaire bepalingen zal aan de FPIM dus in 2018, net als in december 2017, worden gevraagd om een nieuwe schijf vrij te maken van het kapitaal dat zij heeft onderschreven.

Aandachtspunten voor 2018

- De commerciële activiteit van GL Events, dat leed onder de vele afzeggingen als gevolg van de terroristische aanslagen van 22 maart 2016, heeft zich nog niet hersteld. De beheerder heeft het Congrespaleis “square” over deze situatie ingelicht en er zijn gesprekken aan de gang om dit recht te zetten;
- Congrespaleis nv wordt sinds 2013 geconfronteerd met de betaling van de onroerende voorheffing en de gewestbelasting op niet-residentiële gebouwen, lasten die niet in het initiële financiële plan waren opgenomen;
- Door het feit dat de rente al enkele jaren daalt, gekoppeld aan de verplichting tot het centraliseren van de beschikbare liquide middelen bij bpost bank, kunnen kasoverschotten niet worden beheerd zoals gepland en zal het rendement over de periode waarschijnlijk niet de niveaus halen die in het financiële plan werden vooropgesteld.

Wegens een reeks externe elementen die hiervoor genoemd werden, en waarvan er sommige een terugkerend effect hebben, staat het onderliggende financiële plan van de initiële financiering van het project op losse schroeven. Een oplossing voor de herfinanciering van het project zal moeten worden overwogen.

SQUARE
BRUSSELS MEETING CENTRE

De nv ‘Congrespaleis - Square’ wordt voor 100 % aangehouden door de FPIM en heeft de volgende doelstellingen:

- *De organisatie van vergaderingen, congressen, tentoonstellingen, beurzen en soortgelijke activiteiten.*
- *De industriële, financiële en commerciële exploitatie en het beheer van haar goederen, de terbeschikkingstelling van infrastructuur, diensten en personeel aan derde organisatoren van soortgelijke activiteiten, de levering van alle producten en diensten die verbonden zijn aan deze activiteiten of die deze activiteiten kunnen bevorderen*
- *Het verzekeren van de transformatie, de renovatie en de organisatie van de gebouwen waarin deze diensten plaatsvinden.*

De vennootschap centraliseert in feite haar activiteiten in het gebouw gelegen aan de Kunstberg in Brussel, waarvan de exploitatie in handen is gegeven van de nv GL Events Brussels. De nv Congrespaleis beheert de terbeschikkingstelling van lokalen voor commerciële doeleinden, evenals de kasmiddelen.

Certi-Fed

In de portefeuille

25,12
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

100 %

Op 14 juni 2007 werd Certi-Fed opgericht in het kader van de hertekening van de structuren van The Brussels Airport Company (TBAC) en de oprichting van Brussels Airport Holding (BAH). De vennootschap had als voornaamste doel certificaten uit te geven met als onderliggende waarden de aandelen van TBAC die in het bezit zijn van de FPIM. De fusie door overname van TBAC door BAH in 2013, die vervolgens Brussels Airport Company (BAC) is geworden, heeft geleid tot de annulering van de door Certi-Fed uitgegeven certificaten.

In november 2012 werd haar maatschappelijke doel gewijzigd, opdat Certi-Fed onder meer een aantal aandelen van Belfius zou kunnen verwerven. Door de FPIM werden aldus 5.000 Belfius-aandelen aan Certi-Fed overgedragen, in uitvoering van een overeenkomst met de regering.

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Certi-Fed ging voort met de cofinanciering van Belgische ondernemingen die internationaal actief zijn, in samenwerking met de BMI-SBI. In 2017 kende Certi-Fed leningen toe aan de ondernemingen Siat en Bia, wat het totale geïnvesteerde bedrag op bijna 20 miljoen EUR brengt.

Op 31 december 2017 bedroeg het balanstotaal van Certi-Fed 25,90 miljoen EUR. Certi-Fed sluit het jaar 2017 af met een winst van 476.347 EUR, tegen 265.727 EUR in 2016.

Aandachtspunten voor 2018

Gezien de succesvolle samenwerking met de BMI-SBI besliste de FPIM begin 2018 om de financiële middelen van Certi-Fed verder te versterken, via een kapitaalsverhoging van 25 miljoen EUR, die in twee schijven zal worden vrijgemaakt. Hierdoor zal Certi-Fed zijn samenwerking met de BMI-SBI actief kunnen voortzetten, in het belang van zowel Certi-Fed en zijn aandeelhouder (de FPIM) als de BMI-SBI, de doelgroep van Belgische ondernemingen en dus de Belgische economie.

Na een kapitaalverhoging van 25 miljoen EUR in juni 2015 ontwikkelt Certi-Fed nu nieuwe activiteiten voor de cofinanciering van Belgische ondernemingen die internationaal actief zijn. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de Belgische Maatschappij voor Internationale Investering (BMI-SBI), 60,07%-filiaal van de FPIM sinds april 2018.

Belgische Maatschappij voor Internationale Investering (BMI)

In de portefeuille

12,01
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

 58,07 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Op het einde van boekjaar 2017 telde de globale portefeuille van de BMI 24 projecten voor een totaalbedrag van 35,6 miljoen EUR, voornamelijk geïnvesteerd in de vorm van risicokapitaal of quasi-kapitaal in opkomende landen.

Projecten, samen goed voor een totale investering van 10,45 miljoen EUR, werden onderworpen aan een grondige analyse en verkregen een definitieve goedkeuring in de loop van 2017.

Sinds 2015 heeft Certi-Fed, een 100% dochter van de FPIM (zie elders in dit verslag), de financiële slagkracht van de BMI vergroot met een cofinancieringsmechanisme dat de BMI sindsdien in staat stelt om investeringen in grotere projecten te overwegen, maar ook om investeringen in meer risicovolle projecten te beperken. Via dit mechanisme werden al investeringen afgerond in een tiental ondernemingen.

De BMI sluit 2017 af met een winst van 207.142 EUR, tegenover 782.010 EUR in 2016.

Aandachtspunten voor 2018

Nu de twee co-CEO's hun nakende vertrek hebben aangekondigd, besliste de Raad van bestuur van de BMI, in overleg met de meerderheidsaandeelhouder, om een procedure te starten voor het aantrekken van een nieuwe CEO.

Met de overname van de aandelen van Zenito steeg de participatie van de FPIM in de BMI van 58,07% tot 60,07% sinds april 2018.

De FPIM bezit 60,07% van de aandelen van de Belgische Maatschappij voor Internationale Investering (BMI), met als missie het co-financieren op middellange en lange termijn van buitenlandse investeringen van Belgische ondernemingen.

BOZAR

BO
ZAR

© Yannick SAS

In de portefeuille

11,50
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

32,53 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Net als in 2016 verwezenlijkte Bozar in 2017 de doelstellingen die het DNA van de instelling vormen. Het is financieel opnieuw gezond en zag het aantal publieke activiteiten fors stijgen (6.183). Daarnaast is Bozar ook uitgegroeid tot een culturele instelling met een eigen productie en coproductie en behield het zijn status van partner voor andere culturele spelers als De Munt, het Filmarchief, het NOB, Europalia en de Koningin Elisabethwedstrijd.

Bozar vervulde verder zijn opdracht op het vlak van "culturele diplomatie" met landen als Malta, Estland en Bulgarije en versterkt, via het Europese cultuurplatform, zijn status van Europese partner.

De BOZAR (PSK), een naamloze vennootschap van publiek recht met sociale doeleinden, heeft zijn activiteiten aangevat op 1 januari 2002. De BOZAR is een culturele instelling geworden met een eigen productie of coproductie van een groot deel van de evenementen die binnen het Paleis worden georganiseerd. Het Paleis heeft eveneens zijn rol als gastheer behouden door zijn partners toe te laten om er hun activiteiten te organiseren (Nationaal Orkest van België, Orkest van de Munt, Filmarchief, Koningin Elisabethwedstrijd, Europalia, enz.).

Van de culturele evenementen onthouden we het veelzijdige karakter van de programma's die Bozar aanbiedt, onder meer via evenementen die de schijnwerper richten op:

- Muziek: Schubert – Jordi Savall (De Slavenroutes) – Bach Heritage Festival; de 1ste editie van het Brussels Flamenco Festival; de programmering van Fado; Balkan Trafic en de artiest AKA Moon;
- Tentoonstellingen: beeldhouwwerken van Picasso; Henry Van de Velde Awards; de Belgische kunstenaar Pol Bury; Brussel is een Plaizier; Europese migratiecrisis; Europalia Indonesia;
- Film: 2017 stond in het teken van premières, maar ook van de Japanse film. Samenwerking met het FIFF van Namen – Spain on Film (Instituto Cervantes);
- Bozar ging op theatervlak verder met middagopvoeringen (Rideau de Bruxelles) en internationale voorstellingen;
- Ten slotte is BOZAR ook een uitgelezen locatie voor literaire ontmoetingen.

In 2017 werden meer dan 3000 rondleidingen en tal van interactieve concerten georganiseerd voor de jongste bezoekers (met een participatief concept).

Het onderhoud van het gebouw van BOZAR en een aantal renovatiewerken drukten eveneens hun stempel op 2017.

Wat de governance betreft, merken we op dat het maatschappelijke kapitaal van het PSK 28 miljoen EUR bedraagt, vertegenwoordigd door 25.939 aandelen, waarvan er 17.500, oftewel 67,5%, toebehoren aan de federale Staat, en 8.439, oftewel 32,5%, aan de FPIM, een status-quo dus. Wat de benoemingen voor de raad van bestuur betreft, dient men zich helaas te schikken in het principe van continuïteit van de openbare diensten.

Op het vlak van human resources trekt Bozar nog steeds heel wat kandidaten aan, waardoor het kan voorzien in de vervanging van de personeelsleden die de vennootschap verlaten. Het evenwicht werk/privéleven/welzijn blijft een permanente bekommernis.

Het balanstotaal bedraagt 61,16 miljoen EUR en de jaarrekening van 2017 wordt afgesloten met een verlies van 27.209 EUR.

Aandachtspunten voor 2018

- Bezoekersaantallen voor de tentoonstellingen
- Delen van de inkomsten in het kader van producties
- Financiering van het renovatie- en verfraaiingsbeleid
- Onderhandelen over de voorwaarden van de lening met de FPIM.

De lancering van de nieuwe structuur van het PSK ging samen met de uitvoering van een renovatieplan van het gebouw van de BOZAR, wat nog steeds lopende is.

BO ZAR

© Jerome Latteur

China-Belgium Direct Equity Investment Fund (CBDEIF)

In de portefeuille

8,06
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

8,50 %

In 2017 werd door de Fund Manager Fund III opgericht met een kapitaal van 3 miljard RMB waardoor de investeringen gebeuren volgens een ratio (1) CBDEIF (Fund I & II) en (2) Fund III. Concreet betekent dit dat het China Belgium Fund vandaag in de markt staat met een kapitaal van 5 miljard RMB of het equivalent van approximatief 675 miljoen EUR. Het fonds heeft op eind 2016 in 73 ondernemingen geïnvesteerd voor een bedrag van 2,637 miljard RMB.

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Op het einde van 2017 werden er gecumuleerd 26 volledige en 4 gedeeltelijke exits gerealiseerd. Er werden tevens in totaal 23 IPO's gerealiseerd en/of geregistreerd, en er werden 14 bedrijven op de OTC markt genoteerd.

In totaal werd er op eind 2017 een totaal van 2,32 miljard RMB uitgekeerd aan dividendhouders (exclusief het dividend 2017, uit te keren in Q2 2018). De FPIM verkreeg op haar initiële investering van 8,06 miljoen EUR, na aftrek van 10 % foreign tax, een gecumuleerd nettodividend van circa 177,5 miljoen RMB of een tegenwaarde van 23,9 miljoen EUR uitgekeerd.

In vier kapitaalrondes investeerde het fonds in drie Belgisch Gerelateerde Projecten (BRP), Weihai Golden Star, Suzhou Eden SIP, en Nanjing Raycham Laser Group, een 3D printing company verbonden aan het Belgische Materialise.

De totale investering in de drie Belgisch Gerelateerde Projecten bedraagt 127,2 miljoen RMB of 17,2 miljoen EUR wat meer dan het dubbele is van de initiële kapitaalbreng van 8,06 miljoen EUR door de FPIM.

Aandachtspunten voor 2018

De deelname aan een aantal internationale economische missies heeft een intensieve sourcing van bijkomende potentiële Belgische projecten mogelijk gemaakt. Meerdere Belgische bedrijven worden momenteel actief opgevolgd. Tevens werden meerdere collateralere economische resultaten geboekt. Het fonds gaat door op zijn elan als een van de meest succesvolle PE-fondsen in China wat bijzonder gunstig afstraalt op de Belgische reputatie in politieke en economische middens.

Het CBDEIF werd opgericht eind 2004 met een kapitaal van iets minder dan 1 miljard RMB (100 miljoen EUR)

De FPIM, namens de Belgische Staat, neemt deel voor 8,5%. Het MOF (Ministry Of Finance), namens de Chinese Staat, neemt tevens deel voor 8,5%. De overige aandelen worden aangehouden door vier Chinese Institutionele partners, waaronder CBD, SDRC, Social Security Fund en Print & Minting Company en een privaat bedrijf, met name de Strong Group.

De Fund Manager HFFM (Haitong Fortis Fund Manager) is een joint venture tussen Haitong Securities Cie en Bnpparibasfortis. Beide partners nemen tevens deel voor telkens 10%.

In 2013 werd het kapitaal met eigen middelen verdubbeld naar 2 miljard RMB, het zogenaamde Fund II, dan het equivalent van 260 miljoen EUR. De looptijd van het fonds werd tot 2024 verlengd met de bedoeling op termijn over te gaan tot een "Evergreen Status".

Omroepgebouw Flagey

© Lander Loecx

In de portefeuille

2,86
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

15,12 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Omroepgebouw Flagey boekte in 2017 een winst van 53.161 EUR, rekening houdend met afschrijvingen ten belope van 1.272.692 EUR (hoofdzakelijk gerelateerd aan het gebouw).

Wat de vastgoedactiviteit betreft, stond nog steeds 11% van de kantoorruimten in 2017 leeg. De operationele kosten stegen lichtjes tot 2.622.236 EUR. De schulden van de vennootschap daalden tot 6.601.112 EUR, vooral dankzij de terugbetaling (550.000 EUR) en de afschrijving van haar langetermijnschuld.

In de loop van 2017 veranderde het aandeelhouderschap van Omroepgebouw Flagey nv, een proces waaraan de FPIM samen met de gewestelijke investeringsmaatschappijen PMV en de GIMB meewerkte. Dit proces is nu afgerond: het aantal aandeelhouders is sterk verminderd en het kapitaal is vandaag vooral verdeeld tussen twee groepen van aandeelhouders: enerzijds de families Moortgat en Bonnet, en anderzijds de federale (FPIM) en gewestelijke investeringsmaatschappijen van Brussel (GIMB) en Vlaanderen (PMV).

Hieruit volgt dat de FPIM 23.500 aandelen bezit, goed voor 27% van het kapitaal, gelijkelijk te verdelen tussen de 3 openbare aandeelhouders.

Door deze wijziging van het aandeelhouderschap zou Omroepgebouw Flagey over een stabiele basis moeten beschikken om zijn beheer een nieuw elan te geven, door zijn relatie met de VZW Flagey op te vatten op lange termijn en zijn vastgoedaanbod toe te spitsen op coworking.

Aandachtspunten voor 2018

Begin 2018 kon de deal tussen de nieuwe aandeelhouders van het Omroepgebouw Flagey afgerond worden. De 23.500 aandelen in het bezit van de openbare aandeelhouders zullen dus onder hen gelijk kunnen verdeeld worden.

De deal tussen de aandeelhouders benadrukt vooral het belang van een langetermijnrelatie tussen de nv Omroepgebouw Flagey en de VZW Flagey. Het is raadzaam om nu na te denken over de optimale manier van functioneren tussen beide instellingen.

De naamloze vennootschap Omroepgebouw Flagey werd opgericht op 30 juni 1998 en werd eigenaar van het oude gebouw van het Nationaal Instituut voor de Radio-Omroep (NIR), uitzonderlijk architecturaal erfgoed.

De vzw Flagey wil het gebouw zijn grandeur teruggeven uit de tijd van de radio- en televisieomroep en er een communautair centrum van internationaal formaat van maken, dat volledig gewijd is aan muziek en beeld. Door de uitzonderlijke akoestische eigenschappen van de zalen en door haar programmatie kan Flagey zich zeker onderscheiden als een van de belangrijkste spelers uit het culturele landschap van Brussel en België.

flagey

Credibe

In de portefeuille

0,82
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

100 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Credibe bezit een portefeuille van niet-preferente schuldvorderingen. De evolutie van deze portefeuille en de gegenereerde inkomsten liggen nog steeds in de lijn der verwachtingen. Het beheer verbonden aan de recuperatie in deze dossiers werd toevertrouwd aan Stater Belgium. Bovendien werd voortgegaan met het beheer van de verschillende geschillen en rechtsovereenkomsten rond dossiers uit het verleden. Dat leidde nu tot een bijna totale vereffening, waardoor de vennootschap, mits toestemming van de bevoegde instanties, weldra moet kunnen afzien van het statuut van kredietinstelling. Ook het beheer van de gearchiiveerde documenten en dossiers werd vereenvoudigd.

Het laatste gebouw uit het vermogen, gelegen in de Brusselse Wetstraat, werd onlangs gerenoveerd en zag zijn bezettingsgraad in de loop van 2017 lichtjes dalen tot ongeveer 85%. Het beleid inzake verhuring van oppervlakten bleef voorrang geven aan flexibiliteit. De operationele en commerciële ontwikkeling van Stater Belgium was in 2017 bijzonder positief; door de groei van de activiteiten op het vlak van consumentenkrediet en het aanbrenge van nieuwe contracten zijn de vooruitzichten voor de vennootschap heel gunstig.

Het aantal voltijdse equivalenten van Credibe bleef stabiel op 2 eenheden. De bedrijfswinst van het boekjaar 2017 bedraagt na belastingen 382.934 EUR (264.791 EUR in 2016) en komt hoofdzakelijk voort van de netto-opbrengsten van de portefeuille niet-preferente schuldvorderingen en de huurinkomsten. Dit resultaat is ook te danken aan het gebruik en de terugnames op vroegere aangelegde voorzieningen (opheffingen). De raad van bestuur stelt de algemene vergadering voor om het resultaat van dit boekjaar, vermeerderd met een gedeeltelijke terugname van de overgedragen winst van de vorige boekjaren, aan te wenden voor de uitkering van een dividend van 10 miljoen EUR.

Het nettoresultaat van het boekjaar 2016 bedraagt na belastingen 264.791,20 EUR. Tijdens de tweede helft van 2017 werd het nodige gedaan om de volgende stap in de evolutie van de vennootschap, haar opslorping door haar enige aandeelhouder, de FPIM, voor te bereiden.

Aandachtspunten voor 2018

Stoppen met het verkleinen van de perimeter van Credibe zonder de vastgestelde termijnen te overschrijden, en de fusie met de FPIM afronden.

Credibe staat in voor het beheer en de geleidelijke vereffening van een aantal verbintenissen, activa en activiteiten van het vroegere Centraal Bureau voor Hypothecair Krediet (CBHK), en vervult een rol als actief aandeelhouder van Stater Belgium, gespecialiseerd in de "servicing" van leningen voor rekening van derden, dat in 2001 het licht zag door de inbreng van de administratieve afdeling van het CBHK/Credibe.

Kcredibe
www.credi.be

Zephyr-Fin

In de portefeuille

0,35
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

100 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Zephyr-Fin blijft een partij bij de rechtsvorderingen van de Belgische Staat en de FPIM tegen SAirGroup, SAirlines en Swissair International Finance III. Wij verwijzen naar het hoofdstuk "risicobeheer" van het onderhavige jaarverslag voor meer details. Het verlies over het boekjaar 2017 van de vennootschap, ten bedrage van 8.937 EUR, wordt voornamelijk veroorzaakt door het feit dat de vennootschap de erelonen van de advocaten en de proceskosten in het Sabena-proces ten laste neemt.

Aandachtspunten voor 2018

Zephyr-Fin zal blijven meewerken aan de vlotte uitvoering van de acties ondernomen door de Belgische Staat en de FPIM tegen SAirGroup, SAirlines en Swissair International Finance III.

De vroegere activiteit van Zephyr-Fin bestond uit het beheren van de participatie van 16,5% van de aandelen van Sabena, dat in 2001 failliet werd verklaard. De vennootschap is sindsdien niet meer actief.

Starterfonds

In de portefeuille

0,00
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

0,15 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De representativiteit van de FPIM binnen het Fonds is niet veranderd, zij bezit nog altijd 2 aandelen in het kapitaal van de vennootschap.

De financiële informatie laat voor 2017 een kleine winst zien van 2.845 EUR en een balans van 831.315 EUR, wat een daling is na nieuwe terugbetalingen van obligaties die op 8 mei 2016 op vervaldag kwamen. Naast het kapitaal en de aangelegde reserves zijn er nog voor 686.147 EUR schulden die betrekking hebben op de terug te betalen obligaties, waarvoor het in dit stadium, om redenen van successie of wegens veranderingen van rekening, niet mogelijk is om de begunstigten te bepalen.

De beheerder van het Startersfonds besliste de staat der activa en passiva op 31/12/2017 aan te grijpen om over te gaan tot de effectieve vereffening van de vennootschap. Degenen die op obligaties hebben ingetekend en nog niet zijn terugbetaald, zullen vóór de vereffening worden overgedragen aan de Deposito- en Consignatiekas van de FOD Financiën.

Aandachtspunten voor 2018

Op 28 maart 2018 werd de vennootschap officieel vereffend, na aanzuivering van de schulden of inbewaringgeving van de bedragen die nog nodig zijn voor de terugbetaling.

De resterende liquide middelen werden, na betaling van de laatste kosten, herverdeeld onder de aandeelhouders. Rekening houdend met haar geringe participatie kreeg de FPIM een bedrag van 206 EUR.

De vennootschap had als doel mee de leningen te financieren die het Participatiefonds toekent aan natuurlijke of rechtspersonen, met inbegrip van werkzoekenden die hun eigen bedrijf willen oprichten of niet langer dan vier jaar hun beroepsactiviteit uitoefenen.

Starters
Fonds
Starters

#4.3

Gedelegeerde opdrachten

Gedelegeerde opdrachten (in alfabetische volgorde)

ASTRID	185
Belfin	189
Belfius	180
Dexia	182
Infrabel	187
Kringloopfonds	186
Royal Park Investments	188
Vitrufin (Ethias Finance)	183

Gedelegeerde opdrachten (per waarde in de portefeuille)

Gedelegeerde opdrachten	Aandeel in kapitaal (%)	Participatie in kapitaal (miljoen EUR)	Lening (miljoen EUR)	Waarde in de portefeuille (miljoen EUR)
BNP Paribas *	7,44	5.301,45	0,00	5.301,45
Belfius	100,00	3.999,94	0,00	3.999,94
Dexia	52,78	3.942,85	0,00	3.942,85
Vitrufin (Ethias Finance)	31,67	500,00	81,60	581,60
ASTRID	100,00	139,62	0,00	139,62
Kringloopfonds	99,98	8,40	0,00	8,40
Infrabel	0,59	4,98	0,00	4,98
Royal Park Investments	43,53	4,36	0,00	4,36
Belfin	26,09	2,34	0,00	2,34
Totaal		13.903,96	81,60	13.985,56

* zie hoofdstuk 4.2, p. 161

Belfius

© BELFIUS

Inde portefeuille

3.999,94
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

100 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Belfius nv is sinds oktober 2011 via de FPIM volledig in handen van de Belgische federale overheid, die de bank toen kocht bij de Dexia-groep voor een bedrag van 4 miljard EUR.

Belfius keerde in 2016 voor het eerst een dividend van 75 miljoen EUR uit, en een tussentijds dividend voor hetzelfde bedrag eind van dat jaar. In 2017 keerde het opnieuw een dividend van 140 miljoen EUR uit, en van 75 miljoen EUR als tussentijds dividend voor het boekjaar 2017.

In al zijn strategische kerndomeinen was 2017 voor Belfius opnieuw een uitstekend jaar. Het verstreekte voor 15,4 miljard EUR nieuwe langlopende financieringen (+3%) aan de Belgische economie, waarvan 7,1 miljard EUR (+11%) aan Business en Corporate klanten, segmenten waarin Belfius de komende jaren sterke vooruitgang wil boeken. Hoewel de algemene vraag van de markt zwak bleef, kende Belfius voor 2,1 miljard EUR langlopende kredieten in de publieke en sociale sector toe. Aan de retailklanten werden nieuwe langlopende leningen toegekend voor 6,2 miljard EUR, waarvan 5,5 miljard EUR hypothecaire kredieten. Daarmee handhaafde Belfius zich, net als de twee vorige jaren, op een uitstekend niveau.

Het totale bedrag van de spaar- en zichtrekeningen van de retailklanten klom met 5% naar 53 miljard EUR. De beleggingen in fondsen stegen zelfs nog sneller (+11%), tot 26 miljard EUR, wat neerkomt op een groei van 2,6 miljard EUR.

Het bedrag van de via het bankkanaal geïnde premies Niet-Leven klom met 13% naar 189 miljoen EUR. Deze stijging versterkt de spreiding van de inkomsten die worden gegenereerd door het bankverzekeringsmodel, dat de groei mee aanzwengelt.

Belfius is een bank- en verzekeringsgroep met een lokale focus die financiële diensten aanbiedt aan particulieren, professionelen, ondernemingen, 'social profit'-organisaties en overheden in België.

Met een overwegend Belgische balans voor zijn commerciële activiteiten en klanten in alle segmenten, streeft Belfius een maximale klanttevredenheid en maatschappelijke meerwaarde na, door producten en diensten met een toegevoegde waarde aan te bieden via een eigentijds distributiemodel dat is georganiseerd rond twee klantenmarkten:

Retail and Commercial Business

Belfius biedt particulieren, zelfstandigen en kmo's een volledige waaier van producten en diensten op het vlak van retail, commercial & private banking aan, evenals

Net als de vorige jaren blijft het aantal gebruikers van de mobiele apps van Belfius sterk groeien. Eind 2017 telden zijn vernieuwende apps voor smartphones en tablets 1.071.000 actieve gebruikers (+ 26%). 41% van de nieuwe contracten voor pensioensparen, 31% van de nieuwe kredietkaarten en 29% van de nieuwe spaarrekeningen worden nu gekocht via de directe kanalen.

In 2017 versterkte Belfius Bank zijn liquiditeitsprofiel door onder meer:

- zijn financieringsoverschot van de commerciële activiteiten onder controle te houden;
- gediversifieerde langetermijfunding te blijven ophalen bij institutionele tegenpartijen door onder meer twee eerste succesvolle uitgiften van niet-preferente senior obligaties (NPS) uit te geven, vooruitlopend op de toekomstige finale MREL-doelstellingen (minimum requirements for own funds and eligible liabilities);
- deposito's op korte en middellange termijn (CP/CD/EMTN) te blijven aantrekken van institutionele investeerders.

Met 2.355 miljoen EUR liggen de totale inkomsten 4% hoger dan in 2016.

Hoewel er in 2017 meer dan 130 miljoen EUR werd geïnvesteerd in digitalisering, bleven de kosten tegenover vorig jaar stabiel op 1.369 miljoen EUR. Door de gestegen inkomsten haalde Belfius een cost-income-ratio van 58,1% – een nieuwe verbetering ten opzichte van 2016.

De kosten van risico daalden, wat vooral kwam door een strikt risicobeheer, gunstige marktomstandigheden, de goede kwaliteit van de productie en van de portefeuilles van leningen.

Het geconsolideerde resultaat vóór belastingen bedraagt 963 miljoen EUR (+23%). Na belastingen bedraagt het nettoresultaat 606 miljoen EUR, dit is een groei van 13%. Zonder de eenmalige ongunstige impact van de herwaardering van uitgestelde belastingen, die te maken heeft met de nieuwe wetgeving op de vennootschapsbelasting, zou het nettoresultaat zijn uitgekomen op 711 miljoen EUR (+ 33%).

Voor het boekjaar 2017 werd een dividend van 363 miljoen EUR voorgesteld en aanvaard, waarvan 75 miljoen EUR al in september 2017 werd uitgekeerd via een tussentijds dividend.

In vergelijking met eind 2016 steeg het totale eigen vermogen van Belfius met 0,5 miljard EUR, tot 9,5 miljard EUR eind 2017. De solvabiliteitsratio CET 1 Basel III, die rekening houdt met alle regels van de jongste richtlijn Basel 3 full, bedraagt eind 2017 zodoende 15,9%, waarmee Belfius ruimschoots voldoet aan de eisen op het gebied van liquiditeit die worden gesteld door de ECB en de NBB.

Vanaf de tweede helft van 2017 is de FPIM, samen met Belfius, een eventuele beursgang aan het voorbereiden..

Aandachtspunten voor 2018

Belfius zal zich verder concentreren op zijn langetermijnstrategie, die borg moet staan voor een stevige groei van de operationele resultaten en een blijvende toegevoegde waarde die alle betrokken spelers ten goede komt. Net als in 2017 blijft een goede kostenbeheersing, rekening houdend met de rente-omgeving en de evolutie van digitale toepassingen in de financiële sector, onontbeerlijk. De voorbereidingen met het oog op een mogelijke beursgang gaan eveneens voort.

verzekeringsproducten. De bank bedient ongeveer 3,5 miljoen klanten via 671 verkooppunten (verzekerd door een netwerk van werknemers en zelfstandige kantoren). In België verbindt Belfius Verzekeringen, voor de retailklanten, de sterke punten van het netwerk van exclusieve consulenten van DVV Verzekeringen met deze van de verkooppunten van Belfius Bank. Het aanbod wordt vervolledigd door Corona Direct, een rechtstreekse verzekeraar via het internet en via zijn partners.

Public and Wholesale Business

Belfius is de bevoorrechte partner van de lokale overheden en de sociale sector (ziekenhuizen, scholen, universiteiten, rusthuizen, enz.) in België. De bank biedt haar klanten een alomvattende en geïntegreerde waaier van producten en diensten aan: kredietverlening, thesauriebeheer, verzekeringsproducten, budgetoptimalisering, financiële IT-oplossingen... De corporate banking-activiteiten zijn hoofdzakelijk gericht op de middelgrote vennootschappen die actief zijn in België en op de vennootschappen die hun diensten aan de publieke sector aanbieden.

Dexia

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Dexia kwam in de herfst van 2008, bij het uitbreken van de financiële crisis, in zeer zware problemen, en moest ondersteund worden door een kapitaalverhoging van in totaal 6 miljard EUR. Daarbij verwierf de FPIM in gedelegeerde opdracht 5,73% van de aandelen voor een investering van 1 miljard EUR, en kenden de Belgische, Franse en Luxemburgse overheid een liquiditeitswaarborg toe van maximaal 150 miljard EUR. De opnieuw scherper wordende soevereine schulden crisis in de eurozone, vanaf de zomer van 2011, legde grote bijkomende druk op de liquiditeits- en solvabiliteitspositie van de Groep.

Dexia werd genoodzaakt drastische maatregelen te nemen, waaronder de verkoop van commerciële activiteiten. Dexia Bank België (nu Belfius) werd eerst verkocht aan de FPIM, handelend in gedelegeerde opdracht, voor een bedrag van 4 miljard EUR in oktober 2011. Ook DenizBank (Turkije), BIL (Luxemburg), DMA (Frankrijk) en DAM (Dexia Asset Management) werden inmiddels afgestoten. Eind 2011 werd tevens een voorlopige waarborg door de Belgische, de Franse en de Luxemburgse overheid toegekend, om de financiering van de Groep op de markten mogelijk te maken. Eind 2012 keurde de Europese Commissie een definitief stelsel goed dat voorziet in tot 85 miljard EUR staatsgewaarborgde financieringen. De maatregel ging samen met een nieuwe kapitaalinjectie van 5,5 miljard EUR, waarvan 2,915 miljard EUR via de FPIM in gedelegeerde opdracht, waardoor de participatie van de FPIM in het kapitaal van Dexia opliep tot 50,02%. In 2017 verhoogde de participatie van de FPIM in Dexia tot 52,78% ten gevolge van de omzetting van de preferente aandelen aangehouden door de FPIM in gewone aandelen van Dexia.

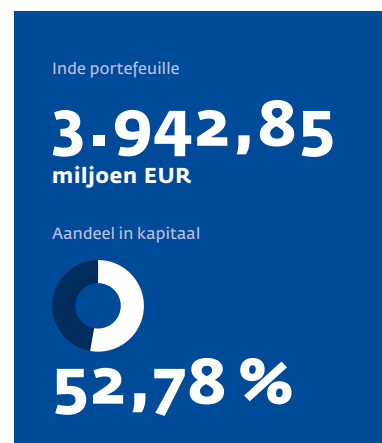
Na grote inspanningen te hebben gewijd aan de verkoop van zijn voornaamste commerciële activiteiten en aan het herstel van de diversiteit van zijn financieringsbronnen, heeft Dexia zich in 2017 verder toegelegd op de vereenvoudiging van zijn structuur. Zo ondertekende Dexia in mei 2017 een overeenkomst met Cognizant om zijn informatica- en back-office-activiteiten in België en Frankrijk uit te besteden.

Bovendien profiteerde Dexia in 2017 van de gunstige macro-economische omgeving om zijn activaportefeuilles versneld af te bouwen en om het risico en de complexiteit ervan te verminderen. Het balanstotaal van de groep Dexia daalde met 15% tot 181 miljard EUR op 31 december 2017 en de Total Capital-ratio kwam uit op 20,4%.

Het nettoresultaat aandeel van de Groep is negatief en bedraagt -462 miljoen EUR (tegenover een nettowinst van +353 miljoen EUR in 2016), voornamelijk ten gevolge van het belang van de heffingen en reglementaire bijdragen, de acties ondernomen om het balanstotaal, de risico's en de complexiteit van de Groep terug te dringen en van externe factoren die een volatiliteit van het resultaat genereren.

Aandachtspunten voor 2018

In 2018, zal Dexia de diverse projecten op het gebied van vereenvoudiging van zijn internationaal netwerk voortzetten, teneinde zijn geografische afdrak te beperken en de efficiëntie op groepsniveau te verhogen. De Groep zal eveneens uitermate alert blijven voor de evolutie van zijn kostenbasis.

DEXIA

Dexia is sinds de financiële crisis van 2011-2012 een financiële groep in afbouw, hetgeen moet toelaten om tot een ordentelijke afwikkeling van de balans te kunnen komen, zonder systemische risico's te creëren. Het resolutieplan, goedgekeurd door de Europese Commissie op 28 december 2012, voorziet in essentie in de verkoop van de leefbare commerciële activiteiten van de Groep, en in het beheer in afbouw van de restactiva zonder nieuwe commerciële productie.

Vitrufin (Ethias Finance)

Inde portefeuille

581,60
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

31,67 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Het balanstotaal van Vitrufin bedraagt 2,05 miljard EUR eind 2017, waarvan 2 miljard EUR aan financiële vaste activa (met name de deelneming van Vitrufin nv in Ethias nv). Het passief bestaat hoofdzakelijk uit eigen vermogen en obligatieleningen.

Ter herinnering, de beslissing van de Europese Commissie van 20 mei 2010 verplichtte Ethias nv ertoe haar blootstelling aan Dexia met 90 % te verminderen vóór 20 mei 2012. Het is binnen deze context dat Vitrufin nv reeds op 11 juli 2011 alle aandelen Dexia had verworven die Ethias nv bezat. Teneinde deze verwerving te financieren, gaf Vitrufin nv op 16 januari 2012 een obligatielening uit van 278 miljoen EUR, die volledig werd onderschreven door Belgische en buitenlandse institutionele beleggers (waaronder de Belgische Staat, via de FPIM handelend in gedelegeerde opdracht, voor een bedrag van 81,6 miljoen EUR).

Deze lening is terugbetaalbaar op de eindvervaldag (in januari 2019) en draagt een jaarlijkse interest van 7,5%. De betaling van de interesten en de terugbetaling van het kapitaal op termijn zouden moeten worden verzekerd door middel van liquiditeiten gegenereerd door de dividenden afkomstig van Ethias nv, en anders door voorschotten op dividenden van Ethias nv.

In oktober 2017 werd beslist om de kapitaalstructuur van Vitrufin nv te vereenvoudigen, door de preferente aandelen van de drie openbare aandeelhouders om te zetten in gewone aandelen, in ruil voor een vermindering van het percentage dat in handen is van Ethias Co. Door deze transactie zagen de drie openbare aandeelhouders hun participatie stijgen van 25% plus een aandeel tot 31,67%. De participatie van Ethias Co daalt bijgevolg tot 5%.

In 2017 boekte Vitrufin een winst van 23.466.794 EUR.

Vitrufin nv heeft tot doel de deelneming en de financiering van verzekeringsondernemingen en kredietinstellingen te bevorderen, onder welke vorm en met welke middelen dan ook, alsook alle operaties die er rechtstreeks uit voortvloeien. Het gaat om de holding boven de verzekeraar Ethias.

Vitrufin

Vitrufin, een verzekeringsholding, houdt 100% van de aandelen aan van Ethias nv. Het is dus belangrijk om ook voor deze laatste enkele gebeurtenissen te vermelden die het jaar 2017 hebben gekleurd:

- Het financiële herstelprogramma, opgesteld in 2016, werd op 29 maart 2017 door de NBB aanvaard.
- De benoeming van de heer Philippe Lallemand tot nieuwe CEO van Ethias.
- Op 27 juni 2017 verhoogde Fitch de rating van Ethias nv tot BBB+ vanuit stabiel oogpunt, om de afsluiting van het financiële herstelprogramma te weerspiegelen.
- De verbintenissen ten aanzien van de Europese Commissie liepen op 31 december 2016 af. De afsluiting ervan werd door de Commissie op 30 juni 2017 officieel aan de Belgische staat bevestigd.
- Om de uitdoving van de portefeuille individueel leven te versnellen, lanceerde Ethias een operatie Switch VII, die liep van 29 mei tot 14 juli 2017 en bestond in de toekenning van een uitstappremie aan de houders van een First A-contract, ten belope van 25% van de wiskundige reserve bij totale overname. Deze operatie was een groot succes, met exits ten bedrage van 432 miljoen EUR voor een brutokostprijs van 108 miljoen EUR. Deze exits droegen bij tot de aanzienlijke verbetering van de Solvency II-marge van Ethias nv (impact van +18%).
- De solvabiliteitsmarge van Ethias is eind 2017 sterk verbeterd tot 205% (niet geauditeerd) vóór dividend en 183% (niet geauditeerd) met dividend (namelijk een dividend van 150 miljoen EUR, gestort na de AV van Ethias van mei 2018, en 118 miljoen EUR gestort als voorschot op dividend tijdens de tweede helft van 2018, waardoor Vitrufin nv over de nodige cash beschikt voor de terugbetaling van de senior lening in januari 2019).

Aandachtspunten voor 2018

Met de aandeelhouders werd een nieuw akkoord ondertekend, om gedurende een periode van 2 jaar een stabiel aandeelhouderschap te waarborgen. Door deze verbintenis kan de operationele entiteit van de groep, Ethias nv, zich opnieuw richten op haar activiteit als verzekeraar, door haar businessmodel nog meer te versterken ten bate van al haar stakeholders en ten dienste van haar klanten.

De groep, die zich tot doel stelt de juridische structuren te vereenvoudigen, zal dus werk maken van de verbetering van haar operationele en commerciële efficiëntie, door onder meer te investeren in de digitalisering en in de kwaliteit van haar diensten, door haar relatie met haar klanten een nieuwe boost te geven, met bijzondere aandacht voor de large accounts ...

ASTRID

© ASTRID

Inde portefeuille

139,62
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

100 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De omzet van ASTRID in 2017 stijgt (8,2%) tot 19,7 miljoen EUR. De vennootschap sluit het jaar af met een winst van 12,7 miljoen EUR.

Na de buitengewone algemene vergadering van 24 maart 2017 werd een heel groot deel van de schuld opgeslorpt door een kapitaalsvermindering (100 miljoen EUR). Deze schuld was het gevolg van een structurele onderfinanciering van 2009 tot 2015.

Aandachtspunten voor 2018

ASTRID zal de aangeboden diensten verder versoepelen, onder meer via de versterking van talrijke hulpmiddelen die de continuïteit van de dienstverlening bevorderen, via innovaties die de werking van de hulp- en veiligheidsdiensten op middellange termijn ondersteunen, alsook via een vernieuwing van de software-infrastructuur van de 101/112-centra voor dringende hulp (provinciale dispatchings).

ASTRID is de publiekrechtelijke vennootschap die instaat voor het onderhoud en de uitbating van het beveiligde radiocommunicatienetwerk voor de veiligheids- en hulpdiensten in België.

De FPIM is sinds 1999 aandeelhouder van ASTRID. Na de overname van de aandelen van de Gemeentelijke Holding in 2011 bezit de FPIM, handelend in gedelegeerde opdracht, alle aandelen van ASTRID.

Kringloopfonds

Inde portefeuille

8,40
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

99,98 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Sinds 2008, na de overdracht van de bevoegdheden inzake de sociale economie aan de regionale entiteiten, heeft de programmawet van 8 juni 2008 de uitdoving van het Fonds vastgelegd.

Er werd beslist dat het Fonds zich zou beperken tot het beheer van de leningen en deelnemingen die vóór die datum werden verleend of uitgevoerd.

De FPIM, die er aandeelhouder van is (in gedelegeerde opdracht), heeft bij beslissing van de BAV van het Fonds aan het Participatiefonds de opdracht gegeven om de vereffeningprocedure van het Fonds te beheren. De vereffening zou in 2029 moeten voltooid zijn, wat overeenstemt met de natuurlijke uitdovingsdatum van de verleende kredieten.

In 2017 realiseerde het Fonds een winst van 220.673 EUR, maar de overgedragen verliezen bedragen nog steeds 26,7 miljoen EUR. Aan de actiefzijde bedragen de vorderingen nog 9 miljoen EUR en de financiële activa 147.225 EUR.

Bovendien worden het kapitaal van de vennootschap op 8,4 miljoen EUR en de schulden op 27,3 miljoen EUR vastgesteld.

Aandachtspunten voor 2018

In 2018 moet, net als in 2017, aandacht worden besteed aan de volgende punten:

- Invordering van schuldvorderingen en te gelde maken van de financiële activa;
- Kostenbeheersing om een verslechtering van de vereffeningrekening en uitputting van de kasmiddelen te voorkomen;
- Invloed van de regionaliseringsprocedure op het Participatiefonds.

De FPIM bezit 99,98 % van de aandelen van het Kringloopfonds in gedelegeerde opdrachten, dat meer bepaald tussenkomt in de ondersteuning van instellingen die actief zijn in het domein van de sociale economie, namelijk door deelnemingen in het kapitaal en/of het verstrekken van leningen.

Kringloopfonds
in vereffening

Infrabel

Inde portefeuille

4,98
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

0,59 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

De onderneming Infrabel ondervond opnieuw de impact van gebeurtenissen die te maken hebben met de veiligheid en betrouwbaarheid van de spoorweginfrastructuur. Ondanks sensibiliseringscampagnes merken we helaas een toename van trespassing (spoorlopen) en van het aantal overlijdens door ongevallen aan spoorwegovergangen, terwijl het negeren van de rode lichten gedaald is in vergelijking met 2016. Er vielen ook 2 ongevallen te betreuren waarbij verschillende personen omkwamen: een ontsporing in Leuven en een spooktrein op de lijn Charleroi-La Louvière. De balans van 2017 wordt echter opgefleurd door de verbeteringen aan de Noord-Zuidverbinding, op de lijn Hasselt-Tongeren en in de omgeving van Zeebrugge. We verheugen ons ook over de snelheid waarmee de teams de schade konden herstellen als gevolg van de overstromingen in St.-Joost-ten-Node.

Wat de cijfers betreft, onthouden we:

- Een dalende stiptheid, van 89,2% in 2016 tot 88,3% in 2017.
- Het aantal treinen/km neemt af, behalve voor het segment personenvervoer, terwijl de langetermijn-rijpaden toenemen.
- Stijging van het aantal kabeldiefstallen.
- REBITDA klimt naar 81 miljoen EUR, tegen 55,2 miljoen EUR in 2016.
- De schuld daalt met 136 miljoen EUR, terwijl het eigen vermogen met 280 miljoen EUR aangroeit.
- Het bedrag van de bijdrage stijgt met 3,77% tot 728,96 miljoen EUR.
- Koolstofbalans: meer dan 26.000 GWh geproduceerd in 2017.

Aandachtspunten voor 2018

- Impact van het KB van 25 december 2016 dat in het algemeen het bedrag van de overheidsfinancieringen verlaagt. We prijzen ons echter gelukkig met het bestaan van een bijkomend budget van 1,15 miljard EUR, waardoor het GEN en de regionale projecten een nieuwe start kunnen nemen,
- De impact op het Belgische net van de vaststelling van de specifieke kenmerken waaraan "Core Network Corridors" moeten beantwoorden,
- De impact van de verschuiving van de bevoegdheden van de nationale diensten voor spoorveiligheid naar het ERA.

Infrabel is een publiekrechtelijke naamloze vennootschap met als taak het beheer van de spoorweginfrastructuur. Infrabel heeft 53.080.660 aandelen uitgegeven waarvan de FPIM er 313.493 bezit.

De doelstellingen voor de prestaties van Infrabel worden beschreven in een beheerscontract waarin onder andere de volgende prioriteiten staan: veiligheid, capaciteit, stiptheid, financieel evenwicht en maatschappelijke integratie.

INFRABEL
Right On Track

Royal Park Investments

Inde portefeuille

4,36
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

 43,53 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Al enkele jaren richt RPI zich op het goed beheer van de aangespannen rechtszaken in de Verenigde Staten en het hoopt op een vergoeding voor de schade die geleden werd ten gevolge van de aankoop van gestructureerde producten op basis van onvolledige of zelfs onjuiste informatie.

Na een onderzoek naar fraude en eventuele inbreuken diende RPI eind 2012 immers een klacht in tegen elf Amerikaanse beleggingsbanken.

De juridische kosten worden hoofdzakelijk bepaald op een no cure, no pay-basis, wat betekent dat ze alleen bij een positieve uitspraak betaald worden.

In 2017 genoot de FPIM/Belgische Staat van een kapitaalvermindering die haar 8,7 miljoen EUR in cash opleverde. Daarnaast werd ook een dividend uitgekeerd van in totaal 40 miljoen EUR, waarvan 17,4 miljoen EUR voor de FPIM/Belgische Staat.

Het boekjaar 2017 werd afgesloten met een totale winst van ruim 7 miljoen EUR.

Aandachtspunten voor 2018

In 2018 zal een nieuwe dividenduitkering van 28 miljoen EUR (dus een bedrag van 12,2 miljoen EUR voor de Belgische Staat via de FPIM) plaatsvinden, conform de beslissing van de Algemene Vergadering van RPI die in april 2018 gehouden werd.

In de toekomst zal RPI doorgaan met het beheer van de lopende geschillen toevertrouwd aan advocaten die gespecialiseerd zijn op dit gebied.

Royal Park Investments (RPI) werd opgericht in 2009 in het kader van de redding van Fortis Bank als zogeheten "bad bank", waarbij de FPIM/Belgische Staat 43,53% van de aandelen bewam.

Na enkele jaren van run-off werd de resterende portefeuille van RPI in 2013 verkocht aan Lone Star en Crédit Suisse voor een bedrag van 6,7 miljard EUR, wat betekent dat deze gedelegeerde opdracht van de FPIM in elk geval met een significante meerwaarde zal kunnen afgerond worden.

Belfin

Inde portefeuille

2,34
miljoen EUR

Aandeel in kapitaal

 26,09 %

Evolutie in 2017 en investering door de FPIM

Naast de FPIM, die 26,1% van de aandelen in handen heeft, zijn de overige aandeelhouders de Staat, met 36,6%, evenals private aandeelhouders voor het saldo.

Voor de vereffening was een vonnis nodig van de rechter in beroep betreffende een vordering op een onderneming aan wie indertijd een krediet was toegekend. Het arrest kwam in 2012 en voorzag een gunstige uitkomst voor Belfin en de Staat.

Na de eis in cassatie die door de tegenpartij werd ingediend, namelijk de vereffenaars van Forges de Clabecq, vaardigde het Hof op 10 januari 2014 een vonnis uit, opnieuw ten voordele van Belfin.

Belfin is overgegaan tot een volledige uitbetaling van de activa van het Waarborgfonds dat in de schoot van Belfin werd beheerd in uitvoering van haar maatschappelijke opdracht. Het afsluiten van de vereffening van Belfin was eerst gepland voor 2014, maar werd sindsdien meermaals uitgesteld, na een aantal ontwikkelingen die zich hadden voorgedaan bij de vereffening van Forges de Clabecq. Deze afsluiting is vandaag nog steeds niet rond.

Zoals hierboven vermeld, is naast Belfin ook de Staat schuldeiser van Forges de Clabecq. Hij trad op in het bovengenoemde geschil ter ondersteuning van BNP Paribas Fortis (voorheen de NMKN, die eveneens leningen had toegestaan aan Forges de Clabecq). In december 2015 stelde de Staat zich in de rechten van BNP Paribas Fortis.

De Staat is bevoorrecht hypothecair schuldeiser van Forges de Clabecq, gevolgd door Belfin en een aantal werknemers.

Aandachtspunten voor 2018

In februari 2018 gaf de handelsrechtbank van Nijvel de Belgische staat gelijk in een geschil met de curatoren van de Forges de Clabecq. De curator heeft echter aangegeven voornemens te zijn hoger beroep in te stellen.

Net zoals de vorige jaren moet er gewacht worden op de definitieve uitspraak van de rechtbank, zodat de vereffening van Belfin eindelijk kan worden afgesloten.

De "Belgische Maatschappij voor de Financiering van de Nijverheid", beter gekend als Belfin, had tot taak om, in de context van het beleid van de Staat, bij te dragen tot de financiering van de herstructurering en de ontwikkeling van de diverse industriële, commerciële en dienstensectoren van de Belgische economie. Belfin ging al in 2001 in vereffening.

SFPI-FPIM | Louizalaan 32 bus 4 | 1050 Brussel
+32 2 548 52 11 | secretary@sfpi-fpim.be
www.sfpi-fpim.be